

Pengajian Am (900/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, bilangan calon yang mengambil mata pelajaran ini ialah 43,244 orang. Peratusan calon yang lulus penuh ialah 57.71%.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	11.59	5.19	3.25	7.61	13.91	5.13	11.03	11.34	10.42	8.27	12.25

RESPONS CALON

BAHAGIAN A: *Aneka Pilihan*

Kunci jawapan

Nombor Soalan	Kunci Jawapan	Nombor Soalan	Kunci Jawapan	Nombor Soalan	Kunci Jawapan
1	C	6	B	11	A
2	B	7	C	12	D
3	A	8	B	13	D
4	D	9	B	14	A
5	C	10	C	15	C

Komen am

Daripada analisis yang dibuat, didapati bahawa satu soalan ialah soalan mudah bagi calon dan satu soalan lagi ialah soalan sukar bagi calon. Soalan nombor 4 ialah soalan yang beraras mudah bagi calon kerana lebih 80% calon dapat menjawabnya dengan betul manakala soalan nombor 2 ialah soalan beraras sukar bagi calon kerana kurang daripada 30% calon yang dapat menjawabnya dengan betul. Soalan-soalan lain ialah soalan beraras sederhana bagi calon.

BAHAGIAN B DAN C : *Soalan Alih Bentuk Komunikasi dan Esei*

Komen am

Aspek yang diuji dalam kertas peperiksaan penggal ini berkaitan dengan tajuk Malaysia dan Negara Luar. Secara keseluruhannya, mutu jawapan calon adalah pada tahap sederhana. Hal ini kerana kebanyakan calon tidak dapat memberikan jawapan sebagaimana kehendak skema permemarkahan sebaliknya memberikan

jawapan yang berbentuk umum. Calon pada umumnya masih kurang menguasai fakta dengan baik. Dari segi perancangan pula, majoriti calon mampu menjawab semua soalan sebagaimana yang diarahkan.

Kebanyakan calon tidak mendapat markah yang baik bagi soalan dalam Bahagian B (soalan Alih Bentuk Kominikasi). Secara umumnya, ramai calon gagal menjawab soalan 16 dan 17 dengan baik. Dapat dikesan calon tidak memahami tugas soalan menyebabkan mereka gagal memberikan jawapan yang tepat. Ramai calon tidak mengemukakan huraian data dengan lengkap, iaitu mereka tidak memberikan kedua-dua nilai sebenar dan peratusan sebagaimana sepatutnya. Begitu juga ramai calon tidak menulis tahun awal dan tahun akhir. Bagi soalan 17, terdapat calon yang turut memberikan pola perbandingan walaupun soalan tidak menghendaknya. Bagi bahagian kedua soalan 16 dan 17 pula, jawapan calon adalah kurang memuaskan. Tahap analisis mereka lemah disebabkan pengetahuan sedia ada calon mengenai sesuatu topik itu adalah agak terbatas.

Dari aspek kekuatan pula, terdapat calon yang boleh mengemukakan sekurang-kurangnya dua idea yang relevan dan data yang lengkap. Calon yang memilih soalan 17 dapat memberikan pola perubahan sebagaimana yang dikehendaki dan langkah mengurangkan pergantungan kepada bahan makanan diimport.

Dalam Bahagian C (soalan esei) pula, kualiti jawapan calon adalah kurang memuaskan kerana ramai calon tidak berjaya mengemukakan idea sebagaimana dikehendaki, hujah yang tidak mantap dan terdapat jawapan yang tidak menepati kehendak soalan. Walaupun tugas soalan jelas, namun tahap pengetahuan calon yang rendah berkaitan sesuatu isu menyebabkan mereka tidak dapat mengupas isu yang dikemukakan dengan cara yang berkesan. Bagi soalan 20, ramai calon yang memilih soalan ini gagal membezakan antara pelaburan asing dengan pelaburan langsung asing.

Kekuatan calon ialah majoriti mereka dapat menguasai teknik dan format penulisan esei. Calon juga dapat menulis esei dalam jumlah perkataan yang ditetapkan. Kelemahan umum calon dalam bahagian ini ialah mereka sering menjadikan huraian idea sebagai idea utama. Mereka masih tidak dapat membezakan antara idea utama dan huraian. Di samping itu, huraian idea yang dikemukakan juga agak longgar, tidak mantap, dan tidak jelas.

Berkaitan hal-hal lain, calon masih agak lemah dari segi penggunaan bahasa dan istilah dalam mengemukakan jawapan. Kesalahan struktur ayat, ejaan, dan aspek tatabahasa bukan sahaja menjejaskan markah bahasa tetapi juga keseluruhan impak jawapan. Calon juga gemar membina ayat yang panjang. Terdapat juga calon yang menggunakan bahasa lisan dalam penulisan dan bukan bahasa surat atau formal.

Dari aspek perancangan pula, dapat dikesan kebanyakan calon tidak merancang jawapan mereka dengan baik. Bahkan, calon cenderung menjawab secara spontan. Dari segi penulisan esei, tindakan seperti itu menyebabkan terdapatnya pengulangan idea dan huraian, idea yang tidak jelas, idea dan huraian yang tidak relevan dengan kehendak soalan dan sebagainya. Selain itu, kurangnya perancangan dan persediaan menduduki peperiksaan menyebabkan calon tidak memperoleh markah yang baik.

Komen soalan demi soalan

BAHAGIAN B: Soalan Alih Bentuk Komunikasi

Soalan 16

Soalan ini menghendaki calon menganalisis statistik pembantu rumah warga asing yang melarikan diri daripada majikan mengikut warga negara terpilih dari tahun 2010 hingga tahun 2013. Calon juga dikehendaki menjelaskan usaha-usaha yang telah diambil oleh kerajaan untuk mengurangkan masalah tersebut. Secara umumnya calon mesti menganalisis jadual statistik berdasarkan kaedah pola gabungan,

iaitu jawapan terdiri daripada pola bandingan dan pola perubahan. Soalan ini juga memerlukan kedua-dua jawapan kuantitatif dan kualitatif. Dalam menjawab soalan ini calon mempunyai empat pilihan idea analisis data, iaitu dari segi jumlah keseluruhan (pola banding), pola peningkatan sepanjang empat tahun (pola perubahan), pola penurunan sepanjang empat tahun (pola perubahan), dan pola tidak konsisten sepanjang empat tahun (pola perubahan). Dari segi idea mengenai usaha-usaha yang telah diambil oleh kerajaan untuk mengurangkan masalah tersebut ialah, seperti penetapan gaji minimum, mengutamakan kebajikan, mengadakan kursus atau latihan, dan mengetatkan peraturan pengambilan pembantu rumah warga asing.

Dari segi jawapan calon, secara keseluruhannya terdapat calon yang memberikan jawapan dengan mengemukakan dua idea analisis data dan dua idea langkah penyelesaian masalah, namun jawapan kurang tepat. Analisis data calon lebih berfokus kepada jumlah keseluruhan dan tidak dikategorikan mengikut warganegara. Terdapat juga calon yang menganalisis mengikut tahun. Manakala dari segi langkah penyelesaian, kebanyakan idea yang dikemukakan tidak relevan atau tidak jelas dan lebih kepada bersifat umum. Kecuaian juga merupakan kelemahan calon yang dikenal pasti, seperti salah kira peratus, tidak menyebut perkataan 'pembantu rumah' dalam jawapan, dan mengemukakan data yang tidak lengkap.

Jawapan calon yang sepatutnya dalam bahagian analisis ialah jumlah keseluruhan (2010-2013), jumlah pembantu rumah yang lari menunjukkan peningkatan sepanjang empat tahun (2010-2013), jumlah pembantu rumah yang lari menunjukkan penurunan sepanjang empat tahun (2010-2013), jumlah pembantu rumah yang lari menunjukkan tidak konsisten sepanjang empat tahun (2010-2013). Manakala antara usaha-usaha kerajaan yang boleh dikemukakan oleh calon adalah, seperti penetapan gaji minimum, mengutamakan kebajikan, mengadakan kursus atau latihan kemahiran, dan mengetatkan peraturan pengambilan pembantu rumah warga asing.

Soalan 17

Soalan ini menghendaki calon menganalisis pola perubahan import bahan makanan mengikut jenis bahan makanan dari bulan April 2013 hingga bulan Julai 2013 di Malaysia. Calon juga diminta untuk menghuraikan cara negara dapat mengurangkan pergantungan kepada bahan makanan diimport. Calon sepatutnya menganalisis pola perubahan import bahan makanan mengikut jenis bahan makanan dari bulan April 2013 hingga bulan Julai 2013. Selain itu, calon juga perlu memberikan cara bagaimana negara dapat mengurangkan pergantungan kepada bahan makanan diimport.

Soalan ini merupakan soalan yang popular dalam kalangan calon. Walau bagaimanapun, kebanyakan jawapan yang diberikan tidak menepati kehendak soalan dan skema pemarkahan menyebabkan markah diperoleh calon adalah rendah. Hal ini disebabkan oleh calon menganalisis pola perbandingan sedangkan yang dikehendaki oleh soalan ialah pola perubahan. Idea untuk mengurangkan kebergantungan kepada makanan diimport yang diberikan oleh calon kebanyakannya umum dan tidak jelas. Selain itu, calon didapati cuai dalam mengira peratus, mengemukakan data yang lengkap, dan memberikan perbezaan nilai mutlak serta nilai peratus.

Dalam menjawab soalan ini calon mempunyai empat pilihan idea analisis pola perubahan data, iaitu jumlah keseluruhan, pola meningkat (hasil tenusu dan telur burung), pola menurun (ikan, krustasea, moluska dan sediaannya), pola tidak konsisten (daging dan sediaan daging, bijirin dan sediaan bijirin, serta sayur-sayuran dan buah-buahan). Dari segi cara negara dapat mengurangkan pergantungan terhadap bahan makanan diimport ialah, seperti menggalakkan setiap isi rumah menanam sayur-sayuran, meningkatkan latihan kemahiran petani, menggunakan alatan atau mesin atau teknologi moden, meningkatkan penyelidikan dan pembangunan, menggalakkan penglibatan golongan muda dalam sektor pertanian, dan mentransformasikan corak pertanian.

BAHAGIAN C: Soalan Esei

Soalan 18

Soalan ini menghendaki calon menjelaskan usaha-usaha yang telah dilakukan oleh kerajaan Malaysia dalam menunjukkan komitmennya terhadap usaha Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) untuk menjamin keamanan dan keselamatan negara. Secara umumnya, calon yang memilih menjawab soalan ini hanya mampu mengemukakan satu atau dua idea sahaja dan tidak relevan. Terdapat calon yang mengemukakan sumbangan Malaysia dalam PBB secara umum dan tidak jelas. Selain itu, terdapat calon yang membincangkan komitmen Malaysia di peringkat serantau (ASEAN) bagi mengekalkan keamanan dan keselamatan.

Antara jawapan yang boleh dikemukakan oleh calon ialah, seperti menyuarakan bantahan terhadap pencerobohan atau peperangan, menghantar tentera menyertai pasukan pengaman ke negara berkonflik, menjadi pemerhati dalam proses kemerdekaan, menjadi juru runding bagi pihak yang bertikai atau dalam konflik, memperjuangkan kebebasan hak asasi, menentang ujian nuklear, bergiat aktif menangani isu alam sekitar, mengesahkan jenayah antarabangsa, dan menentang eksploitasi Antartika oleh negara maju.

Soalan 19

Soalan ini menghendaki calon menghuraikan langkah-langkah yang telah diambil oleh kerajaan Malaysia untuk menjadikan negara ini sebagai hab pendidikan. Kebanyakan calon mampu memberikan idea yang relevan namun kebanyakan huraian yang diberikan adalah tidak jelas dan kurang mantap. Calon juga gagal mengemukakan contoh-contoh yang relevan untuk memantapkan huraian yang diberikan. Terdapat juga idea-idea yang dikemukakan oleh calon terlalu umum dan menyeleweng daripada kehendak soalan, misalnya calon menyatakan idea meningkatkan sistem pendidikan, mengurangkan kos pengajian, meningkatkan gaji pengajar, dan mengambil tenaga pengajar dari luar negara.

Antara jawapan yang boleh dikemukakan oleh calon ialah, seperti mengadakan kerjasama dengan universiti luar negara, memperbanyak pusat pengajian tinggi atau menawarkan pelbagai kursus, meningkatkan kemudahan pendidikan, meningkatkan imej universiti atau kolej atau kolej tempatan, memperkenalkan universiti tempatan di luar negara, mengawal mutu pengajian, menggunakan bahasa antarabangsa sebagai bahasa pengantar utama, dan meningkatkan kualiti pengajaran pelajar.

Soalan 20

Soalan ini menghendaki calon menjelaskan kepentingan pelaburan langsung asing (FDI) untuk memacu pembangunan negara dan perkara-perkara yang pelabur asing ambil kira sebelum melabur di negara Malaysia. Soalan ini meminta calon membincangkan dua aspek yang utama, iaitu kepentingan FDI untuk memacu pembangunan negara dan perkara-perkara yang pelabur asing ambil kira sebelum melabur di negara Malaysia. Hanya sebilangan kecil calon yang memilih untuk menjawab soalan ini berbanding dengan soalan 18 dan 19. Antara kelemahan calon yang ketara ialah mereka tidak dapat membezakan antara pelaburan asing dengan pelaburan langsung asing. Selain itu, calon juga cenderung memberikan huraian sebagai idea utama, idea terlalu umum dan menyeleweng daripada kehendak soalan, huraian tidak jelas dan tidak mantap, dan gagal mengemukakan contoh-contoh relevan untuk memantapkan huraian mereka.

Antara jawapan yang boleh dikemukakan oleh calon dari aspek kepentingan FDI ialah, seperti pendapatan negara bertamabah, pengaliran masuk wang ke dalam negara, memperbanyak peluang pekerjaan, pembangunan kawasan baharu, dan pemindahan teknologi. Manakala dari aspek perkara-perkara yang pelabur asing ambil kira sebelum melabur, calon boleh mengemukakan jawapan, seperti kestabilan politik negara, kemudahan infrastruktur, bahan mentah yang mudah diperoleh, tenaga kerja yang cukup, dan dasar kerajaan.

Bahasa Melayu (910/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, bilangan calon yang mengambil mata pelajaran ini ialah 26,991 calon. Peratusan calon yang lulus penuh ialah 70.5%.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	22.99	7.55	3.89	7.89	11.57	7.07	9.54	7.44	9.71	4.22	8.14

RESPONS CALON

BAHAGIAN A: *Aneka Pilihan*

Kunci jawapan

Nombor Soalan	Kunci Jawapan	Nombor Soalan	Kunci Jawapan
1	A	11	D
2	B	12	D
3	A	13	D
4	C	14	D
5	B	15	D
6	B	16	A
7	C	17	B
8	C	18	A
9	B	19	A
10	C	20	D

Komen am

Secara keseluruhannya, prestasi calon dalam Bahagian A bagi penggal ini adalah baik. Terdapat 12 orang calon yang memperoleh markah penuh, iaitu 20 markah. Seramai 51 orang calon pula mendapat markah yang terendah, iaitu 0 markah. Berdasarkan respons calon, didapati bahawa kebanyakan soalan merupakan soalan aras sederhana. Namun demikian, soalan 7 merupakan soalan yang mudah bagi calon kerana lebih 80% calon dapat menjawabnya dengan betul.

Komen soalan demi soalan

Soalan 6

Soalan ini memerlukan calon memilih padanan yang paling tepat antara istilah bagi variasi bahasa dengan definisinya.

	<i>Istilah bagi variasi bahasa</i>	<i>Definisi</i>
A	Diglosia	Variasi bahasa yang terlibat setara statusnya
B	Dialek sosial	Kelainan bahasa mengikut konteks dan situasi
C	Isoglos	Ditentukan oleh perhubungan antara pengguna bahasa
D	Dwibahasa	Kebolehan individu menguasai lebih daripada dua bahasa

Jawapan yang tepat untuk soalan ini ialah B. Sebanyak 48.8% calon yang berprestasi tinggi memilih opsi B sebagai jawapan. Namun demikian, sebanyak 14.1% calon yang berprestasi tinggi memilih distraktor A sebagai jawapan. Padanan A tidak tepat kerana 'diglosia' merujuk kepada variasi bahasa yang terlibat tidak setara statusnya.

Soalan 9

Soalan ini memerlukan calon memilih padanan yang betul antara variasi bahasa dengan contoh ayatnya.

	<i>Variasi bahasa</i>	<i>Contoh ayat</i>
I	Bahasa slanga	Jangan tangkap cintan dengan budak tu.
II	Bahasa dalam	Tuan Puteri Bongsu gundah-gulana.
III	Bahasa pijin	Lu jangan banyak sedih, nanti gua susah hati.
IV	Bahasa halus	Dia akan datang bulan depan.

Jawapan yang tepat untuk soalan ini ialah B, iaitu I dan III. Sebanyak 30.2% calon yang berprestasi tinggi memilih opsi B sebagai jawapan. Namun demikian, sebanyak 45.7% calon yang berprestasi tinggi memilih distraktor A sebagai jawapan, iaitu I dan II. Jawapan ini tidak tepat kerana contoh ayat bagi pilihan II tidak menepati variasi bahasa dalam.

Respons calon terhadap soalan-soalan lain dalam bahagian A memuaskan.

BAHAGIAN B: Struktur

Komen am

Dalam bahagian ini, calon dikehendaki menjawab semua soalan berstruktur yang diberikan. Markah penuh bagi bahagian ini ialah 45 markah. Secara keseluruhan, prestasi calon dalam Bahagian B adalah baik. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan dengan tepat dan hal ini menyebabkan calon memperoleh markah lebih daripada 35. Ada segelintir calon yang langsung tidak menjawab sesuatu soalan, terutamanya soalan yang memerlukan mereka membina wacana.

Secara umumnya, calon yang lemah memperoleh markah kurang daripada 15. Keadaan ini menggambarkan bahawa mereka benar-benar tidak bersedia atau tidak mengulang kaji pelajaran untuk menduduki peperiksaan penggal 3. Kelemahan calon yang ketara ialah mereka tidak memahami atau mengingati sesuatu istilah atau konsep dengan tepat. Oleh sebab itu, mereka menjawab soalan dengan tidak tepat. Kelemahan ini ketara, terutamanya bagi soalan yang berkaitan dengan pemahaman konsep/istilah dan pengaplikasiannya dalam konteks wacana yang dihasilkan oleh mereka sendiri. Hal ini dapat dilihat pada soalan 21, 22, dan 27.

Walaupun prestasi calon baik, aspek penguasaan bahasa dalam kalangan calon amat lemah. Ada calon yang tidak berupaya untuk menulis satu wacana dengan menggunakan bahasa yang berkesan dan mempunyai koheren yang mantap dari segi idea. Ada juga calon yang tidak dapat membina satu ayat yang gramatis. Kelemahan calon yang dapat dikesan ialah mereka cuai dan tidak teliti dalam mematuhi arahan soalan. Contohnya, bagi soalan yang meminta calon membina wacana, mereka membina satu ayat sahaja. Bagi soalan yang meminta calon memberikan contoh perkataan, mereka memberikan ayat atau frasa. Selain itu, bagi soalan yang memerlukan calon membina satu ayat, mereka membina wacana. Bagi soalan yang memerlukan calon menyatakan dua ciri, mereka memberikan lebih daripada dua ciri. Kecuaian calon dalam mematuhi arahan soalan menyebabkan mereka tidak memperoleh markah.

Komen soalan demi soalan

Soalan 21

Soalan 21 menghendaki calon menulis sebuah wacana bagi setiap penanda yang dinyatakan, iaitu (a) penanda rujukan, (b) penanda penggantian, dan (c) penanda pengguguran. Panjang setiap wacana yang dibina mestilah tidak melebihi 30 patah perkataan. Contoh jawapan yang sesuai untuk soalan ini adalah seperti yang berikut:

- (a) Penanda rujukan
Saya, Laila, dan Amy akan ke Kuala Lumpur. Kami akan menaiki bas pada pukul 11 pagi.
- (b) Penanda penggantian
Ramai penduduk suka membuang sampah di merata-rata tempat. Perbuatan demikian boleh mengundang pencemaran.
- (c) Penanda pengguguran
Kakak dan abang suka melancong. Saya tidak.

Ramai calon dapat menjawab soalan ini dengan tepat dan mereka memperoleh markah penuh. Kumpulan calon ini memahami konsep penanda rujukan, penanda penggantian, dan penanda pengguguran. Hal ini membolehkan mereka membina wacana dengan menggunakan semua penanda tersebut dengan tepat. Wacana yang dibina juga mempunyai kohesi dan koheren, selain bahasa yang digunakan juga baik dan berkesan.

Calon yang lemah tidak dapat menjawab soalan ini. Mereka tidak dapat membezakan penggunaan penanda rujukan, penggantian, dan pengguguran. Ada calon yang memberikan contoh penanda leksikal untuk penanda penggantian, contohnya 'budak-budak' digantikan dengan 'kanak-kanak' dan 'wanita' digantikan dengan 'perempuan'. Di samping itu, ada calon yang memberikan superordinat sebagai penanda penggantian, yang sebenarnya termasuk dalam penanda leksikal. Contoh jawapan calon adalah seperti yang berikut:

Ayah menanam kacang, kangkung, dan bayam di belakang rumah. Sayur-sayuran itu untuk makanan keluarga.

Dalam jawapan tersebut, calon mengandaikan bahawa 'sayur-sayuran' merupakan pengganti untuk 'kacang, kangkung, dan bayam'. Hal ini menunjukkan bahawa calon sebenarnya tidak dapat membezakan penanda pengganti dengan penanda leksikal berhiponim. Selain itu, kelemahan calon yang ketara ialah mereka membina satu ayat, sedangkan soalan meminta mereka membina wacana. Hal ini menyebabkan mereka tidak memperoleh sebarang markah.

Soalan 22

Soalan 22 terbahagi kepada dua, iaitu 22(a) dan 22(b), berdasarkan rangsangan yang berikut:

APAKAH KOPI XYZ?

Aroma istimewa kopi daripada bijian kopi Robusta dan bahan organik dari Jepun meningkatkan nilai khasiat kopi ini. Selain aroma kopinya yang sungguh wangi, ia juga amat kaya dengan bahan mineral, yang dapat menggalakkan penyerapan kalsium. Apakah keistimewaan kopi ini sehinggakan stok **Terlalu Laris?**

- ✓ ANTIKEDUTAN
- ✓ MENGAWAL pH BADAN
- ✓ MENCEGAH penyakit kronik
- ✓ MELANCARKAN SISTEM PENGHADAMAN
- ✓ Mempunyai kesan DETOKSIFIKASI
- ✓ Mengatasi masalah ALAHAN, jerawat, dan masalah kulit lain-lain
- ✓ Membekalkan TENAGA dan meningkatkan kualiti KESIHATAN

Soalan 22(a) meminta calon menyatakan jenis retorik bagi petikan yang diberikan. Jawapan yang tepat untuk soalan ini ialah retorik pemujukan. Soalan 22(b) memerlukan calon memberikan dua ciri retorik yang terdapat dalam petikan. Antara jawapan yang tepat untuk soalan ini adalah seperti yang berikut:

- (i) Menggunakan aspek psikologi dalam berbahasa
- (ii) Terdapat unsur jaminan dan ganjaran
- (iii) Kurang menitikberatkan aspek tatabahasa
- (iv) Terdapat penggunaan kata penguat
- (v) Menggunakan kata adjektif
- (vi) Bertujuan untuk mempengaruhi pengguna
- (vii) Mempengaruhi emosi dan psikologi khalayak
- (viii) Mementingkan penggunaan bahasa yang berkesan

Ramai calon dapat menjawab soalan ini dengan tepat. Mereka dapat mengenal pasti jenis retorik bagi petikan yang diberikan dalam soalan seterusnya memberikan dua ciri yang tepat bagi retorik tersebut. Namun demikian, oleh sebab kandungan petikan yang diberikan dalam soalan adalah tentang iklan, ramai juga calon yang memberikan jawapan bahawa retorik tersebut ialah retorik pengiklanan. Ada juga calon

yang menganggap bahawa petikan itu merupakan retorik pemerian dan retorik pendedahan kerana ada ciri retorik pemujukan yang bertindan dengan ciri kedua-dua retorik berkenaan. Oleh sebab calon menyatakan jenis retorik yang salah, mereka juga memberikan ciri yang salah bagi retorik yang digunakan dalam petikan berkenaan.

Soalan 23

Soalan 23 memerlukan calon membina wacana dengan menggunakan teknik induksi. Panjang wacana yang dibina hendaklah tidak melebihi 40 patah perkataan. Wacana mestilah dibina berdasarkan ayat dalam rangsangan yang diberikan, iaitu:

Penduduk kampung sering menjadikan sungai sebagai tempat untuk mencari ikan, ketam, udang, dan sebagainya.

Contoh jawapan yang tepat untuk soalan ini adalah seperti yang berikut:

Penduduk kampung sering menjadikan sungai sebagai tempat untuk mencari ikan, ketam, udang, dan sebagainya. Hasil tangkapan akan dijual kepada peraih di jeti sungai. Pendapatan yang diperoleh akan digunakan oleh penduduk untuk menyara keluarga dan menampung kos sara hidup yang semakin meningkat. Hal ini jelas menunjukkan bahawa sungai sangat penting kepada penduduk sebagai punca pendapatan.

Calon yang berprestasi tinggi dapat membina wacana dengan menggunakan teknik induksi. Mereka dapat menulis wacana dengan menggunakan dua pernyataan khusus dan pernyataan umum yang sesuai. Hal ini menyebabkan mereka memperoleh markah penuh untuk soalan ini.

Calon yang lemah pula gagal membezakan pernyataan umum dengan pernyataan khusus. Hal ini menyebabkan mereka tidak dapat menghasilkan wacana dengan menggunakan teknik induksi. Ada calon yang menulis pernyataan umum lebih daripada satu, dan ada antara mereka yang menulis pernyataan umum yang tidak koheren dengan pernyataan khusus yang terdahulu. Dengan kata lain, calon tidak dapat menyusun idea mereka secara berkesinambungan dan memperlihatkan turutan idea yang logik. Kelemahan calon yang lain ialah mereka menulis wacana melebihi 40 patah perkataan. Hal ini menyebabkan pernyataan umum yang ditulis pada akhir wacana tidak akan dibaca. Oleh hal yang demikian, calon tidak mendapat markah untuk soalan ini.

Soalan 24

Soalan 24 terbahagi kepada dua, iaitu 24(a) dan 24(b), berdasarkan rangsangan yang diberikan:

X
<ul style="list-style-type: none">• Penuturnya terhad• Kosa katanya membawa erti khusus dan hanya difahami oleh kelompok tertentu• Kosa katanya mungkin pupus

Soalan 24(a) memerlukan calon menamakan jenis variasi bahasa X. Jawapan yang tepat untuk soalan ini ialah bahasa slanga. Ramai calon dapat memberikan jawapan yang tepat untuk soalan ini. Hanya ada segelintir calon yang lemah yang memberikan jawapan yang salah. Ada antara mereka yang menamakan variasi bahasa X sebagai bahasa istana, bahasa kreol, dan bahasa pijin.

Soalan 24(b) meminta calon membina sebuah wacana yang memperlihatkan ciri variasi bahasa X. Panjang wacana yang dibina mestilah antara 20 hingga 30 patah perkataan. Contoh jawapan untuk soalan ini adalah seperti yang berikut:

Cun awek lu bro. Tangkap cintan wa tengok. Lu jumpa dia kat mana bro?
Kalau gua jadi lu, gua simpan dia elok-elok.

Ramai calon dapat membina wacana yang menepati kehendak soalan ini. Wacana yang dibina jelas menepati ciri variasi bahasa slanga. Calon yang lemah pula tidak dapat membina wacana tersebut. Oleh sebab mereka tidak dapat mengenal pasti variasi bahasa X, mereka juga tidak dapat membina wacana yang menepati ciri variasi bahasa tersebut. Ada segelintir calon yang membina wacana yang menunjukkan ciri variasi bahasa dialek, bahasa formal, dan bahasa istana. Selain itu, ada calon yang kehilangan markah kerana mereka tidak membina wacana, sebaliknya mereka menulis satu ayat sahaja. Hal ini merugikan calon kerana walaupun ayat yang dibina jelas menunjukkan ciri bahasa slanga, namun mereka tidak diberikan sebarang markah.

Soalan 25

Soalan ini terbahagi kepada dua, iaitu 25(a) dan 25(b). Soalan 25(a) berdasarkan petikan yang diberikan:

Mula-mula rebus daging dan semua ramuan sehingga daging lembut. Air rebusan jangan dibuang. Kemudian, daging yang direbus tadi dipotong nipis dan ditumbuk. Buat sampai habis. Goreng daging yang telah ditumbuk seketika.

Soalan 25(a) memerlukan calon memberikan tiga ciri laras bahasa petikan yang diberikan. Antara jawapan yang tepat untuk soalan ini adalah seperti yang berikut:

- (i) Ayat/bahasanya ringkas
- (ii) Penjelasan mengikut turutan
- (iii) Menggunakan ayat perintah
- (iv) Tidak mementingkan ketepatan tatabahasa
- (v) Kosa kata berkaitan dengan bidang masakan
- (vi) Mengutamakan predikat ayat
- (vii) Banyak menggunakan kata kerja bentuk tunggal

Kebanyakan calon dapat memberikan jawapan yang tepat untuk soalan ini. Calon dapat mengesan bahawa laras bahasa petikan yang diberikan ialah laras bahasa resipi. Ada calon yang memperoleh markah penuh untuk soalan ini. Namun demikian, ada segelintir calon yang tidak dapat memberikan ciri laras bahasa ini dengan tepat. Sebagai contoh, mereka memberikan ciri bagi laras bahasa agama, laras bahasa sastera, dan laras bahasa iklan.

Soalan 25(b) memerlukan calon membina sebuah wacana yang menepati setiap ciri (i) laras bahasa sains dan (ii) laras bahasa geografi. Panjang setiap wacana yang dibina mestilah tidak melebihi 30 patah perkataan. Contoh jawapan yang sesuai untuk soalan ini adalah seperti yang berikut:

- (i) Laras bahasa sains
Obesiti merupakan pengumpulan lemak berlebihan dalam badan seseorang. Obesiti kini dianggap sebagai satu penyakit yang boleh mengganggu dan mencederakan tisu dan organ-organ badan.
- (ii) Laras bahasa geografi
Perubahan cuaca dunia kini berlaku secara mendadak dan punca utamanya ialah penebangan hutan secara berleluasa. Fenomena ini menyebabkan gangguan terhadap sistem ekologi.

Untuk menjawab soalan ini, calon seharusnya menghasilkan wacana yang jelas menunjukkan ciri laras bahasa sains dan teknologi serta laras bahasa geografi, khususnya dari segi kosa kata umum dan istilah. Calon yang berprestasi tinggi dapat membina wacana yang jelas menunjukkan ciri kedua-dua laras bahasa tersebut. Mereka dapat membina wacana yang menunjukkan kohesi dan koheren yang jelas. Mereka dapat menggunakan istilah-istilah yang betul, seperti karbon monoksida, karbon dioksida, proses fotosintesis, kardiologi, ginjal, diabetes, dan ultraviolet untuk laras bahasa sains.

Untuk laras bahasa geografi pula, calon menggunakan istilah geografi yang sesuai dengan konteks, seperti garis khatulistiwa, cuaca empat musim, magnitud, kawasan tadahan hujan, dan kesan rumah hijau. Namun demikian, calon yang lemah tidak dapat menjawab soalan ini. Wacana yang dibina oleh mereka tidak menunjukkan ciri laras bahasa sains dan laras bahasa geografi yang jelas. Selain itu, maklumat yang diberikan tidak tepat. Wacana yang dibina juga tidak mempunyai koheren. Dari sudut lain, wacana yang dibina oleh mereka tidak menunjukkan kematangan pemikiran mereka. Bagi soalan ini, ada juga calon yang hanya menulis satu ayat. Hal ini menyebabkan mereka tidak memperoleh sebarang markah.

Soalan 26

Soalan ini terbahagi kepada dua, iaitu 26(a) dan 26(b), berdasarkan rangsangan yang berikut:

X	Y
Makna sebenar atau makna tersurat bagi sesuatu perkataan atau frasa	Makna tersirat atau makna tambahan bagi sesuatu perkataan atau frasa

Soalan 26(a) memerlukan calon menyatakan istilah yang tepat bagi (i) X dan (ii) Y. Jawapan yang tepat untuk soalan ini adalah seperti yang berikut:

- (i) X: Makna denotatif
- (ii) Y: Makna konotatif

Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan tepat. Mereka memperoleh markah penuh untuk soalan ini. Namun demikian, ada segelintir calon yang keliru dan memberikan jawapan yang terbalik untuk X dan Y. Hal ini menyebabkan mereka tidak memperoleh sebarang markah.

Soalan 26(b) memerlukan calon memberikan satu contoh perkataan atau frasa yang sesuai bagi (i) X dan (ii) Y. Contoh jawapan yang tepat untuk soalan ini adalah seperti yang berikut:

- (i) X: Sekolah
- (ii) Y: Kaki bangku

Ramai calon dapat memberikan satu contoh perkataan atau frasa yang sesuai bagi X dan Y. Ada calon yang memberikan contoh yang sama untuk X dan Y, misalnya 'kaki bangku', 'kaki ayam', dan 'kambing hitam'. Contoh jawapan sebegini membolehkan calon memperoleh markah penuh untuk soalan ini. Namun demikian, ada sesetengah calon yang tidak memahami kehendak soalan. Buktinya, walaupun soalan ini meminta calon memberikan contoh perkataan atau frasa, namun calon memberikan jawapan dalam bentuk ayat. Dalam hal ini, walaupun terdapat perkataan atau frasa yang sesuai untuk X dan Y dalam ayat yang dibina, namun calon tetap tidak diberikan markah. Hal ini dikatakan demikian kerana calon tidak mematuhi arahan soalan.

Soalan 27

Soalan ini terbahagi kepada dua, iaitu 27(a) dan 27(b), berdasarkan rangsangan yang berikut:

P	Pak Mat memberi makan kepada ternakan di ladangnya. Antara ternakannya ialah <i>lembu, kerbau, dan kambing</i> .
Q	Puan Salmah menyiram bunga di halaman rumahnya. Antara bunganya ialah <i>mawar, anggerik, melur, dan keladi</i> .

Soalan 27(a) memerlukan calon menyatakan perkaitan makna perkataan dari segi leksikal bagi perkataan-perkataan yang berhuruf condong dalam ayat P dan Q. Jawapan yang tepat untuk soalan ini ialah 'hiponim' atau 'subordinat'. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan betul. Namun demikian, calon yang lemah tidak dapat mengingati istilah yang tepat bagi kumpulan perkataan itu. Hal ini menyebabkan mereka memberikan jawapan secara serkap jarang. Contoh jawapan yang diberikan oleh calon ialah 'meronim', 'homograf', 'homonim', 'hipernim', 'superordinat', dan 'kolokasi'. Ada juga calon yang memberikan jawapan yang tidak termasuk dalam tajuk Semantik, sebaliknya termasuk dalam tajuk Wacana, iaitu 'penanda leksikal berhiponim' dan 'penanda leksikal pengulangan kata'.

Soalan 27(b) meminta calon menyatakan superordinat bagi perkataan-perkataan yang berhuruf condong dalam ayat P dan Q. Jawapan yang tepat untuk soalan ini adalah seperti yang berikut:

- (i) P: Ternakan
- (ii) Q: Bunga

Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan tepat. Namun demikian, ada segelintir calon yang memberikan jawapan yang salah. Mereka menyatakan bahawa superordinat bagi perkataan yang berhuruf condong dalam ayat P ialah haiwan, dan superordinat bagi perkataan yang berhuruf condong dalam ayat Q ialah tumbuhan/tanaman/pokok. Jawapan demikian adalah tidak tepat. Oleh hal yang demikian, calon tidak memperoleh sebarang markah.

Soalan 28

Soalan ini memerlukan calon mengenal pasti empat perkataan yang mengalami perubahan makna dalam petikan yang diberikan dalam soalan, iaitu:

Pak Ahmad seorang ustaz yang alim lagi pemurah. Banyak kitab dalam simpanannya diberikan kepada pelajar pondok yang tinggal di asrama berhampiran dengan rumahnya.

Jawapan yang tepat untuk soalan ini adalah seperti yang berikut:

- (a) Ustaz
- (b) Alim
- (c) Kitab
- (d) Pondok

Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan betul. Hanya ada segelintir calon yang memberikan jawapan yang tidak tepat untuk soalan ini. Ramai calon dapat mengenal pasti sekurang-kurangnya tiga perkataan yang mengalami perubahan makna dalam petikan yang diberikan. Kumpulan calon ini umumnya tidak mengetahui bahawa kata 'alim' dan 'pondok' juga mengalami perubahan makna jika dibandingkan dengan makna asalnya. Kesalahan lain calon ialah mereka memberikan frasa, bukannya perkataan, seperti kehendak soalan. Contoh jawapan pelajar ialah 'pelajar pondok', 'seorang ustaz', 'yang alim lagi pemurah'

dan 'banyak kitab'. Walaupun frasa yang diberikan mengandungi perkataan yang mengalami perubahan makna, namun calon tidak diberikan sebarang markah. Hal ini dikatakan demikian kerana calon seolah-olah tidak dapat mengenal pasti perkataan yang sebenarnya mengalami perubahan makna. Selain itu, ada juga calon yang memberikan jawapan yang nyata salah, seperti 'pak', 'asrama', 'pelajar', dan 'pemurah'.

Soalan 29

Soalan ini terbahagi kepada dua, iaitu 29(a) dan 29(b). Soalan 29(a) memerlukan calon memberikan peribahasa yang menepati setiap maksud yang berikut:

- (i) Adat yang tidak boleh dilanggar
- (ii) Hukuman atau pertimbangan yang berat sebelah

Jawapan yang tepat untuk soalan ini adalah seperti yang berikut:

- (i) Biar mati anak, jangan mati adat
- (ii) Bagai limau masam sebelah/bagai perahu karam sebelah/pilih kasih

Hanya segelintir calon dapat menjawab soalan ini dengan betul. Kebanyakan calon memberikan peribahasa yang tidak menepati maksud yang diberikan. Contoh jawapan calon adalah seperti yang berikut:

- (i) Hukum berdiri dengan adat, hidup dikandung adat, mati dikandung tanah
- (ii) Limau kasturi masam sebelah/neraca rosak/timbangan berat sebelah/limau masin sebelah

Jawapan sebegini menyebabkan calon tidak memperoleh sebarang markah. Selain itu, ada juga calon yang langsung tidak menjawab soalan ini.

Soalan 29(b) memerlukan calon membina satu ayat yang dapat menggambarkan maksud setiap simpulan bahasa yang berikut:

- (i) Air bujang
- (ii) Rabun ayam

Contoh jawapan yang tepat untuk soalan ini adalah seperti yang berikut:

- (i) Saya berasa agak malu kerana semasa dia bertandang ke rumah saya, saya hanya menghidangkan air bujang untuknya.
- (ii) Oleh sebab dia sedar bahawa dia rabun ayam, dia jarang-jarang keluar pada waktu hampir senja atau hampir magrib.

Kebanyakan calon dapat membina ayat yang gramatis menggunakan simpulan bahasa 'air bujang'. Namun demikian, ada juga calon yang membina ayat yang tidak menunjukkan maksud simpulan bahasa ini dengan tepat. Mereka mentafsirkan simpulan bahasa 'air bujang' sebagai 'air yang disediakan oleh orang bujang'. Selain itu, ada calon yang mentafsirkan simpulan bahasa ini sebagai 'orang yang belum berkahwin'. Ada juga calon yang menyatakan bahawa 'air bujang' membawa maksud 'air kosong' atau 'air tanpa gula'. Untuk simpulan bahasa 'rabun ayam' pula, hanya segelintir calon dapat membina ayat yang dapat menunjukkan maksud simpulan bahasa tersebut dengan tepat. Kelemahan calon yang ketara ialah mereka sememangnya tidak mengetahui maksud simpulan bahasa yang diberikan. Hal ini menyebabkan mereka membina ayat yang tidak menggambarkan maksud simpulan bahasa tersebut. Selain itu, calon juga tidak mematuhi arahan soalan. Soalan meminta calon membina ayat, namun mereka membina wacana. Hal ini menyebabkan calon tidak memperoleh sebarang markah kerana simpulan bahasa tersebut digunakan dalam ayat kedua yang dibina.

Soalan 30

Soalan ini menghendaki calon membina satu wacana yang menepati ragam bahasa keluhan. Panjang wacana hendaklah antara 30 hingga 40 patah perkataan. Contoh jawapan untuk soalan ini adalah seperti yang berikut:

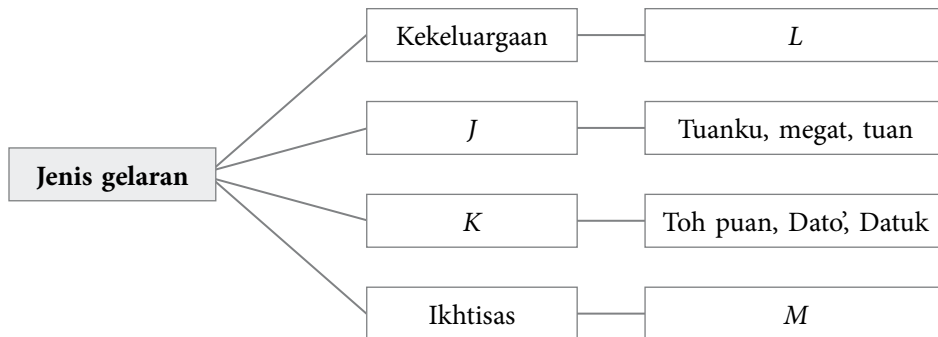
Dia langsung tidak mahu berubah. Aduhai, saya pun tidak tahu apa yang akan berlaku jika dia masih seperti sekarang!

Calon yang memahami ragam bahasa keluhan dapat membina wacana ini dengan tepat. Wacana yang dibina mengandungi unsur keluhan atau seruan, yang dapat menggambarkan perasaan keluhan atau rasa sedih.

Namun demikian, terdapat calon yang tidak dapat membina wacana yang menunjukkan ragam bahasa keluhan dengan tepat. Hal ini dikatakan demikian kerana calon tidak memahami ragam bahasa keluhan. Wacana yang dibina tidak menunjukkan unsur keluhan, sebaliknya menunjukkan unsur penceritaan. Selain itu, jawapan calon juga tidak tepat kerana tidak mempunyai ciri ragam bahasa keluhan, sebaliknya ia berbentuk doa. Kelemahan calon yang lain ialah mereka tidak mematuhi kehendak soalan. Soalan meminta calon membina wacana, tetapi calon membina satu ayat sahaja. Dalam hal ini, walaupun ayat yang dibina itu menepati ragam bahasa keluhan, namun mereka tidak memperoleh sebarang markah.

Soalan 31

Soalan ini terbahagi kepada dua, iaitu 31(a) dan 31(b), berdasarkan rangsangan yang berikut:

Soalan 31(a) memerlukan calon menyatakan jenis gelaran bagi J dan K. Jawapan yang tepat untuk soalan ini adalah seperti yang berikut:

- (i) J: Gelaran warisan/keturunan
- (ii) K: Gelaran kurniaan pemerintah/anugerah

Soalan 31(b) memerlukan calon memberikan satu contoh gelaran bagi L dan M. Jawapan yang tepat untuk soalan ini adalah seperti yang berikut:

- (i) L: Pak Long/Ngah/Busu
- (ii) M: Profesor/Dr./Ir.

Ramai calon dapat menjawab soalan ini dengan tepat. Mereka dapat menyatakan jenis gelaran dengan tepat dan memberikan contoh seperti yang dikehendaki oleh soalan. Namun demikian, untuk soalan 31(a), ada calon yang memberikan jenis panggilan, seperti 'Yang Amat Berhormat' dan 'Yang Berbahagia'. Untuk soalan 31(b) pula, ada calon yang memberikan contoh gelaran lain untuk M, seperti 'cikgu', 'guru', dan 'haji'. Jawapan sedemikian adalah tidak tepat dan calon tidak diberikan sebarang markah.

Bahasa Arab (913/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, sebanyak 1,547 orang calon telah menduduki peperiksaan bagi mata pelajaran ini dan 39.50 % daripadanya telah lulus penuh.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	6.46	4.34	4.91	5.82	4.07	8.66	5.24	5.30	11.05	6.53	37.62

RESPONS CALON

Komen am

Secara keseluruhannya, prestasi calon pada penggal ini adalah lemah. Terdapat seorang calon yang memperoleh markah tertinggi, iaitu 39 markah daripada markah penuh 50 markah dan seorang calon memperoleh markah terendah, iaitu satu markah.

Secara umumnya, prestasi calon dalam bahagian meringkaskan karangan dan sastera adalah lemah. Berdasarkan respons calon, satu soalan, iaitu soalan 2 ialah soalan yang beraras mudah. Soalan 1 dan soalan 3 pula ialah soalan aras sederhana, manakala soalan 4 dan soalan 5 ialah soalan aras sukar.

Secara keseluruhannya, jawapan calon adalah lemah, terutama dalam bahagian Adab dan Nusus. Kebanyakan calon kurang memahami kehendak soalan. Mereka memberikan jawapan yang lain daripada yang dikehendaki.

Komen soalan demi soalan

BAHAGIAN I: Kefahaman

Soalan 1

Soalan (a), menghendaki calon meringkaskan teks yang diberikan dengan bilangan perkataannya tidak melebihi 60 patah perkataan. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan betul. Kebanyakan mereka hanya memindahkan potongan ayat dari petikan yang diberikan sahaja kerana mereka tidak dapat membina ayat sendiri. Mereka sukar untuk memahami teks yang diberikan walaupun bahasa dan perkataan yang digunakan adalah sederhana kesukarannya. Calon sepatutnya mengambil isi-isi penting terlebih dahulu sebelum mengolahnya menjadi satu ringkasan dengan menggunakan gaya bahasa mereka sendiri. Soalan (b) pula menghendaki calon membincangkan pendapat penulis yang mengatakan bahawa kehadiran pelancong Qatar ke Malaysia bukan sahaja disebabkan harga tiket kapal terbang yang murah, tetapi banyak dipengaruhi oleh sikap penduduk tempatan yang pandai mengambil hati dan kemudahan

pasar yang menarik. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini. Mereka hanya menyalin beberapa ayat daripada perenggan tersebut untuk dijadikan jawapan. Hal ini disebabkan calon kurang menguasai perbendaharaan kata bahasa Arab. Calon sepatutnya memahami kandungan teks dalam perenggan tersebut sebelum menerangkan perkara yang difahami itu dalam jawapannya.

BAHAGIAN II: Saraf

Soalan 2

Soalan (a) menghendaki calon mengubah kata nama yang diberikan kepada *jama'* serta membariskannya. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Namun demikian, terdapat juga calon yang tidak dapat membariskan kata *jama'* dengan betul kerana calon lemah dalam aspek *saraf*. Soalan (b) pula menghendaki calon menukarkan semua *kata nama mufrad* yang diberikan kepada *musanna* berserta baris. Kebanyakan calon dapat menukarkannya kepada *musanna*, tetapi ramai yang tersalah jawab dengan tidak menyesuaikan *musanna* tersebut dengan dengan ayat yang diberikan sama ada dalam bentuk *marfu'* atau *mansub*. Calon sepatutnya lebih berhati-hati dalam menggunakan tanda *musanna* agar sesuai dengan kehendak ayat.

BAHAGIAN III: Nahu

Soalan 3

Soalan (a) menghendaki calon membina ayat berdasarkan ciri-ciri yang diberikan. Kebanyakan calon hanya dapat menjawab tiga daripada lima soalan yang dikemukakan. Kebanyakan calon tidak dapat menggunakan *huruf istisna'* dengan betul. Hal ini berlaku kerana calon lemah dalam penguasaan nahu, terutamanya mengenai tajuk tersebut. Calon sepatutnya mengenal pasti fungsi *huruf istisna'* yang diberikan sebelum menyesuaikannya dengan ayat yang ingin dibina. Soalan (b) pula menghendaki calon mengenal pasti kata *hal* bagi contoh ayat yang diberikan dan menyatakan jenisnya. Kebanyakan calon hanya dapat menjawab tiga daripada lima soalan yang diberikan. Hal ini demikian kerana calon lemah dalam penguasaan nahu, terutamanya berkaitan *hal* dan jenisnya.

BAHAGIAN IV: Sastera

Soalan 4

Soalan (a) menghendaki calon menerangkan tiga topik puisi pada zaman Abbasiyyah. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Namun demikian, terdapat calon yang tersalah menjawab soalan dengan mengemukakan topik puisi sastera pada zaman moden. Calon sepatutnya mengenal pasti topik puisi puisi pada zaman Abbasiyyah sebelum mengemukakannya sebagai jawapan. Soalan (b) menghendaki calon menyatakan tajuk dan *munasabah* puisi tersebut. Kebanyakan calon yang memilih soalan ini dapat menjawabnya dengan baik. Namun demikian, terdapat juga calon yang hanya menjawab tajuk puisi tersebut tanpa menyatakan *munasabahnya*. Hal ini demikian kerana calon lemah dalam mengingat fakta-fakta penting yang membawa kepada tertulisnya puisi tersebut. Soalan (c) pula menghendaki calon menerangkan makna perkataan yang dipetik daripada puisi tersebut. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Soalan (d) pula menghendaki calon menerangkan jenis gaya bahasa bagi frasa yang bergaris di bawahnya. Kebanyakan calon hanya dapat menjawab satu daripada dua soalan yang diberikan. Hal ini demikian kerana calon lemah dalam aspek gaya bahasa selain tidak memahami maksud frasa tersebut.

Soalan 5

Soalan (a) menghendaki calon menerangkan tiga ciri keistimewaan *khutbah* pada zaman Umawi. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara ciri keistimewaan *khutbah* pada zaman Umawi ialah kebanyakan khutbah mengandungi unsur-unsur Islam dengan memetik beberapa ayat al-Quran untuk dijadikan hujah dan sumber rujukan. Soalan (b) menghendaki calon menerangkan makna frasa yang dipetik daripada khutbah tersebut. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Soalan (c) menghendaki calon mengenal pasti tiga isi penting yang terdapat dalam khutbah tersebut. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara isi penting yang terdapat dalam khutbah tersebut ialah *khatib* menyatakan bahawa hati orang-orang Islam yang mendengar ayat-ayat al-Quran akan merasa terlalu merindui syurga dan memohon dijauhkan daripada api neraka. Soalan (d) pula menghendaki calon menyatakan kesan al-Quran terhadap diri *khatib*. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik dengan menyatakan contoh ayat yang dipetik daripada *khutbah* tersebut.

Literature in English (920/3)

OVERALL PERFORMANCE

In Term 3, 68 candidates sat for this subject and 88.22 percent of them obtained full pass.

The percentage of each grade is as follows:

Grade	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Percentage	32.35	5.88	10.29	7.35	11.76	7.35	13.24	1.47	0.00	2.94	7.35

PAPER 920/3 (NOVELS)

General overview

For Paper 3, candidates are required to study the two novels prescribed in the syllabus namely *Pride and Prejudice* by Jane Austen and *The Joy Luck Club* by Amy Tan. Section A requires candidates to analyse a given excerpt from each novel. Candidates are required to answer questions on one excerpt only. Answers must focus entirely on the particular excerpt, demonstrating a close reading of, and a critical response to it. No reference should be made to extraneous details not found in the excerpt. For Sections B and C, candidates are required to answer compulsory essay questions on *Pride and Prejudice* and *The Joy Luck Club* respectively. Answers require close reference to the novels and must be relevant, critical, and informed. Candidates must provide appropriate textual evidence to support their answers. Candidates, therefore, have to answer a total of three questions and each question carries 25 marks.

RESPONSES OF CANDIDATES

General Comments on Question Paper

On the whole, the questions were straight-forward, requiring candidates to answer using basic literary knowledge on the themes and issues of the texts and not according to the technical aspects of literary conventions and devices in which any candidates who has been reasonably well taught should be able to answer the questions with a fair degree of confidence. Generally, the questions required candidates to provide answers pertaining to Elizabeth's emotions upon seeing the building and grounds at Pemberley based on an extract from Jane Austen's *Pride and Prejudice*, the range of emotions displayed between Meimei and her mother based on an extract from Amy Tan's *The Joy Luck Club*, the impact of social class on the relationship between Elizabeth and Darcy as presented in *Pride and Prejudice* and how marriage is depicted according to traditional Chinese Culture as presented in *The Joy Luck Club*.

In terms of planning and presentation of the answers, most of the candidates' structure was good with appropriate choice of content. The answers were linked clearly and there was balance. Signposting was clear with relevant conclusions. The answers given by the candidates were always appropriate to the question; there were minor gaps and the answers did show little errors of fact and interpretation. However, presentation of answers was clear and complete, showing good comprehension on the part of the candidates.

In relation to the strengths and weaknesses of the candidates' answers, there was appropriate level of critical analysis or evaluation of content within the answers, although there were some minor errors with some spelling and grammatical mistakes in candidates' answers. Arguments presented were generally original and there was clear evidence of real engagement by candidates with the question under consideration.

Comments on individual questions

SECTION A: Critical Appreciation

Question 1

Candidates are required to discuss Elizabeth's emotions upon seeing the building and grounds at Pemberley based on an extract from Jane Austen's *Pride and Prejudice*.

They are expected to answer by showing how Elizabeth's visit to Darcy's home, which occupies a central place in the narrative, operates as a catalyst for her growing attractions towards its owner and that the initial description of the building and grounds at Pemberley serves as a symbol of Darcy's character. Any relevant and well-supported points pertaining to the extract given are accepted and all the answers are gleaned from the extract.

In general, candidates who chose this question answered with extensive, relevant and adequate content for the question. Their knowledge and understanding was demonstrated well although there were some errors of either fact or interpretation where they did not provide textual evidence from the extract.

However, their interpretations of the extract were clear and logical though the discussions at times lack real depth. Their arguments were relevant to the question and demonstrated personal interpretations.

Candidates' answers also show that the candidates were aware of the need to discuss Elizabeth's emotions upon seeing the building and grounds at Pemberley and could give appropriate examples from the extract which, although may be limited in scope, there is an element of critical analysis.

Unfortunately, some candidates were unable to make a link between Darcy's home which serves as a catalyst for Elizabeth's growing attractions towards Darcy and that the initial description of the building and grounds at Pemberley serves as a symbol of Darcy's character.

Question 2

Candidates are required to discuss the range of emotions displayed between Meimei and her mother based on an extract from Amy Tan's *The Joy Luck Club*.

Candidates are required to answer the question by stating that there are a number of sentiments displayed here – fear, guilt, insecurity and anger, and that the dialogue between Meimei and her mother describes the difficult relationship of a mother and her daughter. Any relevant and well-supported points pertaining to the extract given are accepted and all the answers are gleaned from the extract.

Interestingly, the candidates' answers were appropriately comprehensive where their answers were also relevant to the question and clearly presented with few if any errors of fact or interpretation. They also showed the ability to comment effectively the range of emotions displayed between Meimei and her mother presented in a manner appropriate to the question and linked them to the characters. The comments were in no way derivative but clearly reflected the candidates' own understanding of the topic under consideration. Where the examples from the extract were involved, they were clearly relevant to the question.

Question 3

Candidates are required to discuss the impact of social class on the relationship between Elizabeth and Darcy as presented in *Pride and Prejudice*.

They are expected to answer by stating that Austen depicts social class expectations in the Regency and Victorian periods that were based on a fixed social structure and that the women of the Regency period lived in the shadow of men and were disempowered.

Candidates are also expected to answer that Austen depicts the fixed social structure of a limited social mobility, with the upper classes and aristocracy extremely reluctant in allowing the middle classes to marry into their families hence dispersing their wealth. They are also expected to give examples from the text of the impact of social class on the relationships between Darcy and Elizabeth in relation to those of Wickham and Lydia, Mr and Mrs Bennett and Mr Collins and Charlotte. Any relevant and well-supported points pertaining to the extract given are accepted and all the answers are gleaned from the extract.

Remarkably, the candidates' answer showed a degree of originality and understanding of the question involved, namely to discuss the impact of social class on the relationship between Elizabeth and Darcy. The answers given were not only merely described but were critically analysed and evaluated. Their arguments were well-founded, cautious and coherent. The candidates showed the ability to skilfully synthesise a wide range of examples from the novel which were appraised critically rather than merely presented.

Question 4

Candidates are required to discuss how marriage is depicted according to traditional Chinese Culture as presented in *The Joy Luck Club*.

Less than five candidates managed to answer this question according to the answer scheme and less than five managed to answer this question correctly.

The rest of the candidates misunderstood the meaning of the terms "traditional Chinese Culture" with, for example, "modern American Culture". Some of the answers included "plot" and "storytelling". Clearly, there were serious gaps in the answers presented. Some of them were not even appropriate to the question; for example, the discussion is a retelling of the plot. There were many errors of fact and interpretation indicating a lack of knowledge and understanding and no textual evidence were provided.

Most of the answers were derivative; for example, most candidates merely summarised the plot of the story. There were little if any attempt to interpret the novel in any critical or evaluative manner. The arguments presented were muddled or irrelevant. Most of the answers were at the level of simple and limited description.

The answers disappointingly showed that the candidates have little understanding of the relevance of the literary themes and issues to the question and to the text. Textual evidence, if given, was inappropriate and irrelevant to the question under consideration.

Overall, answers showed lack of understanding of the question or literary themes and issues, an absence of critical evaluation and the inability to apply literary themes described.

Kesusasteraan Melayu Komunikatif (922/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Sebanyak 5,518 calon telah menduduki peperiksaan Penggal 3 bagi mata pelajaran ini. Peratusan calon yang lulus penuh bagi mata pelajaran ini pada penggal ini ialah 60.40%.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	14.53	4.84	2.98	6.50	10.37	10.24	10.94	9.30	8.17	6.93	15.20

RESPONS CALON

Komen am

Secara keseluruhannya, mutu jawapan calon adalah sederhana. Kekuatan jawapan calon terletak pada keupayaan dan kesediaan mereka dalam merancang dan menjawab soalan. Keupayaan dan kesediaan calon yang baik terserlah apabila pemaparan jawapan mereka dalam penulisan kreatif, pengurusan, dan multimedia dalam sastera menepati kehendak soalan. Di samping itu, binaan struktur jawapan calon yang tersusun dengan paparan fakta, huraian, serta contoh membantu kelancaran jawapan mereka. Kelemahan jawapan calon pula terletak pada kemahiran teknik menjawab soalan berkaitan dengan penghasilan pantun dan cerpen yang rendah. Selain itu, terdapat jawapan calon yang kurang memperlihatkan pengaplikasian terhadap prinsip asas pengurusan. Hal ini menyebabkan kelancaran jawapan mereka terjejas. Tidak ketinggalan juga, kegagalan calon mengemukakan contoh berdasarkan karya sastera bagi soalan yang berkaitan dengan prinsip asas multimedia dalam sastera turut menyumbang kepada kehilangan markah mereka.

Soalan Bahagian A tentang penulisan kreatif. Dalam bahagian tersebut, kebanyakan calon cenderung memilih untuk menjawab soalan 1 yang berkaitan dengan penghasilan pantun berbanding dengan soalan 2 yang berkaitan dengan penghasilan cerpen. Soalan Bahagian B pula tentang pengurusan. Dalam bahagian tersebut, kecenderungan calon memilih untuk menjawab adalah seimbang antara soalan 3 yang berkaitan dengan pengurusan daripada teks kajian dengan soalan 4 yang berkaitan dengan pengurusan projek. Soalan Bahagian C tentang multimedia dalam sastera. Dalam bahagian tersebut, kebanyakan calon cenderung memilih untuk menjawab soalan 5 berbanding dengan soalan 6. Pilihan calon lebih ke arah soalan yang berkaitan dengan kelebihan medium multimedia berbanding dengan medium tulisan dalam menyebarkan karya sastera diikuti dengan soalan yang berkaitan prinsip asas multimedia, iaitu animasi.

Komen soalan demi soalan

BAHAGIAN A: Penulisan Kreatif

Soalan 1

Soalan ini menghendaki calon menghasilkan pantun empat kerat tentang budaya kerja cemerlang. Soalan ini memerlukan kefahaman calon tentang pantun berdasarkan aspek luaran dan aspek dalamnya. Berdasarkan aspek luarannya, ciri pantun dapat dilihat dari aspek strukturnya atau ciri-ciri visualnya.

Dalam hal ini, kebanyakan pantun yang dihasilkan oleh calon terserlah binaan rangkap, perkataan, baris, suku kata, dan rima akhir. Walau bagaimanapun, aspek dalaman pantun yang meliputi unsur estetik dan isi (tema dan pemikiran) kurang terserlah dalam pantun yang dihasilkan oleh calon. Penggunaan lambang tertentu dan hubungan makna antara pasangan pembayang dengan pasangan maksud kurang terserlah. Ada kalanya hubungan antara pembayang dengan maksud itu tiada dan tidak logik. Calon sepatutnya menghasilkan pantun dengan mengambil kira aspek luaran dan dalamnya.

Soalan 2

Soalan ini menghendaki calon menghasilkan cerpen yang bertemakan pencemaran udara. Soalan ini memerlukan penguasaan calon tentang aspek teknikal binaan cerpen. Kebanyakan calon berupaya menghasilkan cerpen yang menjurus kepada tema pencemaran alam. Selain itu, calon juga berupaya memaparkan aspek plot dan peristiwa, watak dan perwatakan, teknik, serta latar dengan berkesan dalam cerpen mereka. Walau bagaimanapun, kelemahan cerpen calon tergambar pada watak yang tidak diserlahkan dengan jelas, plot yang mendatar, tiada konflik yang nyata, sudut pandangan yang tidak tekal, tiada gaya bahasa yang baik, ejaan yang salah, dan menggunakan bahasa harian atau slanga. Terdapat juga calon yang menulis dalam bentuk esei. Calon sepatutnya mengenal pasti unsur teknikal yang penting. Unsur ini amat rapat kaitannya dengan penyerlahan tema dan persoalan serta peranan dan keberkesanan watak-watak yang hidup di dalamnya. Watak bergerak mengikut plot yang dilakarkan oleh pengarang dan disesuaikan pula dengan tema serta persoalan yang menjadi pilihannya. Antara isu pilihan yang berkaitan pencemaran udara, termasuklah tahap kesihatan merosot, kualiti udara merosot, kerakusan manusia, jarak penglihatan terhad, kos rawatan meningkat, ekonomi terjejas, dan sebagainya.

BAHAGIAN B: Pengurusan

Soalan 3

Soalan ini menghendaki calon menjelaskan pernyataan bahawa Encik Muhammad dalam novel *Saudagar Besar dari Kuala Lumpur* merupakan ahli perniagaan yang berjaya kerana kepimpinan beliau. Soalan ini memerlukan kefahaman calon tentang prinsip asas pengurusan, iaitu kepimpinan. Kebanyakan calon yang menjawab soalan ini dapat mengemukakan fakta, huraian, dan contoh dengan baik. Walau bagaimanapun, terdapat jawapan calon yang tidak menjurus kepada aspek kepimpinan, sebaliknya calon menjelaskan keseluruhan jawapan berdasarkan prinsip asas pengurusan, seperti perancangan, pengorganisasian, kawalan, dan tenaga kerja. Selain itu, calon tidak dapat mengaplikasikan prinsip asas tersebut berdasarkan aspek kepimpinan Encik Muhammad. Calon juga tidak dapat mengemukakan contoh berdasarkan novel *Saudagar Besar Dari Kuala Lumpur* dengan jelas. Contoh yang diberikan oleh calon pula hanyalah secara umum sahaja, iaitu sekadar menyebut nama Encik Muhammad atau bersifat sinopsis dengan tidak dinyatakan kaitan peristiwanya dengan jelas. Calon sepatutnya mengemukakan pendahuluan terlebih dahulu sama ada konsep kepimpinan, latar belakang Encik Muhammad atau tinjauan terhadap isi-isi penting yang hendak dijelaskan. Seterusnya, calon mengemukakan isi dan menjelaskan isi tersebut. Antara jawapan yang dikehendaki, termasuklah cekap mengurus, berani mengambil risiko, gigih berusaha, berpandangan jauh, dan sebagainya. Akhir sekali, calon dikehendaki mengemukakan penutup bagi jawapan tersebut sama ada rumusan, penilaian, atau pandangan.

Soalan 4

Soalan ini berdasarkan pernyataan bahawa calon selaku pengerusi kelab teater sekolah telah ditugaskan untuk mementaskan drama “Peminangan Puteri Gunung Ledang”. Soalan ini menghendaki calon menghuraikan proses pengorganisasian yang perlu dilaksanakan bagi menjayakan pementasan tersebut.

Soalan ini memerlukan kefahaman calon tentang prinsip asas pengurusan, iaitu pengorganisasian dan organisasi sastera, iaitu pengurusan projek. Kebanyakan calon dapat menghuraikan proses pengorganisasian, terutamanya dalam mengemukakan fakta mengenai pengagihan tugas dan menghasilkan carta organisasi. Walau bagaimanapun, kelemahan calon ialah tidak dapat menyatakan proses pengorganisasian dengan lebih teratur. Terdapat calon yang telah memfokuskan jawapan mereka kepada semua prinsip asas pengurusan, seperti perancangan, kawalan, tenaga kerja, dan kepimpinan. Calon juga didapati tidak memberikan contoh khusus berdasarkan aktiviti pementasan drama yang ditugaskan. Pada bahagian pendahuluan, calon sepatutnya menyatakan sama ada prinsip asas pengurusan, konsep pengorganisasian, sinopsis peminangan Puteri Gunung Ledang, atau tinjauan keseluruhan isi yang hendak dihuraikan. Pada bahagian isi pula, calon sepatutnya menghuraikan proses pengorganisasian, seperti mengenal pasti tugas, menyenaraikan tugas, mengelompokkan aktiviti, mengagihkan tugas, dan sebagainya. Calon juga sepatutnya memberikan contoh dengan menyatakan nama ahli jawatankuasa yang dibentuk untuk menjayakan pementasan drama tersebut. Akhir sekali, calon dikehendaki mengemukakan penutup bagi jawapan tersebut sama ada rumusan, penilaian, atau pandangan.

BAHAGIAN C: Multimedia Dalam Sastera

Soalan 5

Soalan ini menghendaki calon menjelaskan kelebihan medium multimedia berbanding dengan medium tulisan dalam menyebarkan karya sastera. Soalan ini memerlukan pengetahuan calon tentang konsep medium multimedia dan medium tulisan. Kebanyakan calon dapat mengemukakan jawapan kelebihan medium multimedia berbanding dengan medium tulisan dalam menyebarkan karya sastera. Walau bagaimanapun, terdapat calon yang tidak membuat perbandingan kelebihan medium multimedia dengan medium tulisan, sebaliknya mengasingkan kedua-dua medium tersebut dengan kelebihan tersendiri atau tidak dinyatakan langsung medium tulisan dalam jawapan mereka. Di samping itu, calon juga tidak menyatakan contoh khusus berdasarkan karya sastera. Pada bahagian pendahuluan, calon sepatutnya menyatakan sama ada konsep medium multimedia dan medium tulisan, menyatakan ciri-ciri konsep multimedia dalam sastera, atau tinjauan keseluruhan jawapan yang hendak dijelaskan. Pada bahagian isi pula, calon sepatutnya membandingkan kelebihan empat prinsip asas multimedia, iaitu teks, grafik, animasi, dan audio-visual dengan medium tulisan. Calon juga boleh mengemukakan fakta, seperti menimbulkan minat, menambahkan kefahaman, merangsang kreativiti, menceritakan persembahan, dan sebagainya. Akhir sekali, calon dikehendaki mengemukakan penutup bagi jawapan tersebut sama ada rumusan, penilaian, atau pandangan.

Soalan 6

Soalan ini menghendaki calon menghuraikan ciri-ciri animasi dalam persembahan multimedia yang menggunakan bahan sastera. Soalan ini memerlukan kefahaman khusus calon tentang prinsip asas multimedia, iaitu animasi. Kebanyakan calon tidak dapat mengemukakan fakta dan huraian ciri-ciri animasi dalam persembahan multimedia yang menggunakan bahan sastera dengan baik. Selain itu, terdapat calon yang tidak mengemukakan contoh berdasarkan mana-mana teks sastera atau contoh yang dikemukakan terlalu umum. Hal ini menyebabkan markah calon terjejas. Calon sepatutnya mengemukakan pendahuluan terlebih dahulu sama ada konsep animasi, fungsi animasi, atau tinjauan umum terhadap isi-isi jawapan. Seterusnya, calon mengemukakan isi dan menghuraikan isi tersebut. Antara jawapan yang dikehendaki, termasuklah kesesuaian pergerakan, kepelbagaian pergerakan, durasi pergerakan, kejelasan pergerakan, pengintegrasian elemen animasi, dan sebagainya. Akhir sekali, calon dikehendaki mengemukakan penutup bagi jawapan tersebut sama ada rumusan, penilaian, atau pandangan.

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, sebanyak 1,959 orang calon telah menduduki peperiksaan bagi mata pelajaran ini dan 79.33% daripadanya telah mendapat lulus penuh.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	17.8	10.25	11.42	8.06	14.23	8.62	8.92	6.88	4.49	3.47	5.86

RESPONS CALON

Komen am

Secara umumnya, mutu jawapan calon adalah pada tahap yang baik. Terdapat beberapa kelemahan calon, iaitu calon tidak dapat mengemukakan dalil yang lengkap, memahami kehendak soalan dengan baik dan calon memberikan fakta yang tidak tepat.

Komen soalan demi soalan

BAHAGIAN A: Ayat Hukum

Soalan 1

Soalan 1(a) menghendaki calon menerangkan maksud ungkapan yang diberikan berdasarkan ayat yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Maksud ungkapan tersebut ialah sehingga anak yatim tersebut matang untuk pengurusan hartanya sendiri.

Soalan (b) menghendaki calon menerangkan empat perintah Allah SWT kepada umat Islam berdasarkan ayat al-Quran yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara perintah tersebut ialah menjaga harta anak yatim dengan baik, menyempurnakan sukatan dan timbangan secara adil, berlaku adil dalam persaksian dan hukuman, dan memenuhi janji Allah SWT.

Soalan (c) menghendaki calon membincangkan kaedah pengurusan harta anak yatim berdasarkan dalil al-Quran. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon ialah tidak menggunakan harta anak yatim kecuali dengan cara yang baik, menyerahkan harta tersebut apabila mereka telah baligh, menggunakan harta untuk kemaslahatan mereka seperti pendidikan, menguji kematangan mereka dalam menguruskan harta, dan lain-lain lagi.

Soalan 2

Soalan 2(a) menghendaki calon menerangkan maksud ungkapan ayat yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Jawapan yang diberikan oleh calon ialah:

- (i) Nikmat Allah yang diberikan kepada kamu, iaitu nikmat persaudaraan
- (ii) Kamu berada di tepi jurang api neraka disebabkan oleh kekufuran kamu

Soalan (b) menghendaki calon menjelaskan tiga mesej Allah SWT dalam aspek perpaduan berdasarkan ayat yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon ialah perpaduan Islam mestilah berteraskan al-Quran dan al-Sunnah, umat Islam dilarang berpecah belah, perpaduan yang ditunjukkan oleh para sahabat merupakan contoh terbaik, dan perpecahan merupakan sifat Yahudi yang perlu dijauhi.

Soalan (c) menghendaki calon membincangkan kaedah bagi menangani perbezaan pendapat yang berlaku dalam kalangan umat Islam. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon ialah bersikap toleransi, tidak mencela pandangan orang lain dalam perkara ijthadiyah, tidak terlalu taasub dengan pandangan sendiri, mengutamakan ukhwah Islamiah, dan lain-lain lagi.

Soalan 3

Soalan 3(a) menghendaki calon menerangkan maksud ungkapan ayat yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Jawapan yang diberikan oleh calon ialah:

- (i) Binatang yang disembelih bukan kerana Allah SWT seperti penyembelihan untuk berhala.
- (ii) Sesiapa yang terpaksa memakannya kerana darurat sedangkan dia tidak menginginkannya dan tidak melampaui batas.

Soalan 3(b) menghendaki calon menjelaskan tiga perbuatan menjual agama dengan harga yang murah berdasarkan ayat yang diberikan. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik. Calon tidak memahami konsep menjual agama dengan harga yang murah. Jawapan yang patut diberikan oleh calon ialah mentakwilkan wahyu Allah SWT tanpa ilmu demi mengharapkan keredaan manusia, mengeluarkan fatwa yang salah demi memberi keuntungan kepada pemerintah, memperdagangkan urusan agama demi mencari keuntungan dunia, dan menyembunyikan kebenaran ayat Allah SWT demi kepentingan dunia.

Soalan 3(c) menghendaki calon membincangkan kepentingan penghasilan dan pengawalan makanan halal kepada umat Islam. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon ialah mengawal pemakanan umat Islam daripada perkara syubhah dan haram, meningkatkan ekonomi dalam kalangan umat Islam, memenuhi keperluan umat Islam di seluruh dunia, mengelakkan penularan penyakit, dan lain-lain lagi.

BAHAGIAN B: Hadis Hukum

Soalan 4

Soalan 4(a) menghendaki calon menerangkan maksud petikan hadis yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Petikan tersebut bermaksud walaupun seseorang itu telah meninggal dunia, pahala kebajikannya akan terus diperolehinya.

Soalan 4(b) menghendaki calon menjelaskan empat amalan yang dikategorikan sebagai sedekah jariah berdasarkan hadis yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon ialah mewaqafkan mashaf al-Quran untuk bacaan ramai, menyumbang harta untuk pembinaan masjid, menyediakan rumah persinggahan bagi musafir, dan menyalurkan air untuk keperluan umum.

Soalan 4(c) menghendaki calon membincangkan kesan positif pengamalan hadis yang diberikan kepada masyarakat. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Calon mampu menghubungkan kaitan kesan positif pengamalan hadis dengan isu semasa. Antara kesan positif pengamalan hadis tersebut ialah menjadi masyarakat yang berilmu, menjadi masyarakat celik al-Quran, jumlah surau dan masjid akan bertambah, urusan musafir menjadi mudah, dan lain-lain lagi.

Soalan 5

Soalan 5(a) menghendaki calon menerangkan maksud petikan hadis yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Petikan hadis tersebut bermaksud satu rombongan yang keletihan dalam musafir hinggalah sampai ke suatu tempat untuk berehat dan tidur. Kemudian, bangun seorang dalam kalangan mereka beribadat kepada Allah SWT dalam keadaan rakan yang lain sedang nyenyak tidur disebabkan keletihan.

Soalan 5(b) menghendaki calon menjelaskan peranan *qiamullail* dalam membentuk jati diri seorang Muslim. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon ialah qiamullail dapat membentuk sifat dalaman yang baik pada seseorang individu seperti takwa, ikhlas, dan iman, dapat meningkatkan kualiti ibadat seseorang, dapat membentuk budi pekerti yang baik, dan lain-lain lagi.

Soalan 5(c) menghendaki calon membincangkan sebab tiga golongan yang terdapat dalam hadis yang diberikan dibenci oleh Allah SWT. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon adalah seperti yang berikut:

- (i) Orang tua yang berzina dibenci oleh Allah SWT disebabkan kedudukan mereka yang sudah menghampiri umur terakhir dalam kehidupan dan fizikal yang sudah tua serta lemah.
- (ii) Orang fakir yang sombong dibenci oleh Allah SWT disebabkan kedudukan mereka yang fakir sepatutnya meletakkan diri mereka dalam keadaan yang merendah diri.
- (iii) Orang kaya yang zalim dibenci oleh Allah SWT kerana kedudukan mereka yang kaya sepatutnya membantu orang yang susah dengan memperbanyakkan sedekah jariah.

Soalan 6

Soalan 6(a) menghendaki calon menerangkan maksud petikan hadis yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon ialah seperti yang berikut:

- (i) Perut merupakan tempat bermulanya penyakit bagi seseorang manusia.
- (ii) Seseorang itu hendaklah membahagi tiga ruang di dalam perutnya semasa menjamu selera, iaitu sepertiga untuk makanan, sepertiga untuk minuman, dan sepertiga untuk udara demi untuk menjamin kesihatan yang baik pada dirinya.

Soalan 6(b) menghendaki calon menjelaskan tiga mesej berdasarkan ungkapan yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara mesej yang disampaikan melalui ungkapan tersebut ialah tidak digalakkan makan dengan gelojoh, tidak digalakkan makan terlalu banyak, memilih makanan yang berkhasiat untuk pembekalan tenaga, dan mengurangkan kuantiti suapan ke dalam mulut.

Soalan 6(c) menghendaki calon membincangkan implikasi makan berlebihan kepada kesihatan manusia. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon ialah mengundang pelbagai jenis penyakit, melemahkan tubuh badan, meningkatkan obesiti, menyukarkan pergerakan, dan lain-lain lagi.

Usuluddin (931/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, sebanyak 1,013 orang calon telah menduduki peperiksaan bagi mata pelajaran ini dan 71.87% daripadanya telah mendapat lulus penuh.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	8.49	7.21	4.05	9.48	15.40	13.52	13.72	7.31	7.70	4.54	8.59

RESPONS CALON

Komen am

Secara umumnya, mutu jawapan calon adalah pada tahap yang sederhana. Terdapat beberapa kelemahan calon, iaitu calon tidak memahami kehendak soalan dengan baik dan calon memberikan fakta yang tidak tepat.

Komen soalan demi soalan

Soalan 1

Soalan 1(a) menghendaki calon menghuraikan empat kepentingan ilmu mantik dalam ilmu falsafah. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon ialah ilmu mantik penting bagi memastikan perbincangan berkaitan dengan falsafah itu tepat, ilmu mantik penting untuk menjadikan segala kesimpulan yang dihasilkan dalam bidang falsafah adalah tepat, ilmu mantik penting dalam melatih ahli falsafah tentang kemahiran berhujah dan berbahas, dan ilmu mantik penting dalam memastikan ahli falsafah dapat membezakan antara perkara yang betul dengan perkara yang salah.

Soalan 1(b) menghendaki calon membincangkan tiga pandangan ulama yang menolak ilmu mantik. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara ulama yang menolak ilmu mantik ialah Ibnu Solah, Imam Nawawi, Imam al-Suyuti, Imam al-Syafie, dan Ibn Taimiyah. Ibnu Solah menyatakan bahawa ilmu mantik bercampur aduk dengan unsur khurafat. Beliau menilai berdasarkan suasana yang berlaku dalam masyarakat pada zaman beliau, iaitu pegangan akidah mereka tidak teguh. Imam Nawawi berpendapat bahawa ilmu mantik bercanggah dengan al-Quran dan al-Hadis. Ini kerana masyarakat pada zaman beliau tidak mendalami ilmu al-Quran dan al-Hadis dengan baik. Imam al-Syafie pula berpendapat bahawa ilmu mantik boleh membawa kepada perpecahan dan manusia akan jahil kerana menerima fahaman Aristotle.

Soalan 2

Soalan 2(a) menghendaki calon memberikan pengertian *al-ta'rif*. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. *Al-ta'rif* ialah sesuatu ungkapan untuk mencapai makna dan kehendak sesuatu yang kabur dan tidak diketahui.

Soalan 2(b) menghendaki calon membezakan *jins* dengan *naw'* berserta contoh. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. *Jins* ialah lafaz umum yang dikatakan kepada sesuatu yang banyak tetapi berlainan hakikatnya, seperti lafaz haiwan yang merangkumi manusia dan haiwan, manakala *naw'* ialah lafaz umum yang dikatakan kepada sesuatu yang banyak dan sama dari segi hakikatnya, seperti lafaz insan yang merangkumi Ahmad, Musa, dan Aminah.

Soalan 2(c) menghendaki calon memberikan satu contoh pentakrifan dan menunjukkan syarat *al-ta'rif* yang telah dipatuhi. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik. Terdapat segelintir calon yang tidak dapat memberikan contoh pentakrifan sesuatu perkara dengan tepat. Terdapat pula segelintir calon yang dapat memberikan contoh pentakrifan dengan tepat, tetapi mereka tidak dapat menunjukkan syarat *al-ta'rif* yang telah dipenuhi semasa melakukan pentakrifan.

Soalan 3

Soalan 3(a) menghendaki calon menjelaskan *had* yang terdapat dalam contoh qiyas yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Terdapat tiga *had* yang terdapat dalam qiyas yang diberikan, iaitu *had al-asghar*, *had al-akbar*, dan *had al-awsat*.

Soalan 3(b) menghendaki calon mengubah suaikan qiyas yang diberikan kepada dua jenis *shakl* yang lain. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Calon dilihat dapat menguasai kaedah mengubah suai qiyas kepada *shakl* yang lain dengan baik. Namun begitu, terdapat juga segelintir calon yang tidak dapat memberikan jawapan yang tepat dan mereka memberikan jawapan yang berulang.

Soalan 3(c) menghendaki calon membincangkan syarat umum qiyas hamli. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik. Terdapat tiga bentuk syarat umum qiyas hamli, iaitu syarat pada *al-tarkib*, syarat pada *al-istighraq*, dan syarat pada *al-kaif*.

Soalan 4

Soalan 4(a) menghendaki calon memberikan tiga unsur penting *mulahazah* berdasarkan pengertian *mulahazah*. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik. Terdapat segelintir calon yang memberikan syarat *mulahazah* sebagai jawapan. Unsur penting *mulahazah* ialah pemerhatian, fokus, objek atau fenomena, dan hukum.

Soalan 4(b) menghendaki calon menghuraikan empat langkah yang perlu dilakukan oleh seseorang saintis yang ingin memahami fenomena banjir besar dengan menggunakan metode *mulahazah*. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik. Bagi menjawab soalan ini, calon perlu memberikan langkah yang perlu diambil oleh saintis mengikut turutan yang betul. Jawapan yang patut diberikan oleh calon ialah memilih objek atau fenomena kajian, menumpukan perhatian hanya kepada objek atau fenomena yang dipilih sahaja, mengumpul semua data berkaitan dengan fenomena banjir besar, dan membuat kesimpulan atau hukum yang saling berkait antara sebab dengan akibat.

Soalan 4(c) menghendaki calon menerangkan syarat *mulahazah* yang diberikan, iaitu *al-tikrar*, *al-tasjil*, dan penggunaan alat moden. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Calon dapat menerangkan proses yang perlu dilakukan dan memberikan contoh yang tepat.

Soalan 5

Soalan 5(a) menghendaki calon mengenal pasti falasi yang terdapat dalam contoh *qiyas* yang diberikan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Bentuk falasi yang terdapat pada *qiyas* yang diberikan ialah tidak wujud *istiqra'* pada *hadd al-awsat*.

Soalan 5(b) menghendaki calon menghuraikan empat sebab berlakunya falasi dalam berfikir. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara sebab berlakunya falasi ialah tidak memahami dan menguasai kaedah mantik dengan betul, terlalu cepat dan gopoh dalam membuat keputusan, tidak cermat dan tidak teliti dalam menggunakan akal, berpegang kepada kenyataan yang masyhur, dan lain-lain lagi.

Soalan 5(c) menghendaki calon menerangkan bagaimana ralat boleh berlaku dalam mentakrifkan sesuatu perkara. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Antara jawapan yang diberikan oleh calon ialah takrif tidak kabur, takrif tidak *jami'* dan *mani'*, takrif berbentuk negatif, menggunakan takrif berbentuk *majaz*, dan lain-lain lagi.

Sejarah (940/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada tahun ini, bilangan calon yang menduduki peperiksaan mata pelajaran Sejarah ialah 21,969 orang. Peratusan calon yang lulus penuh dalam mata pelajaran ini ialah 62.55%.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	20.43	3.81	2.20	4.65	10.40	10.57	10.49	5.18	5.05	4.62	22.61

RESPONS CALON

SEJARAH MALAYSIA DAN ASIA TENGGARA (1800 – 2000)

Komen am

Secara keseluruhannya, prestasi calon bagi kertas ini sederhana. Walau bagaimanapun, terdapat beberapa kelemahan jawapan yang ketara. Antaranya adalah seperti yang berikut:

- (a) Calon tidak memahami kehendak soalan lalu memberikan jawapan di luar konteks soalan.
- (b) Calon tidak menguasai fakta yang berkaitan dengan sejarah Malaysia dan Asia Tenggara.
- (c) Calon mempunyai kemahiran menaakul yang lemah.
- (d) Calon memberikan jawapan yang umum berdasarkan pengetahuan yang cetek.

Komen soalan demi soalan

BAHAGIAN A: *Sejarah Malaysia*

Soalan 1

Soalan ini menghendaki calon menghuraikan hierarki pentadbiran dan tugas-tugas pembesar Melayu dalam bidang pentadbiran sebelum campur tangan British. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Calon berjaya menghuraikan hierarki dan tugas raja serta pembesar di peringkat negeri, daerah, mukim, dan kampung. Walaubagaimanapun terdapat calon yang tidak menghuraikan tugas penghulu sebagai ketua pentadbiran di peringkat kampung.

Soalan 2

Soalan ini menghendaki calon menjelaskan faktor ancaman komunis di Singapura dan di Sarawak mempengaruhi pembentukan Malaysia pada tahun 1963. Prestasi calon dalam menjawab soalan ini adalah lemah. Hal ini demikian kerana kebanyakan calon tidak dapat menjelaskan ancaman komunis di Singapura

seperti ketidakmampuan Lee Kuan Yew membendung fahaman komunis di Singapura. Pada masa yang sama, di Sarawak, pihak British telah melancarkan “Operasi Pisang” dan operasi tersebut telah gagal. Kebanyakan calon memberikan penjelasan umum tentang ancaman komunis di Tanah Melayu.

Soalan 3

Soalan ini menghendaki calon menghuraikan penglibatan Malaysia dalam Pertubuhan Negara-negara Asia Tenggara (ASEAN) dari tahun 1967 hingga tahun 1997. Tidak ramai calon menjawab soalan ini dan pencapaian calon yang menjawab soalan ini kurang memuaskan. Calon sepatutnya menghuraikan usaha Malaysia dalam penubuhan ASEAN, peranan Malaysia mengemukakan idea ZOPFAN serta idea penubuhan Perundingan Ekonomi Asia Timur (EAEC), dan calon juga perlu menghuraikan pelbagai usaha dan penglibatan yang penting dalam memelihara kemakmuran ekonomi, politik dan sosial serantau. Namun begitu, kebanyakan calon hanya menerangkan penglibatan Malaysia secara umum dan tidak menguasai fakta yang berkaitan.

BAHAGIAN B: Sejarah Asia Tenggara

Soalan 4

Soalan ini menghendaki calon memerihalkan institusi kemaharajaan di Vietnam dan institusi di Thailand pada abad ke-19. Calon yang menjawab soalan ini dapat berikan jawapan yang baik. Kebanyakan calon dapat memerihalkan instusi kemaharajaan di Vietnam seperti pemakaian konsep mandat dari syurga, maharaja sebagai suri teladan yang baik kepada rakyat, pertabalan maharaja Vietnam dilakukan oleh wakil maharaja China sebagai simbol raja yang sah dan berwibawa. Manakala raja Thailand berkuasa mutlak dalam pemerintahan, raja dianggap *devaraja* dan dianggap lambang kosmos (ketuhanan). Raja Thailand juga menjadi ketua pemerintahan dan menjadi pelindung dan penaung kepada agama Buddha.

Soalan 5

Soalan ini menghendaki calon membincangkan faktor meletusnya penentangan masyarakat tempatan di Indonesia terhadap pentadbiran Belanda pada abad ke-19. Calon yang menjawab soalan ini dapat memberikan jawapan yang baik. Kebanyakan calon membincangkan faktor ekonomi seperti pembatalan sistem kontrak sewa tanah dan pengenalan pelbagai cukai yang membebaskan penduduk tempatan. Manakala faktor politik ialah campur tangan Belanda dalam pentadbiran orang tempatan sehingga pembesar tempatan hilang kuasa. Belanda juga terlibat dalam persengketaan pewarisan takhta dalam kerajaan-kerajaan tempatan. Faktor sosial yang mendorong penentangan masyarakat tempatan ialah pencabulan kesucian agama Islam seperti pembinaan jalan raya di kawasan perkuburan.

Soalan 6

Soalan ini menghendaki calon menjelaskan dasar ekonomi di Thailand dan tahap perkembangannya dari tahun 1958 hingga 1990-an. Secara umum, jawapan calon adalah tidak memuaskan. Kebanyakan calon hanya menghuraikan kegiatan ekonomi Thailand seperti bijih timah dan getah. Jawapan sebegini tidak menepati kehendak soalan. Calon sepatutnya menjelaskan dasar ekonomi Thailand kepada empat tahap perkembangan. Perkembangan ekonomi Thailand dalam tempoh tersebut menunjukkan perkembangan aktiviti ekonomi daripada sebuah negara pertanian kepada negara yang maju dalam industri asas tani dan industri berat.

Geografi (942/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, bilangan calon yang mengambil mata pelajaran ini ialah 11,697 orang. Peratusan calon yang lulus penuh ialah 53.43%.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	13.02	3.95	4.52	4.64	10.46	5.57	11.27	11.15	5.15	8.8	21.48

RESPONS CALON

Komen am

Secara umumnya, mutu jawapan calon adalah pada tahap sederhana. Kelemahan calon adalah kerana tidak memahami dengan mendalam konsep dan istilah geografi alam sekitar fizikal dan geografi alam sekitar manusia. Kebanyakan calon gagal mendapat markah yang baik dalam satu-satu soalan, sebaliknya calon hanya boleh menjawab dengan baik bagi sesetengah sub soalan sahaja.

Komen soalan demi soalan

BAHAGIAN A: Alam Sekitar Fizikal

Bahagian ini terdiri daripada dua soalan struktur.

Soalan 1

Soalan (a) menghendaki calon memberikan maksud siratan makanan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik, iaitu aliran pemindahan tenaga antara beberapa gabungan rantaian makanan dari organisme ke organisme atau dari pengeluar ke pengguna yang lain.

Soalan (b) menghendaki calon menjelaskan bagaimana aktiviti pembalakan mengganggu siratan makanan dalam ekosistem paya bakau. Kebanyakan calon tidak menjelaskan tentang aktiviti pembalakan dan prosesnya. Jawapan calon sepatutnya menjelaskan aktiviti pembalakan, proses pembalakan, dan kesannya terhadap siratan makanan dalam ekosistem paya bakau, iaitu penebangan pokok bakau atau pengangkutan pokok yang ditebang menyebabkan habitat musnah atau sumber makanan fauna musnah yang menyebabkan rantaian siratan makanan terputus atau terganggu.

Soalan (c) menghendaki calon menghuraikan **dua** langkah semula jadi yang boleh dilaksanakan untuk mengekalkan ekosistem paya bakau. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik kerana mereka tidak memahami istilah langkah semula jadi. Dengan yang demikian calon memberi apa sahaja langkah untuk memulihkan hutan seperti kempen dan pendidikan, langkah perundangan, dan sebagainya.

Antara jawapan yang sepatutnya ialah menanam semula pokok bakau, mempelbagaikan jenis spesies bakau atau mempelbagaikan biologi (flora dan fauna), menjadikan kawasan hutan paya bakau sebagai hutan simpan, silvikultur, dan mewujudkan zon penanaman.

Soalan 2

Soalan (a) menghendaki calon menghuraikan **dua** kepentingan sistem hidrosfera kepada sektor ekonomi primer. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik kerana tidak memahami konsep sistem hidrosfera dan maksud ekonomi primer. Antara jawapan yang sepatutnya ialah sebagai sumber air untuk aktiviti pertanian/penternakan, habitat hidupan laut dalam aktiviti perikanan, aliran air sungai untuk mengangkut kayu balak dalam sektor pembalakan, membentuk keseimbangan ekosistem untuk sektor perhutanan, dan sebagai sumber air dalam aktiviti perlombongan.

Soalan (b) menghendaki calon menjelaskan **tiga** kesan yang akan berlaku kepada persekitaran manusia apabila sistem hidrosfera terganggu. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik kerana tersalah tafsir sistem hidrosfera sebagai sistem atmosfera, terdapat juga calon yang menjelaskan kesan persekitaran manusia sebagai persekitaran fizikal. Antara jawapan yang sepatutnya ialah menyebabkan berlakunya krisis air, kekurangan sumber makanan, menjejaskan kesihatan manusia, menyebabkan sumber air di empangan berkurang, merosakkan harta benda, mengganggu aktiviti manusia, menyebabkan kehilangan nyawa, berlakunya trauma, merosakkan infrastruktur, dan menjejaskan kualiti hidup.

BAHAGIAN B: Alam Sekitar Manusia

Bahagian ini terdiri daripada dua soalan struktur.

Soalan 3

Soalan (a) menghendaki calon menjelaskan **dua** impak negatif pembangunan dalam sektor pembinaan terhadap kesihatan manusia. Kebanyakan calon tidak faham bahawa pembangunan sektor pembinaan adalah merujuk kepada aktiviti semasa pembinaan menyebabkan jawapan yang diberikan tidak tepat. Jawapan yang sepatutnya ialah menyebabkan berlakunya pencemaran udara semasa pembinaan yang mengakibatkan penularan penyakit, kebisingan yang akan menyebabkan stres, pencemaran air yang juga akan mengakibatkan penyakit, dan begitu juga dengan timbunan sampah sarap yang akan turut menyebabkan penyakit kepada manusia.

Soalan (b) menghendaki calon menghuraikan **tiga** langkah perundangan bagi mengawal impak negatif dalam sektor pembinaan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik, iaitu akta atau undang-undang bagi mengawal kebisingan dalam waktu bekerja, penguatkuasaan yang lebih tegas, bagi sektor pembinaan yang berskala besar disyaratkan perlu ada laporan Environmental Impact Assessment (EIA), meningkatkan kadar denda dan hukuman, dan membuat pemantauan dan pengawalan secara berkala.

Soalan 4

Soalan (a) menghendaki calon menyatakan **dua** aktiviti primer yang menjadi punca kemusnahan sumber hutan di Malaysia. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik, iaitu pembalakan, pertanian, perlombongan, perikanan.

Soalan (b) menghendaki calon menghuraikan **dua** kesan kemusnahan hutan semula jadi terhadap aktiviti ekonomi. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik, iaitu sumber kayu berkurangan akan menjejaskan aktiviti pembalakan, kemusnahan sumber ubatan herba akan menjejaskan aktiviti dalam bidang perubatan, kepupusan flora dan fauna akan menjejaskan sektor pelancongan, kehilangan nutrien tanah akan menyebabkan kepupusan spesies dan seterusnya menjejaskan sektor ekopelancongan dan aktiviti pertanian, perubahan iklim mikro juga akan menyebabkan kepupusan spesies dan seterusnya menjejaskan sektor ekopelancongan, dan juga gangguan hidrologi di kawasan tadahan air akan menjejaskan aktiviti perindustrian.

Soalan (c) menghendaki calon menjelaskan **dua** langkah pemuliharaan sumber hutan di Malaysia. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik, iaitu menanam semula, membuat rawatan silvikultur, membuat penyelidikan dan pembangunan (R&D), mewujudkan ladang hutan, mengadakan kempen, dan memberikan pendidikan kepada masyarakat tentang kepentingan pemuliharaan sumber hutan.

Ekonomi (944/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, bilangan calon yang mengambil mata pelajaran ini ialah 13,543 orang. Peratusan calon yang lulus penuh ialah 54.76%.

Pencapaian calon mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	17.1	4.71	10.85	5.71	5.74	5.46	5.19	9.43	4.24	7.65	23.93

RESPONS CALON

Komen am

Secara keseluruhannya, mutu jawapan calon adalah memuaskan. Namun begitu, terdapat beberapa kelemahan calon dalam jawapannya. Antara kelemahan calon ialah:

- Calon mengetahui fakta yang berkaitan tetapi calon tidak berupaya menghuraikan fakta dengan baik atau huraian yang dikemukakan tidak menyeluruh, kurang mantap, dan ada kalanya huraian yang dikemukakan tidak berkaitan langsung dengan fakta.
- Calon tidak menulis unit dalam jawapan pada bahagian B (bahagian kuantitatif) seperti RM dan %.
- Calon tidak merancang jawapan, oleh itu jawapan calon tidak tersusun dan tidak teratur. Ada kalanya fakta yang dijelaskan berulang-ulang atau mempunyai maksud yang sama.

Komen soalan demi soalan

BAHAGIAN A: Esei

Soalan 1

Soalan ini menghendaki calon menyatakan enam jenis pengangguran. Calon sepatutnya memberikan enam jenis pengangguran yang berikut:

- Pengangguran struktur.
- Pengangguran bermusim.
- Pengangguran geseran/normal.
- Pengangguran kitaran.
- Pengangguran teknologi.
- Pengangguran tak ketara/tersembunyi.

Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Namun demikian, terdapat sebilangan calon yang memberikan jawapan pengangguran setara. Ini jelas menunjukkan calon tidak menguasai sepenuhnya terma ekonomi.

Soalan 2

Soalan ini menghendaki calon menerangkan tiga kesan negatif inflasi terhadap ekonomi isi rumah. Calon sepatutnya menerangkan mana-mana tiga daripada empat kesan negatif inflasi terhadap ekonomi isi rumah seperti yang berikut:

- (a) Kuasa beli/pendapatan benar pengguna berkurang
 - dengan jumlah wang yang sama, isi rumah memperoleh kuantiti barangan dan perkhidmatan yang berkurangan.
- (b) Taraf hidup merosot
 - Ini kerana sejumlah pendapatan yang sama, jumlah barangan dan perkhidmatan yang boleh dibeli semakin berkurangan.
- (c) Kos sara hidup meningkat
 - inflasi menyebabkan kos perbelanjaan keperluan isi rumah meningkat.
- (d) Tabungan berkurangan
 - perbelanjaan semasa meningkat, menyebabkan isi rumah mengurangkan tabungan

Kebanyakan calon memahami maksud soalan ini. Calon dapat memberikan fakta tersebut dengan tepat. Namun begitu, terdapat ramai calon yang tidak dapat menerangkan dengan baik bagaimana inflasi dapat menjejaskan ekonomi isi rumah dari aspek mengurangkan kuasa beli, peningkatan kos sara hidup, taraf hidup menurun, dan tabungan berkurangan. Selain itu, terdapat juga calon yang memberikan huraian yang tidak relevan dengan fakta yang diberikan ataupun calon memberikan huraian yang sama kepada fakta yang berlainan.

Soalan 3

Soalan ini menghendaki calon (a) menjelaskan kesan positif perdagangan antarabangsa kepada pengguna domestik. Calon sepatutnya menjelaskan mana-mana tiga daripada empat kesan positif perdagangan antarabangsa seperti yang berikut:

- (a) Meningkatkan pilihan pengguna – pengguna bukan sahaja dapat memilih barangan tempatan tetapi juga dapat menikmati barangan import.
- (b) Harga barangan lebih murah – perdagangan antarabangsa membolehkan pengeluar menikmati ekonomi bidangan, ini akan menyebabkan kos pengeluaran turun dan produk dapat dikeluarkan secara lebih cekap.
- (c) Menikmati barangan yang tidak dikeluarkan dalam negara – disebabkan perbezaan sumber semula jadi, jenis tanah, dan iklim akan menyebabkan produk yang dikeluarkan adalah berbeza. Negara yang tidak mengeluarkan sesuatu produk disebabkan perbezaan tersebut akan dapat mengimportnya dari negara lain.
- (d) Meningkatkan guna tenaga – aktiviti perdagangan antarabangsa akan menciptakan banyak peluang pekerjaan kepada masyarakat setempat.

Kebanyakan calon memahami maksud soalan ini. Mereka dapat memberikan fakta dengan betul. Namun begitu, sebahagian besar calon tidak menjelaskan fakta tersebut secara sistematik dan tepat. Sebagai contoh, kebanyakan calon menjelaskan dengan berlakunya perdagangan antarabangsa, harga barangan menjadi lebih murah kerana barangan yang tidak berkualiti. Penjelasan yang diberikan oleh calon itu tidak relevan. Sebahagian calon tidak memahami soalan ini dengan baik. Jawapan yang diberikan oleh calon menjelaskan faedah perdagangan antarabangsa kepada sesebuah negara seperti dapat meluaskan pasaran, memperolehi teknologi yang lebih canggih dan peningkatan hasil kerajaan. Ini jelas menunjukkan bahawa calon hanya memberi penjelasan tentang fakta yang calon tahu sahaja tanpa memahami kehendak soalan yang sebenar.

Soalan 4

Soalan ini menghendaki calon menjelaskan unit perniagaan pemilikan tunggal, syarikat sendirian berhad dan syarikat awam berhad dari aspek milikan dan modal. Calon sepatutnya menjelaskan seperti yang berikut:

- (a) Pemilikan modal
 - Dimiliki oleh seorang individu manakala modal diperoleh melalui simpanan pemilik atau melalui pinjaman.
- (b) Syarikat sendirian berhad
 - Dimiliki oleh 2 hingga 50 ahli atau pemegang saham. Modal pula diperoleh daripada ahli atau pemegang saham melalui penerbitan saham atau pinjaman dari institusi kewangan.
- (c) Syarikat awam berhad
 - Dimiliki oleh minimum 2 orang dan tiada had maksimum. Modal pula diperolehi melalui penerbitan saham dan bon atau terbitan debentur.

Sebahagian besar calon menjelaskan pemilikan syarikat sendirian berhad adalah antara 2 hingga 20 orang. Ini menunjukkan calon tidak dapat membezakan antara syarikat sendirian berhad dengan perusahaan perkongsian. Antara kelemahan ketara calon yang tidak menjawab dengan baik soalan ini ialah mereka hanya menyatakan secara umum bahawa modal diperoleh menerusi penerbitan saham. Sedangkan jawapan yang betul dan tepat ialah penerbitan saham secara tertutup kepada ahli atau pemilik sahaja bagi syarikat sendirian berhad. Manakala bagi syarikat awam berhad pula penerbitan saham adalah terbuka kepada orang ramai. Selain itu, terdapat juga calon yang menggunakan jadual untuk membezakan ketiga-tiga unit perniagaan tersebut.

Soalan 5

Soalan ini menghendaki calon menerangkan tiga masalah perusahaan kecil dan sederhana (PKS) dalam mendapatkan pembiayaan kredit daripada institusi kewangan. Calon sepatutnya menjelaskan mana-mana tiga masalah yang berikut:

- (a) Masalah cagaran
 - PKS kekurangan harta atau aset seperti tanah dan rumah yang boleh dicagarkan kepada institusi kewangan.
- (b) Prosedur pemberian kredit
 - PKS perlu menyediakan dokumen yang lengkap berkaitan dengan kewangan bagi menyokong jumlah pinjaman yang dipohon. Kegagalan pengusaha PKS menyediakan dokumen tersebut akan menyukarkan pengusaha tersebut mendapatkan pinjaman dari institusi kewangan.

- (c) Penyediaan kertas kerja
 - Model dan hala tuju perniagaan kurang jelas dan kepakaran pengurusan kurang mantap. PKS perlu memberikan gambaran jelas kepada bank tentang model perniagaannya dengan memberikan strategi perniagaan yang terperinci.
- (d) Masalah membayar balik kredit
 - Institusi kewangan akan menilai kemampuan pengusaha PKS untuk membayar balik kredit melalui pemantauan atau audit pulangan perniagaan dari semasa ke semasa. Pada kebiasaannya, jika pengusaha PKS mempunyai rekod kewangan yang tidak baik atau mempunyai rekod kegagalan membayar balik pinjaman akan menyebabkan permohonan pinjaman ditolak oleh institusi kewangan.

Sebahagian besar calon dapat memberikan fakta dengan baik. Walau bagaimanapun, huraian yang diberikan oleh calon tidak menjelaskan fakta berkaitan dan tidak menghubungkan mengapa ianya menjadi masalah kepada PKS. Sebagai contoh, calon menyatakan masalah yang dihadapi ialah cagaran. Pemilik PKS tidak mempunyai cagaran. Calon sepatutnya menjelaskan pemilik PKS tidak mempunyai harta atau aset seperti tanah dan rumah untuk dijadikan dicagarkan ataupun memiliki aset tetapi nilainya tidak mencapai jumlah pinjaman yang dipohon.

Soalan 6

Soalan ini menghendaki calon menerangkan tiga dasar kerajaan untuk membasmi kemiskinan. Calon sepatutnya menjelaskan mana-mana tiga dasar yang berikut:

- Dasar Ekonomi Baru
 - Membasmi kemiskinan melalui peningkatan pendapatan dan menambah peluang pekerjaan tanpa mengira kaum. Untuk mencapai matlamat ini, kerajaan mesti meningkatkan kemudahan infrastruktur, kesihatan, latihan, dan pelajaran serta membuka tanah baru.
- Dasar Pembangunan Nasional
 - Dasar ini diperkenalkan untuk menghapuskan kemiskinan dalam kalangan rakyat termiskin dan mengurangkan kemiskinan relatif. Strategi untuk mencapai matlamat ini ialah kerajaan perlu mempertingkatkan latihan kemahiran dalam kalangan belia luar bandar melalui bantuan subsidi dan khidmat nasihat. Subsidi juga diberikan kepada petani dan nelayan agar mereka dapat mempertingkatkan produktiviti masing-masing.
- Dasar Wawasan Negara
 - Dasar ini diperkenalkan untuk menghapuskan kemiskinan relatif mengikut strata. Kerajaan menumpukan usaha pembasmian kemiskinan dalam kalangan kelompok kecil dan terencil seperti minoriti orang asli, kumpulan minoriti di Sabah dan Sarawak.
- Dasar Pendidikan Negara
 - Dasar ini diperkenalkan untuk menghapuskan kemiskinan dengan meningkatkan latihan dan kemahiran. Di samping itu, kerajaan juga mewajibkan pendidikan kepada setiap pelajar sehingga mencapai umur 17 tahun.
- Dasar Pertanian Negara
 - Kerajaan membuat pelaburan yang besar dalam pembangunan infrastruktur dan pembukaan tanah-tanah baharu untuk memperbaiki sosioekonomi dan meninggikan pendapatan petani.

Majoriti calon boleh memberikan tiga dasar kerajaan seperti Dasar Ekonomi Baru, Dasar Pembangunan Nasional, Dasar Wawasan Negara, Dasar Pendidikan Negara, dan Dasar Pertanian Negara. Walau bagaimanapun, terdapat sebahagian besar calon yang tidak dapat menerangkan bagaimana tiga dasar tersebut boleh membasmi kemiskinan. Terdapat juga calon yang tersalah memberikan nama dasar seperti Dasar Ekonomi Baharu, Dasar Pembangunan Negara dan sebagainya.

BAHAGIAN B: Kuantitatif

Soalan 7

Soalan 7(a) menghendaki calon menyatakan dua contoh cukai tak langsung. Calon sepatutnya memberikan contoh seperti yang berikut:

- (i) Duti import
- (ii) Duti eksais
- (iii) Cukai jualan
- (iv) Cukai perkhidmatan
- (v) Cukai barangan dan perkhidmatan (GST)

Kebanyakan calon dapat memberikan jawapan yang betul. Namun demikian, ada sebahagian calon yang memberikan jawapan yang salah seperti cukai pintu dan cukai jalan.

Soalan 7(b) menghendaki calon menghitung jumlah hasil kerajaan pada tahun 2012 dan tahun 2013. Calon sepatutnya memberikan jawapan seperti yang berikut:

Jumlah hasil kerajaan persekutuan = (Cukai langsung + Cukai Tak langsung + Hasil Bukan cukai)

2012	2013
Jumlah Hasil = 116 937 + 34 706 + 56 270 = RM 207 913 juta	Jumlah hasil = 163 506 + 36 486 + 56 916 = RM256 908 juta

Kebanyakan calon dapat menghitungnya dengan betul dan menyatakannya dalam unit yang betul.

Soalan 7(c)(i) menghendaki calon menghitung peratus sumbangan cukai langsung, peratus sumbangan cukai tak langsung, dan peratus sumbangan hasil bukan cukai kepada jumlah hasil kerajaan pada tahun 2013. Calon sepatutnya memberikan jawapan seperti yang berikut:

Cukai langsung	Cukai Tak langsung	Hasil bukan cukai
$163\,506 / 256\,908 \times 100$ = 63.64%	$36\,486 / 256\,908 \times 100$ = 14.21%	$56\,916 / 256\,908 \times 100$ = 22.15%

Kebanyakan calon dapat menghitungnya dengan betul dan menyatakannya dalam unit yang betul.

Soalan 7(c)(ii) menghendaki calon merumuskan sumbangan cukai langsung, sumbangan cukai tak langsung dan sumbangan hasil bukan cukai kepada jumlah hasil kerajaan berdasarkan jawapan pada (c)(i). Calon sepatutnya memberikan jawapan seperti yang berikut:

Sumbangan cukai langsung lebih tinggi berbanding cukai tak langsung dan hasil bukan cukai.

Soalan 8

Soalan 8(a)(i) menghendaki calon menghitung kadar pertumbuhan eksport barangan dan perkhidmatan dan kadar pertumbuhan import barangan dan perkhidmatan pada tahun 2014 dan tahun 2015.

	2014	2015
Kadar Pertumbuhan Eksport	$\frac{391\,003 - 649\,978}{649\,978} \times 100$ $= -39.84\%$	4.46%
Kadar Pertumbuhan Import	$\frac{709\,261 - 674\,946}{674\,946} \times 100$ $= 5.08\%$	4.83%

Kebanyakan calon dapat menghitungnya dengan betul dan menyatakannya dalam unit yang betul.

Soalan 8(a)(ii) menghendaki calon memberikan rumusan pada jawapan (a)(i). Jawapan yang sepatutnya ialah kadar pertumbuhan eksport dan kadar pertumbuhan import meningkat

Soalan 8(b) menghendaki calon menghitung darjah keterbukaan ekonomi negara pada tahun 2013, tahun 2014, dan tahun 2015. Calon sepatutnya memberikan jawapan seperti yang berikut:

$$\frac{\text{Eksport} + \text{Import}}{\text{KDNK}}$$

2013	2014	2015
$\frac{649\,978 + 530\,325}{674\,946}$ $= 1.75$	1.02	1.02

Kebanyakan calon dapat menghitung dengan betul. Terdapat juga calon yang tidak menggunakan rumus yang betul, maka jawapan calon juga salah.

Pengajian Perniagaan (946/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, bilangan calon yang mengambil mata pelajaran Pengajian Perniagaan 3 (946/3) ialah seramai 16,301 orang. Peratusan calon yang lulus penuh ialah 64.07%.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	4.57	5.18	7.4	12.33	10.64	11.82	12.13	8.85	5.36	7.06	14.66

RESPONS CALON

Komen am

Secara keseluruhannya, prestasi calon dalam menjawab soalan peperiksaan penggal 3 ini menunjukkan sedikit peningkatan berbanding penggal yang sama pada tahun sebelumnya dari segi pemarkahan dan kaedah menjawab serta kualiti jawapan calon. Walau bagaimanapun, prestasi calon masih di tahap sederhana dan masih banyak ruang untuk dipertingkatkan lagi pada masa hadapan. Calon hanya dapat menjawab dengan baik bagi topik-topik yang lebih mudah dan kurang menguasai bagi topik-topik yang memerlukan penjelasan dan aplikasi contoh. Calon juga perlu memahami kaedah menjawab soalan dengan baik supaya mengeluarkan fakta dengan tepat, menghurai fakta dengan jelas serta memberikan contoh untuk mengukuhkan kefahaman dan jawapan calon.

Komen soalan demi soalan

BAHAGIAN A

Soalan 1

Soalan ini terbahagi kepada 10 soalan esei pendek, iaitu soalan (a) hingga (j).

Soalan (a) menghendaki calon untuk menjelaskan bagaimana usahawan yang mengamalkan tabii tajamkan gergaji boleh meningkatkan prestasi perusahaannya. Segelintir calon dapat memberikan definisi, kaedah yang sesuai dan bagaimana kaedah tersebut dapat meningkatkan prestasi perusahaan. Hampir sebahagian besar calon lemah dalam menjawab soalan ini. Calon hanya menerangkan maksud JERI sahaja dan tidak mengaitkan dengan meningkatkan prestasi. Antara contoh jawapan yang boleh dikemukakan oleh calon ialah:

Tabii tajamkan gergaji adalah sifat ingin meningkatkan kemahiran atau pengetahuan dalam sesuatu bidang. Peningkatan dari aspek intelek, jasmani, emosi dan rohani.

1. Intelek
 - Dilaksanakan melalui kursus, latihan, seminar, atau pendidikan secara formal.
 - Sekiranya usahawan mempunyai sifat tajamkan gergaji, usahawan akan berusaha untuk meningkatkan daya intelektual mereka dengan cara mendapatkan pendidikan secara formal atau tidak formal.
 - Pengetahuan dan kemahiran yang diperoleh akan diaplikasikan dalam perniagaan mereka seterusnya prestasi perusahaan akan meningkat.
2. Jasmani
 - Kursus penjagaan kesihatan, makanan seimbang, berehat seketika semasa melaksanakan sesuatu aktiviti
3. Emosi
 - Meditasi
4. Rohani
 - Ibadah-ibadah agama
5. Contoh: Usahawan perusahaan kek dan roti telah menghadiri kursus membuat pasteri, maka hasil kursus tersebut boleh digunakan untuk membuat pasteri yang lebih baik dan bermutu. Seterusnya perusahaan akan meningkat.

Soalan (b) menghendaki calon untuk menerangkan dua sumber idea baharu kepada seseorang usahawan. Majoriti calon dapat memberikan jawapan yang tepat dan huraian yang betul. Namun begitu, terdapat segelintir calon yang memberikan jawapan kaedah menjana idea seperti soal selidik, sumbangsaran dan pemerhatian. Terdapat juga calon yang hanya mampu memberikan fakta dan huraian umum yang tidak memenuhi kehendak soalan. Antara contoh jawapan yang boleh dikemukakan oleh calon adalah:

1. Pelanggan
 - Cadangan daripada pelanggan, soal selidik terhadap pelanggan.
2. Saluran pengedaran
 - Idea menjalankan perniagaan dengan melihat kepada proses yang terlibat dalam penghantaran barangan daripada pengeluar kepada pengguna akhir mengenal pasti lompang yang boleh diisi/ mana-mana peluang yang wujud dan mengambil peluang memulakan perniagaan dalam mana-mana peringkat saluran ini, sama ada sebagai pengeluar, pembekal atau peruncit atau pun pengeksport bagi pasaran global.
3. Produk sedia ada
 - Usahawan akan menganalisa produk sedia ada di pasaran dengan menukarkan corak pembungkusan, reka bentuk, kualiti yang lebih baik dan sebagainya.
 - Pembaharuan terhadap produk sedia ada akan menambahkan fungsi produk.
4. Syarikat sedia ada
 - Perniagaan yang dimiliki oleh orang lain yang mendapat pasaran secara meluas.
 - Usahawan boleh mendapat idea untuk memulakan perniagaannya dengan mengaplikasikan atau meniru selepas mengkaji kekuatan dan kelemahan syarikat tersebut.
 - Usahawan juga boleh mendapati idea dari teknologi baharu yang digunakan oleh syarikat sedia ada atau mengubah suai teknologi tersebut mengikut kesesuaian syarikatnya nanti.

Soalan (c) menghendaki calon untuk menjelaskan dua jenis bantuan kerajaan kepada seseorang usahawan. Majoriti calon dapat menjawab soalan ini iaitu dengan memberikan agensi yang terlibat dengan betul dan

jenis bantuan yang diberikan. Terdapat juga calon yang keliru dengan kehendak soalan dengan hanya menjawab jenis bantuan dan huraian tetapi tidak memberi agensi yang terlibat. Antara contoh jawapan yang boleh diberikan oleh calon ialah:

Bentuk bantuan kerajaan kepada usahawan

- Bantuan kewangan
 - Diberi dalam bentuk jaminan pinjaman dan subsidi
 - Contoh agensi kerajaan – Kementerian Pembangunan Usahawan yang memberi bantuan kewangan melalui Amanah Ikhtiar, Tabung Bantuan Usahawan Kecil, dan Tabung Pemulihan Usahawan, Perbadanan Jaminan Kredit Malaysia Berhad (CGC)
- Tapak kilang/Infrastruktur/Prasarana/Ruang Niaga
 - Lokasi yang dipilih untuk mendirikan kilang atau tempat operasi
 - Tapak kilang yang dipilih perlu strategik seperti berdekatan dengan kawasan sasaran pasaran atau zon perindustrian yang menawarkan pelbagai kemudahan infrastruktur
 - Contoh agensi kerajaan – seperti Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri (PKEN) yang menyediakan kemudahan ruang niaga untuk usahawan muda; Majlis Amanah Rakyat (MARA) dan Perbadanan Pembangunan Bandar (UDA) menyediakan ruang niaga untuk di sewa di pasar raya
- Khidmat nasihat dan rundingan
 - Termasuk perundingan pengurusan, cara untuk meningkatkan kualiti keluaran dan produktiviti organisasi dan pembangunan dan reka bentuk keluaran
 - Contoh bantuan khidmat nasihat dan perundingan seperti Kementerian Pembangunan Usahawan, Perbadanan Pembangunan Bandar (UDA), dan Pusat Pembangunan Usahawan (MEDEC)

Soalan (d) menghendaki calon untuk menghuraikan tiga elemen rancangan kewangan dalam penyediaan rancangan perniagaan. Majoriti calon dapat menjawab soalan ini kerana sudah biasa semasa membuat kerja kursus. Terdapat juga calon yang tidak dapat menerangkan dengan jelas. Calon cuma mampu memberikan elemen sahaja tanpa memberi huraian. Antara contoh jawapan yang boleh diberikan oleh calon ialah:

1. Penyata kewangan
 - Penyata kewangan merangkumi penyata pendapatan, kunci kira-kira, penyata aliran tunai
 - Ringkasan prestasi lepas dengan mengira nisbah kewangan
2. Sumber pembiayaan/kewangan
 - Usahawan menerangkan secara terperinci tentang sumber kewangan daripada pihak bank, saudara-mara, pekongsi dan sebagainya.
3. Strategi kewangan
 - Aliran tunai
 - Sumber dan kegunaan dana
 - Perbelanjaan
 - Kawalan dalaman
 - Sistem pengawasan
4. Ramalan kewangan (*financial forecasting*)
 - Ramalan penyata kewangan untuk 5 tahun .

Soalan (e) menghendaki calon untuk menyatakan tiga kepentingan pemindahan teknologi dalam perniagaan antarabangsa dan dua strategi perlaksanaannya. Majoriti calon tidak dapat memberikan kepentingan pemindahan teknologi. Calon tidak faham strategi yang dimaksudkan merujuk kepada strategi memasuki

perniagaan antarabangsa. Namun begitu, terdapat segelintir calon yang dapat menjawab soalan ini dengan tepat dan menepati kehendak skema pemarkahan. Antara contoh jawapan yang boleh dikemukakan oleh calon ialah:

Tiga kepentingan:

- Pendedahan ke atas teknologi baharu dalam bidang-bidang tertentu akan memupuk persefahaman dan kerjasama dua hala daripada pelbagai negara.
- Pemindahan teknologi daripada negara luar atau syarikat multinasional mampu membantu negara yang sedang membangun dan mundur meningkat kecekapan dalam pengeluaran.
- Penggunaan teknologi akan mengurangkan kos pengeluaran, meningkatkan kualiti keluaran dan meningkatkan produktiviti sesebuah organisasi.

Dua strategi pelaksanaan:

- Usaha sama.
- Syarikat multinasional.
- Dengan menerima kepakaran dan kemahiran dari negara luar.

Soalan (f) menghendaki calon untuk menjelaskan dokumen pembayaran dan penyelesaian perdagangan dalam perniagaan antarabangsa iaitu tuntutan ikut perintah dan surat kredit. Majoriti calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan tepat dan tidak dapat memberikan contoh yang sesuai. Antara alternatif jawapan yang boleh diberikan oleh calon ialah:

(i) Tuntutan ikut perintah

(a) Untuk pengimport membayar sejumlah wang dalam tempoh yang telah ditetapkan kepada pengeksport.

(ii) Surat kredit

(a) Jaminan pihak bank pengimport kepada pengeksport bahawa pihak bank pengimport bertanggungjawab membayar harga barangan yang dieksport oleh pengeksport kepada pengimport

Soalan (g) menghendaki calon untuk menjelaskan kesan perubahan kadar pertukaran EURO dengan Ringgit Malaysia daripada €1 = RM4.50 kepada €1 = RM5.10, terhadap eksport dan import Malaysia dengan negara Eropah. Majoriti calon tidak mampu menjawab soalan ini dengan baik di mana calon tidak dapat menerangkan dengan jelas keadaan turun naik kadar mata wang asing. Namun begitu, terdapat segelintir calon yang mampu untuk menjawab soalan ini kerana calon faham tentang turun naik pertukaran dan dapat memberikan kesan dengan tepat. Antara contoh jawapan yang boleh diberikan oleh calon ialah:

Kesan ke atas eksport Malaysia:

- Keadaan ini akan menyebabkan harga eksport produk dari Malaysia akan berkurang dan pengimport perlu membayar kurang bagi setiap RM1.00 yang mereka import.
- Kesannya, pengimport dari EURO akan meningkatkan import barangan dari Malaysia.
- Maka, eksport Malaysia akan naik atau bertambah

Kesan ke atas import Malaysia:

- Keadaan ini menyebabkan harga import produk oleh Malaysia dari EURO akan menjadi lebih mahal dan pengimport Malaysia akan membayar lebih bagi setiap €1 yang diimport.
- Kesannya, pengimport Malaysia akan mengurangkan import mereka dari EURO.
- Maka, import Malaysia akan berkurang.

Soalan (h) menghendaki calon untuk menyatakan empat fungsi *Asean Free Trade Area* (AFTA) dalam menggalakkan perniagaan antarabangsa. Majoriti calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Calon

dapat menyatakan kaedah dengan tepat fungsi AFTA tersebut. Namun begitu, terdapat segelintir calon yang tidak dapat menjawab soalan ini. Antara contoh jawapan yang boleh diberikan oleh calon ialah:

Peranan AFTA

- i. Penghapusan/pengurangan tarif atau kuota atau bentuk-bentuk sekatan lain di kalangan negara anggota
- ii. Menetapkan kadar tarif yang seragam bagi negara-negara bukan anggota
- iii. Meningkatkan mobiliti pengaliran modal dan buruh di kalangan negara anggota
- iv. Mewujudkan polisi pengangkutan, pertanian, dan pendidikan
- v. Menggalakkan perdagangan bebas di kalangan negara anggota

Soalan (i) menghendaki calon untuk memberikan maksud penyelewengan dalam jenayah kolar putih dan menjelaskan satu jenis penyelewengan. Ramai calon dapat menjawab soalan ini tetapi tidak sepenuhnya kerana ada yang memberikan maksud tanpa jenis dan sebaliknya. Sebahagian besar calon sukar mendapat markah penuh bagi soalan ini kerana tidak dapat memberikan maksud penyelewengan dengan tepat. Antara contoh jawapan yang boleh diberikan oleh calon ialah:

Maksud *Penyelewengan*: tindakan seseorang atau sesuatu pihak menyalahgunakan harta dengan curang atau menggunakan harta orang lain atau pihak lain yang telah diamanahkan hak penjagaan kepadanya demi kepentingan diri sendiri.

Jenis Penyelewengan

- Penyelewengan aset
- Terdiri daripada penyalahgunaan tunai dan penyalahgunaan bukan tunai
- Contoh: Menggelapkan wang atau harta syarikat serta memberi harta /menyalahgunakan yang bukan hak miliknya kepada orang lain atau diri sendiri

ATAU

Pemalsuan atau penipuan maklumat

- Terdiri daripada rahsia perdagangan (formula, paten, ciptaan, program perisian dan produk baharu) dan maklumat dalaman
- Contoh: seorang pekerja memperoleh rahsia perdagangan atau menggunakan maklumat dalaman untuk dijual kepada pesaing untuk mendapatkan ganjaran.

Soalan (j) menghendaki calon untuk memberikan empat peranan Gabungan Persatuan Pengguna Malaysia (FOMCA). Majoriti calon tidak dapat memberi peranan FOMCA dengan tepat malahan memberikan jawapan tentang perlindungan hak-hak pengguna oleh FOMCA. Namun begitu, terdapat juga sebahagian calon yang berjaya menjawab soalan ini dengan baik. Antara contoh jawapan yang boleh dikemukakan oleh calon ialah:

1. Memberi pendidikan kepenggunaan dan menyedarkan pengguna terhadap kuasa dan tanggungjawab mereka.
2. Menyasat, membuat kajian dan ujian untuk memperolehi maklumat yang benar mengenai isu kepenggunaan.
3. Badan yang memberi dan menyebarkan maklumat.
4. Memberikan perlindungan kepada pengguna.

BAHAGIAN B

Soalan 2

Soalan (a) menghendaki calon untuk menjelaskan peranan MATRADE untuk membantu syarikat tempatan dalam perdagangan antarabangsa. Majoriti calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Calon berjaya memberi peranan MATRADE yang ada dalam kes. Sebahagian kecil sahaja yang berjaya memberikan fakta kes dan kaitan kes. Antara alternatif jawapan yang boleh dikemukakan oleh calon ialah:

Fakta kes	Kaitan kes
<p>Peranan MATRADE:</p> <p>1. Promosi perdagangan – eksport produk</p> <p>a) MATRADE membantu syarikat Malaysia untuk bertapak di luar negara dan meningkatkan profil mereka dalam pasaran asing melalui pelbagai aktiviti promosi</p>	<ul style="list-style-type: none">• MATRADE berjaya meningkatkan aktiviti promosi perdagangan sebanyak 147, melibatkan 46 pasaran.• MATRADE juga telah membantu lebih daripada 11,000 pengeksport dan berjaya meningkatkan eksport sebanyak RM17.2 bilion pada tahun 2013.• Dalam aktiviti promosi pula, ASEAN menjadi pasaran utama, dan sektor yang diberi perhatian ialah minyak dan gas (O&G), perkhidmatan dan produk kesihatan, penyelenggaraan, pembaikan, operasi, dan perkhidmatan reka bentuk kreatif.• DPSB merupakan salah sebuah syarikat yang menerima kemudahan, seperti penyertaan berterusan dalam aktiviti promosi perdagangan sama ada di peringkat tempatan atau antarabangsa.
<p>b) MATRADE menganjurkan padanan perniagaan di antara syarikat Malaysia dan pembeli asing yang mana sebagai agensi yang dipertanggungjawabkan untuk mempromosi perdagangan MATRADE sentiasa menjadi pusat rujukan dan sering dilawat oleh pembeli asing.</p>	<ul style="list-style-type: none">• MATRADE terlibat secara aktif menemukan pengeksport produk dan perkhidmatan Malaysia dengan syarikat asing.• MATRADE juga mengadakan pertemuan perniagaan secara individu bagi pempamer syarikat minyak dan gas.
<p>c) MATRADE menganjurkan pameran perdagangan dalam usaha memperkenalkan dan memberi pendedahan kepada syarikat asing mengenai produk keluaran Malaysia</p>	<ul style="list-style-type: none">• Antara produk yang dipamerkan adalah berkaitan dengan kejuruteraan, ujian bukan pemusnah, pemeriksaan, logistik, dan penyelenggaraan.• Pameran Perkhidmatan Malaysia (MSE) 2013 di Erbil, Kurdistan yang disertai 17 buah syarikat dan 30 wakil perniagaan dari Malaysia.• MSE merupakan saluran untuk mempamerkan kepakaran dan keupayaan syarikat perkhidmatan Malaysia.

Fakta kes	Kaitan kes
<p>2. Promosi perdagangan – eksport perkhidmatan</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dalam aktiviti promosi pula, ASEAN menjadi pasaran utama, dan sektor yang diberi perhatian ialah perkhidmatan dan produk kesihatan, penyelenggaraan, pembaikan, operasi, dan perkhidmatan reka bentuk kreatif. • Pameran Perkhidmatan Malaysia (MSE) 2013 di Erbil, Kurdistan yang disertai 17 buah syarikat dan 30 wakil perniagaan dari Malaysia . • MSE merupakan saluran untuk mempamerkan kepakaran dan keupayaan syarikat perkhidmatan Malaysia. • MATRADE mengadakan pertemuan perniagaan secara individu bagi pempamer syarikat O&G. Antara produk yang menarik minat pembeli ialah perkhidmatan kejuruteraan, keselamatan, perkhidmatan logistik, latihan, dan rundingan.
<p>3. Pembangunan perdagangan / Pembangunan pengeksport</p> <p>MATRADE menyediakan program untuk membantu syarikat-syarikat Malaysia melengkapkan diri mereka memenuhi piawain antarabangsa dalam menghadapi cabaran di pasaran global .</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pembangunan pengeksport pula dilaksanakan melalui Program Pembangunan Pengeksport Bumiputera dan Program Pembangunan Pengeksport Wanita. • MATRADE juga telah membantu Delta Perdana Sdn Bhd (DPSB), iaitu sebuah syarikat yang menghasilkan meter air berkualiti tinggi setanding dengan jenama antarabangsa dan produknya telah dieksport ke beberapa buah negara, seperti Vietnam, Kemboja, dan Filipina. • DPSB merupakan salah sebuah syarikat yang menerima kemudahan, seperti geran pembiayaan promosi, penyertaan berterusan dalam aktiviti promosi perdagangan sama ada di peringkat tempatan atau antarabangsa. • MATRADE melaksanakan Program Persediaan Pengeksport dan Penilaian Kemampuan untuk menilai keupayaan syarikat.
<p>4. Mengelola program latihan</p> <p>Latihan bagi meningkatkan kemahiran dan pengetahuan dalam pelbagai aspek diberikan oleh MATRADE kepada pedagang/ pengeksport untuk menghadapi cabaran di peringkat global.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • MATRADE telah menganjurkan forum, bengkel, dan klinik perbincangan antara syarikat-syarikat Malaysia untuk berkongsi pengalaman dan kaedah mengeksport produk Malaysia. • MATRADE melaksanakan Program Persediaan Pengeksport dan Penilaian Kemampuan untuk memilih syarikat yang berpotensi mengikuti latihan yang dilaksanakan.

Fakta kes	Kaitan kes
<p>5. Menyelaras penyertaan syarikat Malaysia dalam persidangan antarabangsa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Melalui akses dan jaringan di peringkat global, MATRADE memudahkan pedagang/ pengeksport dalam menyertai persidangan perdagangan di peringkat antarabangsa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Persidangan teknologi luar pesisir (OTC) Asia di mana 25 syarikat Malaysia akan mengadakan pameran di bawah naungan MATRADE . • Satu lagi persidangan yang dianjurkan ialah Pameran Perkhidmatan Malaysia (MSE) 2013 di Erbil, Kurdistan yang disertai 17 buah syarikat dan 30 wakil perniagaan dari Malaysia.
<p>6. Penyelidikan pasaran</p> <ul style="list-style-type: none"> - Untuk menjalankan risikan dan penyelidikan pasaran komersial bagi peningkatan dan pembangunan perdagangan 	<ul style="list-style-type: none"> • Selain itu, MATRADE berperanan menjalankan penyelidikan pasaran • Membuat saranan kepada kontraktor dan pembekal bahan binaan bangunan • Meneroka peluang perniagaan di New Zealand kerana berdasarkan tinjauan, sektor pembinaan di New Zealand akan terus meningkat semenjak gempa bumi pada September 2011. • Sebuah lagi syarikat tempatan yang dibantu MATRADE adalah Delta Perdana Sdn Bhd (DPSB). DPSB ialah sebuah syarikat yang menghasilkan meter air berkualiti tinggi setanding dengan jenama antarabangsa
<p>7. Menyediakan khidmat nasihat perdagangan dan sokongan kepada pengeksport/pedagang</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sebagai pengeksport yang sentiasa memerlukan khidmat nasihat terkini, MATRADE memenuhi keperluan ini dengan menyediakan khidmat nasihat umum, pasaran atau produk 	<ul style="list-style-type: none"> • MATRADE telah menyarankan kontraktor dan pembekal bahan binaan bangunan tempatan supaya meneroka peluang perniagaan di New Zealand kerana berdasarkan tinjauan, sektor pembinaan di New Zealand akan terus meningkat akibat gempa bumi pada tahun 2011.
<p>8. Maklumat /Informasi Pasaran dan Perdagangan</p> <ul style="list-style-type: none"> - melalui koleksi dan sumber maklumatnya MATRADE menyalurkan informasi dan analisa pasaran untuk menyediakan syarikat-syarikat Malaysia dengan informasi terkini untuk meningkatkan peluang eksport dan membolehkan syarikat Malaysia berdaya saing di pasaran antarabangsa 	<ul style="list-style-type: none"> • MATRADE berperanan mewujudkan pangkalan data bagi membantu pengeksport baharu.

Soalan 3

Soalan (a) menghendaki calon untuk menerangkan jenis risiko syarikat multinasional iaitu risiko ekonomi, risiko politik, risiko kredit, risiko pemilikan negara dan risiko kadar pertukaran wang.

Antara contoh jawapan yang boleh diberikan oleh calon ialah:

Bil	Risiko	Huraian
1	Risiko ekonomi	<ul style="list-style-type: none">• Pengamalan sistem ekonomi yang berbeza, seperti perancangan pusat, kapitalis, dan ekonomi campuran• Kuasa beli penduduk• Kitaran ekonomi, seperti kemelesetan dan inflasi• Perbezaan kadar faedah dan lain-lain variabel ekonomi
2	Risiko politik	<ul style="list-style-type: none">• Perbezaan sistem pemerintahan sesebuah negara dengan negara lain• Risiko operasi, iaitu kedudukan operasi atau pekerja terancam disebabkan oleh perhubungan undang-undang, persekitaran dan penetapan cukai• Pergolakan politik
3	Risiko kredit	<ul style="list-style-type: none">• Risiko untuk mendapatkan pembayaran dari luar negara yang mengalami kemelesetan ekonomi, ketidakstabilan politik, bencana alam, dan sebagainya
4	Risiko pemilikan negara	<ul style="list-style-type: none">• Kemungkinan berlakunya perubahan pemerintah negara tersebut• Pengambilalihan aset melalui expropriation atau confiscation/ melalui paksaan dan tanpa pampasan
5	Risiko kadar pertukaran wang	<ul style="list-style-type: none">• Kadar pertukaran wang asing yang berubah-ubah.• Perlu meramal pergerakan tukaran mata wang pada masa hadapan yang memberi kesan kepada perniagaan

Soalan (b) menghendaki calon untuk menjelaskan kekuatan dan kelemahan bagi sesebuah organisasi perniagaan yang menjalankan tanggungjawab sosial.

Antara contoh jawapan yang boleh diberikan oleh calon ialah:

Kebaikan melaksanakan tanggungjawab sosial terhadap organisasi:

1. Meningkatkan imej atau jenama organisasi.
2. Menikmati keuntungan jangka panjang.
3. Memberikan keyakinan kepada pelabur.
4. Berupaya memperbetulkan masalah sosial dan persekitaran disebabkan operasinya.
5. Harga saham syarikat meningkat dalam jangka masa panjang.
6. Kaitan positif dengan harga saham syarikat di Bursa Saham.

Kelemahan melaksanakan tanggungjawab sosial terhadap organisasi:

1. Organisasi merasakan kurang bertanggungjawab atau akauntabiliti terhadap masyarakat awam.
2. Melibatkan kos yang tinggi.
3. Pelanggaran matlamat mencapai keuntungan maksimum.
4. Hanya dinikmati oleh masyarakat luar dan tidak memberikan faedah kepada perniagaan tersebut.
5. Syarikat telah membayar cukai korporat kepada kerajaan.

Perakaunan (948/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, bilangan calon yang mengambil mata pelajaran ini ialah 2,432 orang. Peratusan calon yang lulus penuh ialah 74.96%.

Pencapaian calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	5.88	6.54	4.65	9.79	17.76	17.31	13.03	3.17	5.06	2.59	14.23

RESPONS CALON

KERTAS 948/3 (PENGAPLIKASIAN PERAKAUNAN)

Komen am

Mutu jawapan calon secara keseluruhan adalah sederhana. Ini adalah kerana tahap kesukaran soalan adalah sederhana dan soalan yang disediakan mengikut sukatan pelajaran Perakaunan STPM. Soalan yang dikemukakan dapat mendiskriminasikan calon yang baik dengan calon yang lemah. Majoriti calon gagal menjawab dengan baik soalan yang berbentuk kualitatif.

Komen soalan demi soalan

Soalan 1

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menjelaskan dua perbezaan antara bahagian ekuiti pemilik dalam penyata kewangan syarikat dengan bahagian ekuiti pemilik dalam penyata kewangan pemilikan tunggal. Kebanyakan calon memberikan jawapan perbezaan istilah dan memberi definisi item dalam penyata kewangan antara dua jenis pemilikan peniagaan itu. Calon sepatutnya memberikan jawapan penerangan berkaitan dengan perbezaan pelaporan dalam penyata kewangan bagi kedua-dua pemilikan perniagaan tersebut.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon memberi maksud modal dibenarkan dan modal diterbitkan dengan bersertakan contoh bagi setiap modal tersebut. Kebanyakan calon boleh memberikan maksud modal tersebut dengan tepat tetapi gagal memberikan contoh yang dikehendaki dengan lengkap, iaitu dalam bentuk unit dan ringgit. Jawapan calon yang sepatutnya adalah seperti berikut, modal dibenarkan ialah jumlah modal yang maksimum dalam bentuk unit dan ringgit yang dibenarkan untuk diterbitkan dan telah diluluskan oleh Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM). Modal diterbitkan ialah jumlah modal yang diterbitkan dan dilanggan oleh orang ramai dalam bentuk unit dan ringgit.

Soalan bahagian (c)(i) menghendaki calon menyediakan catatan jurnal bagi merekodkan urus niaga yang diberikan dalam soalan. Majoriti calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Namun begitu terdapat juga calon yang masih keliru dalam merekod perbezaan nilai pasaran tanah dengan nilai saham keutamaan yang diterbitkan untuk mendapat hak milik tanah tersebut.

Jawapan:

(1)	Dt Tanah	160,000	
	Premium Saham Keutamaan	40,000	
	Kt Modal Saham Keutamaan		200,000
(2)	Dt Tunai	320,000	
	Kt Modal Saham Biasa		200,000
	Premium Saham Biasa	120,000	
(3)	Dt Pendapatan Tertahan	100,000	
	Kt Modal Saham Biasa		80,000
	Kt Premium Saham		20,000
(4)	Dt Tunai	162,500	
	Kt Modal Saham Keutamaan		125,000
	Premium Saham Keutamaan		37,500
(5)	Dt Untung bersih	370,000	
	Kt Pendapatan Tertahan		370,000

Soalan bahagian (c)(ii) menghendaki calon menyediakan bahagian ekuiti pemilik dalam penyata kedudukan kewangan. Kebanyakan calon dapat memberikan jawapan yang tepat dan baik. Namun begitu jawapan bahagian (c)(ii) bergantung kepada jawapan bahagian (c)(i).

Jawapan:

Syarikat Padu Bhd
Penyata Kedudukan Kewangan
pada 31 Disember 2013

Modal Dibenarkan:

100,000 unit saham keutamaan kumulatif 6%, nilai par RM5	500,000
1,400,000 unit saham biasa, nilai par RM2 sesaham	2,800,000
	3,300,000

Modal Diterbitkan dan Berbayar penuh:

85,000 unit saham keutamaan kumulatif 6%, nilai par RM5	425,000
440,000 unit saham biasa, nilai par RM2 sesaham	880,000
Premium saham	647,500

Soalan 2

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menyatakan tiga kepentingan analisis penyata kewangan kepada pihak pengurusan syarikat. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Namun begitu terdapat juga calon yang keliru antara kepentingan analisis kewangan dengan kepentingan belanjawan kepada pengurus. Jawapan yang sepatutnya ialah menilai prestasi kewangan syarikat, membuat perbandingan dengan industri atau syarikat pesaing, dan melihat keupayaan syarikat dalam memberi manfaat dan ganjaran.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon menjelaskan satu faktor bukan kewangan yang boleh mempengaruhi penilaian prestasi sesebuah syarikat. Majoriti calon tidak dapat menjawab soalan ini dengan baik. Namun begitu soalan ini dapat memberikan diskriminasi yang baik kerana hanya calon yang cemerlang sahaja yang berupaya menjawab soalan ini dengan baik dan tepat. Jawapan yang sepatutnya ialah reputasi syarikat, jenama produk, tanggungjawab sosial korporat, dan pengiktirafan pihak luar.

Soalan bahagian (c) menghendaki calon menghitung nisbah cepat, nisbah hutang atas aset, pusing ganti belum terima, pusing ganti inventori, pulangan atas aset, dan perolehan sesaham bagi Syarikat Bina Maju Berhad. Majoriti calon dapat menjawab soalan ini dengan baik dan tepat.

Jawapan:

Nisbah	2015	2016
Nisbah cepat	3.11:1	3.30:1
Nisbah hutang atas aset	0.23:1	0.28:1
Pusing ganti belum terima	3.83 kali	3.19 kali
Pusing ganti inventori	3.90 kali	3.58 kali
Pulangan atas aset	18.82%	17.20%
Perolehan sesaham	RM1.09 sesaham	RM0.83 sesaham

Soalan bahagian (d) menghendaki calon menyediakan akaun lejar yang berkaitan untuk merekod semua urusan niaga persaraan Chandra. Kebanyakan calon dapat menyediakan akaun yang dikehendaki sebagaimana dalam skema jawapan. Namun begitu terdapat juga calon yang menyediakan akaun yang lain yang juga ada kaitan tetapi tidak diperlukan dalam skema seperti akaun bank, akaun premis, akaun inventori, akaun muhibah dan akaun belum terima. Jawapan yang sepatutnya ialah calon hanya perlu menyediakan akaun penilaian semula dan akaun modal sahaja.

Soalan bahagian (d)(ii) menghendaki calon memberikan justifikasi untuk syarikat yang manakah yang patut dipilih bagi tujuan pelaburan berdasarkan kepada analisis nisbah bagi Syarikat Lindung Sdn. Bhd. dan Syarikat Selamat Sdn. Bhd. Kebanyakan calon tidak dapat memberikan jawapan yang tepat kerana calon kurang memahami untuk menentukan nisbah yang manakah perlu dipertimbangkan bagi membuat keputusan dalam pelaburan. Jawapan yang sepatutnya ialah Syarikat Lindung Sdn. Bhd. kerana perolehan sesaham dan kadar hasil dividen lebih tinggi daripada Syarikat Selamat Sdn. Bhd.

Soalan 3

Soalan bahagian (a) menghendaki calon memberikan dua contoh urusan niaga yang melibatkan aliran tunai masuk dan dua contoh yang melibatkan aliran tunai keluar bagi aktiviti operasi, aktiviti pelaburan, dan

aktiviti pembiayaan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan ini dengan baik dan tepat. Namun begitu terdapat juga calon yang tidak menyatakan sama ada contoh yang diberi adalah aliran masuk atau aliran keluar. Ini menyebabkan calon kehilangan markah pada soalan yang aras pengetahuan rendah.

Aktiviti	Aliran tunai masuk	Aliran tunai keluar
Operasi	1. Jualan barang niaga	1. Bayaran gaji pekerja dan lain-lain belanja operasi
	2. Hasil sewa	2. Bayaran kepada pembekal
		3. Bayaran cukai
Pelaburan	1. Jualan sekuriti pelaburan	1. Perolehan peralatan
	2. Jual aset @ bangunan	2. Beli sekuriti pelaburan
Pembiayaan	1. Pinjaman bank	1. Bayaran balik pinjaman
	2. Terbitan saham biasa	2. Bayaran dividen

Soalan bahagian (b)(i) menghendaki calon menjelaskan sama ada calon bersetuju atau tidak bersetuju dengan pendapat Encik Zaman dengan memberikan justifikasi bagi jawapan yang diberi berdasarkan aliran tunai yang diberi. Kebanyakan calon gagal memberikan jawapan yang baik. Ini adalah kerana calon tidak memberikan penjelasan yang tepat bagi jawapan mereka. Jawapan yang sepatutnya ialah calon bersetuju dengan Encik Zaman mengenai pandangannya bahawa penyata aliran tunai yang disediakan itu tidak menepati format yang sepatutnya. Calon perlu menyatakan alasan mengapa penyata itu salah. Calon sepatutnya menerangkan bahawa penyata yang diberi dalam soalan tidak membuat pengkelasan jenis-jenis aliran tunai dan item yang tidak melibatkan tunai juga dimasukkan dalam penyata aliran tunai tersebut.

Soalan bahagian (b)(i) menghendaki calon menyediakan penyata aliran tunai yang betul mengikut kaedah langsung. Bagi calon yang memahami konsep dan format penyata aliran tunai dengan menggunakan kaedah langsung, calon dapat menjawab soalan ini dengan baik. Terdapat juga calon yang masih tidak memahami format tersebut dengan baik kerana calon tidak memasukkan item aktiviti urus niaga di bawah kategori aktiviti yang sepatutnya.

Jawapan:

Syarikat Purnama Sdn. Bhd
Penyata aliran tunai
bagi tahun 31 Disember 2014

	RM	RM	RM
Aliran tunai daripada aktiviti operasi:			
Aliran tunai masuk:			
Jualan barang niaga	280,000		
Hasil sewa	160,000	440,000	
Aliran tunai keluar:			
Bayaran kepada pembekal	(228,000)		
Bayaran gaji pekerja dan lain-lain belanja operasi	(175,000)		
Bayaran cukai	(48,000)	(451,000)	
Aliran tunai bersih daripada aktiviti operasi			(11,000)
Aliran tunai daripada aktiviti pelaburan:			

Aliran tunai masuk:			
Jualan sekuriti pelaburan	180,000		
Aliran tunai keluar:			
Perolehan peralatan	(300,000)		
Aliran tunai bersih daripada aktiviti pelaburan			(120,000)
Aliran tunai daripada aktiviti pembiayaan:			
Aliran tunai masuk:			
Pinjaman bank	200,000		
Terbitan saham biasa	450,000	650,000	
Aliran tunai keluar:			
Bayaran dividen	(16,000)		
Bayaran balik pinjaman	(20,000)	(36,000)	
Aliran tunai bersih daripada aktiviti pembiayaan			614,000
Peningkatan bersih dalam tunai			483,000
Baki tunai awal			140,000
Baki tunai akhir			638,000

KERTAS 948/5 (PENGAPLIKASIAN PERAKAUNAN)

Komen am

Mutu jawapan calon secara keseluruhan adalah sederhana.

Komen soalan demi soalan

Soalan 1

Soalan bahagian (a)(i) menghendaki calon menamakan dokumen yang terlibat dalam urus niaga yang diberi, (ii) menghendaki calon melengkapkan jadual pengendalian urus niaga yang diberi dengan merujuk menu pengendalian urus niaga mengikut urutan nombor. Kebanyakan calon gagal menjawab dengan baik. Ini adalah kerana calon kurang membuat latihan dengan menggunakan perisian secara amali. Calon tidak memahami cara pengendalian perisian perakaunan berkomputer dan tidak mampu untuk visualise soalan yang melibatkan perisian.

Jawapan:

(a)(i)

<i>Tarikh urus niaga</i>	<i>Dokumen sumber</i>
2 Januari 2014	Invois jualan
8 Januari 2014	Bil tunai atau resit atau baucar pembayaran
10 Januari 2014	Baucar pembayaran atau resit
17 Januari 2014	Baucar bayaran

(b)(ii)

(1) Akaun utama	(2) Nama kelompok urus niaga	(3) No Akaun	(4) No rujukan	(5) Kedudukan Debit atau Kredit dan Jumlah (Contoh: Debit – RM1000)
5000/000 atau 3000/A02	Jualan – Jan'14	3000/A02 atau 5000/000	INV00432	Debit – RM5,600 Kredit – RM5,600
3010/000 atau 6010/000	Tunai – Jan'14	6010/000 atau 3010/000	T-001987	Debit – RM3,200 Kredit – RM3,200
3020/000 atau 3000/A01	Bank – Jan'14	3000/A01 atau 3020/000	A096745 332245	Kredit – RM4,500 Debit – RM4,500
3020/000 atau 9020/000	Bank – Jan'14	9020/000 atau 3020/000	B034589 654321	Debit – RM1,500 Kredit – RM1,500
9010/000 atau 2000/K01	Jurnal Am – Jan'14	2000/K01 atau 9010/000		Kredit – RM1,000 Debit – RM1,000

Soalan bahagian (b)(i) menghendaki calon menyatakan maklumat P, Q, R, dan S yang dipaparkan pada menu pemasangan am yang diberikan. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab dengan betul dan tepat bagi kesemua maklumat tersebut. Ini adalah kerana calon tidak membuat latihan pada perisian perakaunan.

Jawapan:

P : Tarikh Akhir – 30/06/2013

Q : Tempoh Permulaan – 3

R : Tempoh Akhir – 12

S : Tempoh Perakaunan Tahun ini – 01/07/2014 √ to 30/06/2015

Soalan bahagian (b)(i) menghendaki calon memberikan dua kelebihan dan dua kelemahan Syarikat Jaztech Sdn. Bhd. apabila menggunakan sistem perakaunan berkomputer. Hanya beberapa orang calon sahaja boleh menjawab soalan ini dengan tepat. Ini adalah kerana soalan ini berbentuk teori dan bukan soalan aplikasi perisian perakaunan.

Jawapan:

Kelebihan:

- (a) Penyata kewangan dapat disediakan dengan lebih cepat.
- (b) Data dalam penyata kewangan tepat dan sistematik.
- (c) Kawalan dalaman yang lebih baik.
- (d) Simpanan data yang lebih sistematik dan efisien.

Kelemahan:

- (a) Gangguan bekalan elektrik.
- (b) Serangan virus komputer.
- (c) Kos permulaan yang tinggi.
- (d) Memerlukan tenaga kerja yang berkemahiran.

Soalan 2

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menyediakan belanjawan jadual kutipan belum terima dan bahagian (b) menghendaki calon menyediakan belanjawan tunai, bagi Syarikat Demuk Sdn. Bhd. untuk suku tahun ketiga 2015. Bagi soalan ini, tidak semua calon dapat memberikan jawapan yang baik dan tepat. Ini adalah kerana kebanyakan calon tidak memahami konsep dan tidak mengetahui format yang perlu digunakan untuk menjawab soalan belanjawan.

Jawapan:

(a)

Syarikat Demuk Sdn. Bhd.
Jadual Kutipan ABT
Bagi Suku Tahun Ketiga Berakhir 30 September 2015

	Julai	Ogos	September
Dari jualan bulan Jun	RM450,000		
Dari jualan bulan Julai	RM165,000	RM495,000	
Dari jualan bulan Ogos		RM180,000	RM540,000
Dari jualan bulan Sept			RM195,000
Jumlah Kutipan Tunai	RM615,000	RM675,000	RM735,000

(b)

Syarikat Demuk Sdn. Bhd.
Belanjawan Tunai
Bagi Suku Tahun Ketiga Berakhir 30 September 2015

	JULAI	OGOS	SEPTEMBER
Baki awal tunai	RM25,000	RM13,000	RM10,850
(+) Penerimaan tunai			
Kutipan ABT	RM615,000	RM675,000	RM735,000
Jumlah tunai sedia ada	RM640,000	RM688,000	RM745,850
(-) Pembayaran tunai			
Akaun Belum Bayar	RM256,800	RM280,800	RM304,800
Buruh langsung	RM100,800	RM109,800	RM118,800
Overhead pengeluaran	RM134,400	RM146,400	RM158,400
Jualan dan pentadbiran	RM150,000	RM150,000	RM150,000
Faedah bon belum bayar			RM15,000
Jumlah pembayaran tunai	RM642,000	RM687,000	RM747,000
Lebihan / Kurangan tunai	(RM2,000)	RM1,000	(RM1,150)
Baki tunai minimum	RM10,000	RM10,000	RM10,000
<u>Pembiayaan:</u>			
Pinjaman	RM15,000	RM10,000	RM15,000
Faedah		150	250
Pembayaran semula			
Baki akhir tunai	RM13,000	RM10,850	RM13,600

Mathematics (M) (950/3)

OVERALL PERFORMANCE

The number of candidates for this subject was 963. The percentage of candidates who obtained a full pass was 77.37%.

The achievement of candidates according to grades is as follows:

Grade	A	A–	B+	B	B–	C+	C	C–	D+	D	F
Percentage	10.70	7.68	10.18	9.14	12.88	16.82	9.97	4.36	1.87	2.91	13.50

RESPONSES OF CANDIDATES

PAPER 950/3 (ESEI)

General comments

The candidates showed a wide range of mathematical ability.

The answers presented by good candidates showed their full understanding of mathematical concepts with nearly perfect working, especially question 7 and 8. They showed systematic analysis of the problems and good planning in their answers.

Candidates gave well-presented answers to “familiar questions” especially questions 4, 5 and 6. The strength of the candidates was in recognising the question they are familiar with and performing the appropriate calculation to obtain the answers. Candidates began to show weaknesses or mistakes when they encountered questions which they are not so familiar with.

Comments on individual questions

Question 1

Candidates generally responded poorly especially in part (b), either because used the wrong formula (future value instead of present value) and used $n = 360$ when calculating the value of R . Candidates were not familiar on how to calculate the shortest pay off period and actual repayment. Candidates rarely answered 1(b) correctly. For shortest pay off period possible, many of the candidates used “=” not “<”, $t = 333.75$ month or $t = 27.81$ years. Some candidates did not answer the monthly payment based on the period of loan. Most of the candidates could only obtain the marks for part (a).

Answers: (a) RM 143 017.63; (b) 334 months or 27 years 10 months; RM 999.78

Question 2

Candidates can sketch correct revenue function but wrong cost function, draw parallel line or non-intersection line. Many candidates gave 400 as the minimum number of products to be sold so that the company gains profit, instead of 401.

Answer: (b) 401 units

Question 3

Candidates failed to formulate the linear programming model correctly, especially the objective function because they were unable to understand and extract the information given in this question.

Answers: (b) $x = 75, y = 150$

Question 4

This is a straight-forward question. Candidates understood the requirement of the question to calculate the optimal order quantity, reorder point, cycle time, frequency of delivery per year and the total annual inventory cost. Candidates performed reasonably well, but very few candidates were aware that the effective lead time is an essential step to calculate the reorder point. The most common mistake for 4(c) was excluding the purchasing cost in their responses.

Answers: (a) 154 or 155 cartons; (b) reorder point = 72 cartons, cycle time = 10.76 days, frequency = 23 or 24 times/year; (c) RM 87 329.52

Question 5

This question was reasonably well presented by the candidates. Even though this question is a guided question (diagram AOA partly given), a few candidates were unable to get full marks.

Answers: (b) A-D-F-G-H, 25 days

Question 6

The performance of the candidates differed among the centres. Some candidates did not show why the game does not have a stable solution, and mistook the two values of maximin and minimax.

Answers: (a) Player 1: Strategy T , Player 2: Strategy Y ; (b) (i) Strategy S , (ii) Strategy Y

Question 7

This question proved to be the main source of marks for some candidates, especially those who performed moderately and poorly in Section A. For part (a), as a result of the confusion of the values of p and q , some candidates couldn't get the demand equation correctly. Because of this mistake, candidates couldn't get answer marks for the following parts (b), (c) and (d). This question tests the students' ability to find the consumer's surplus and producer's surplus, and their interpretations. Their abilities to interpret and calculate the consumer's and the producer's surplus differed greatly between centres.

Answers: (a) $p = -0.5q + 140$ or $q = 280 - 2p$; (b) RM110, 60 units; (d) RM 900, RM 1800

Question 8

This question proved to be another main source of marks for most of the candidates, especially those who performed moderately and poorly in Section A. Many candidates answered question 8, but not many of them managed to get full marks, because they were unable to draw a correct Gantt chart and give explanation to obtain the least number of people required to complete the project in minimum time. Candidates were unable to express the reason in words. This was their mean weakness. Most of the candidates could draw an AON network correctly. But some drew an AOA and wrong path. Many candidates could not calculate the least number of people required = 10 workers with correct explanation.

Answers: (b) Critical path is A-B-E-G-I, 10 days; (d) 10 people

Mathematics (T) (954/3)

OVERALL PERFORMANCE

The number of candidates for this subject was 6,157. The percentage of the candidates who obtained a full pass was 67.68%.

The achievement of the candidates according to grades is as follows:

Grade	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Percentage	13.48	10.31	10.30	10.78	8.40	8.06	6.35	6.20	4.47	4.84	16.81

CANDIDATES' RESPONSES

PAPER 954/3

General comments

Generally, candidates with a strong mathematical aptitude showed good systematic presentations in their answers. Formulae and symbols were used correctly. They did not have many difficulties to answer the questions and could give answers quite close to the marking scheme.

Meanwhile, for the moderate students their answers were not very well presented. They were generally weak at questions involving understanding and application of mathematical concepts such as Q4, Q5 and Q8.

Weak students showed a limited knowledge and understanding. Most candidates depended heavily on Q1(a), Q4, Q6 and Q8 to score. However, they could only complete certain parts of those questions. They could not show systematic working, works were messy and at times they used incorrect formulae and notations. For example, symbols for the unbiased estimates for population mean and variance in Q8(a) and symbol for mean mass in Q8(b).

A few candidates lost marks due to too early approximations or too many decimal places or significant figures. In Q5 and Q6, some could not even write the H0 and H1 correctly and could not write proper conclusion. Sometimes, it also happened to the moderate students.

Some candidates could not get full marks in Q1 because they could not indicate the mean and median correctly. For Q3(c), majority could not relate the $P(X < \mu + \sqrt{2}\sigma)$ with the probability density function. For Q4, majority of the candidates gave the value of k as 95%, which is wrong. For Q5(b), majority could not find the smallest significant level. Quite a number of students could not differentiate the symbols between μ and $\hat{\mu}$, σ and $\hat{\sigma}$, and X and \bar{X} .

Comments on individual questions

Question 1

This question is quite straight forward. Many candidates managed to find the Pearson coefficient of skewness and also were able to give comments on the skewness. The shape of the distribution was also drawn correctly, but some could not place the median and mean correctly in the diagram. Most of them indicated the median at the position where the mode should be.

Answer: 1.92

Question 2

Candidates are generally weak at probability problems. The working to determine whether A' and B' are mutually exclusive and independent were not properly presented by them. There were candidates who could not distinguish between mutually exclusive and independent events. Some candidates could not obtain $P(A' \cap B')$ correctly, even though they were able to state $P(A' \cap B') \neq 0$ and hence mutually exclusive. Many candidates solved part (a) by using $P(A' \cap B') = 1 - P(A \cap B)$. Thus, they obtained the wrong answer. Many candidates assumed and independent in part (a). Many candidates solved part (a) by using $P(A' \cap B') = 1 - P(A \cap B)$ and thus obtained wrong answer. Some of the candidates did not know the correct way to determine whether the two events are independent. They stated $P(A' \cap B') = P(A') \times P(B')$ first before finding the value of $P(A') \times P(B')$.

Answer: (a) 0.48

Question 3

Most candidates could answer part (a) and could obtain $E(X)$ correctly but some just left the answer as $k - \frac{2}{3}k$ instead of the final simplified answer as $\frac{k}{3}$.

To find σ , some candidates solved variance as $E(X^2)$. Some did not know how to convert $\sqrt{18} = 3\sqrt{2}$. Some candidates found the probability $P(X < \mu + \sqrt{2}\sigma)$ in part (c) using 'standardisation' as used in normal distribution. Most candidates could integrate the function correctly.

Answers: (a) $\frac{k}{3}$; (c) $\frac{8}{9}$

Question 4

For some centres, this question is considered the challenging question for the moderate and low achievers. Most candidates were able to solve this question until $Z = 1.96$ easily, but they did not give the correct answer for $k = 95$ or $k\% = 95\%$. Some candidates were not able to show the working clearly although they knew that $k = 95$.

Answers: $k = 95$

Question 5

For the first part, there are three numbers: 750, 755 and 753.5. Most of the candidates were confused which value of μ is to be used for the hypothesis testing. Some wrote the hypothesis in a sentence form. For the conclusion, some candidates just wrote 'do not reject H_0 ' without proper statement and did not mention 'enough' or 'sufficient'.

For the second part, majority could not find the smallest significance level correctly.

Answer: (b) 11.31 %

Question 6

This is a straight forward question in which most candidates were able to answer the question. They knew how to find the expected values and the chi-squared test values. Those who could not get the correct answer were mostly due to their carelessness in the simple calculation. The common mistake was they did not write the hypothesis statements correctly. They made mistake by writing the researcher's claim is justified instead of the ratio. Their conclusions were not written in proper words. Writing the conclusion in proper sentences was their biggest weakness.

Answer: -

Question 7

Only few candidates chose to answer this question. This might be because the majority of candidates were weak in probability questions. Most of them did not interpret the question correctly. Those who answered this question were only able to answer part (a)(i) and (a)(ii). Some candidates used binomial distribution to answer this question. They did not clearly know whether the samples are with or without replacement.

Answers: (a)(i) $\frac{2}{5}$, (ii) $\frac{13}{20}$, (iii) $\frac{4}{5}$;

(b)(i) $\frac{44}{95}$, (ii) $\frac{91}{190}$, (iii) $\frac{61}{285}$, (iv) $\frac{83}{114}$, (v) $\frac{122}{273}$

Question 8

Most candidates attempted this question in section B and majority could answer this question well. However, some candidates did not use the statement 'unbiased estimate' or gave the correct symbol '^'. Some used symbols such as \hat{x} , which means unbiased estimates for sample mean. This indicates that the candidates did not understand the difference between parameter and statistic. Too early approximation was done by many candidates using 0.09, instead of 0.0901.

For part (b), some candidates did not use sample mean or did not use the symbol for mean mass to solve it and some used the standard deviation of X instead of standard error of \bar{X} to standardise the z -score.

Part (c) was done fairly well by the candidates. Most candidates obtained the correct answer and good marks. Meanwhile for part (d), many candidates did not understand the part within 0.05 kg of the population mean. A few candidates wrote the smallest sample size by rounding up 138.45 as 138 instead of using 139 as the next smallest integer. Many of them also used equation instead of using inequality.

Answers: (a) 0.0901; (b) 0.7482; (c) (1.4268, 1.5932); (d) 139

Information and Communications Technology (958/3)

OVERALL PERFORMANCE

The number of candidates for this subject was 431. The percentage of candidates who obtained a full pass was 51.26%.

The achievement of candidates for this subject according to grades is as follows:

Grade	A	A–	B+	B	B–	C+	C	C–	D+	D	F
Percentage	10.67	3.71	2.78	6.03	9.51	7.19	11.37	13.23	9.74	9.05	16.71

RESPONSES OF CANDIDATES

PAPER 958/3

General comments

The questions were from topics of information systems development and database. Most candidates were unable to give correct answers in the technical questions such as E-R diagram, SQL statements and normalisation. Candidates also could not give clear explanation on questions that require them to understand the given scenario.

Comments on individual questions

Question 1

Most candidates used simple words known to their vocabulary to describe the reason such as more space and save time. Terms such as redundancy and integrated that are commonly used in ISD were not given, resulting in the examiners taking a longer time to understand the answers given by the candidates.

This question requires candidates to give three reasons that might arise according to the management if the system is used. Most candidates were not able to give correct answers. Instead, they rewrote the same answer as what had been stated in question 1 or gave answer on the implementing phase.

Question 2

This question requires the candidates to state four reasons of the failure of the system implementation. Many candidates failed to give correct answers on logical reasons; instead candidates gave technical reasons such as insufficient cost, incorrect implementation, incorrect data and others. Although the question is a direct question, the answers expected must be more precise to show candidates' understanding.

Question 3

This is an easy question. Most candidates were able to answer the question, however the examples given were not technically specific and very general. Therefore, many candidates lost marks.

Question 4

This is an easy question if the candidates were able to remember the definition and hence, they would be able to answer the question correctly. This question requires the candidates to give examples that are related to the procedures in the school's database systems but most candidates were not able to give the answer correctly. Most candidates gave very general answers and did not relate it to the school's database system usage.

Question 5

This question requires the candidates to demonstrate how to write SQL statements for LIST, UPDATE, DELETE and INSERT commands. Majority of the candidates were able to write using SQL expressions. However most candidates were not meticulous especially in writing the right syntax based on the SQL programming and hence, they lost some marks. As this was a very popular question, it was expected that candidates were able to answer the question correctly.

Question 6

Majority of the candidates were able to answer this question and scored good marks. The question requires the candidates to draw an entity relationship (E-R) diagram and complete it accordingly. However, most candidates misunderstood the ternary relationship involved in this question. Thus, the candidates failed to get full marks on the E-R diagram produced.

Question 7

Part (a) requires the candidates to show their skills in normalisation forms. If the candidates had understood the normal forms then, they would be able to answer the question. However, most candidates could answer the question correctly and had omitted this part of the question.

Part (b) requires the candidates to demonstrate the normalisation from 1NF to 3NF. Majority of the candidates failed to give the correct answer, as they do not really understand the normalisation concept. Only a few candidates could answer this high order thinking type of question, which requires the candidates to understand the normalisation concept and also the relation table in order produce the right answer.

Part (c) requires the candidates to analyse the given relation. If the candidates had understood the normalisation concept and why it should be normalised, then the candidates would be able to answer the question. However, most candidates could not give the right answer and the answers given were vague due to the misconception of normalisation.

Physics (960/3)

OVERALL PERFORMANCE

The number of candidates for this subject was 2,651. The percentage of candidates who obtained a full pass was 56.78%.

The achievement of candidates for this subject according to grades is as follows:

Grade	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Percentage	7.17	5.24	3.96	7.47	10.00	12.64	10.30	5.51	5.36	5.17	27.20

RESPONSES OF CANDIDATES

SECTION A: Multiple-Choice

Answer keys

Question number	Key	Question number	Key	Question number	Key
1	B	6	D	11	B
2	A	7	D	12	A
3	C	8	D	13	B
4	C	9	C	14	C
5	A	10	B	15	A

General comments

More than 70% candidates answered questions 1, 2, 5, 14 and 15 correctly. Question 7 was very difficult for the candidates with less than 30% candidates that answered these questions correctly. The rest of the answers fell in the medium range with 30% to 70% candidates obtaining correct answers.

SECTIONS B AND C: Structure and Essay

General comments

Generally, the performance of the candidates in answering quantitative questions was better than answering qualitative questions. The candidates were able to do calculation that involves more than two equations or concepts. They were also able to present quantitative answers systematically using suitable formula and show the correct substitution of data.

Comments on individual questions

Question 16

In part (a), most candidates knew the formula for period $T = 2\pi\sqrt{\frac{m}{k}}$. However, most of them did not get the correct answer because of incorrect substitution for force constant, k . The candidates thought that the force constant, k for spring in the system was $\frac{k}{2}$.

In part (b), most candidates knew the formula for maximum velocity, $v = A\omega$. However, most of them substituted the incorrect value of amplitude, A . They used the value of initial extension instead of the value of the displaced block.

In part (c), most candidates were not able to get the correct answer because they used the potential energy of the block, not the springs as the potential energy of the system.

Answers: (a) 1.5 s, (b) 0.16 m s^{-2} , (c) $3.63 \times 10^{-2} \text{ J}$

Question 17

In part (a), most candidates knew the technique of drawing ray diagrams. However, most candidates lost mark because they failed to label the arrow on the rays. Some candidates could not draw the ray diagram.

In part (b)(i), most candidates who were able to draw the ray diagram in part (a), were also able to determine the characteristics of the image which was real and inverted.

In part (c), most candidates were not able to estimate the area of the image, and thus were not able to estimate the ratio of the area of the image to the area of the object.

Answer: (c) 0.87 – 1.2

Question 18

In part (a), most candidates were able to state the condition for the formation of standing waves, which was, the waves must have the same amplitude, wavelength/frequency and in the opposite directions. There were also some candidates who stated the characteristics of stationary waves instead of the conditions to form the waves.

In part (b)(i), most candidates knew that the distance between two consecutive nodes was $\frac{\lambda}{2}$ and made the correct substitutions. Some candidates lost the final mark because they left the final answer in one significant figure, which was not acceptable.

In part (b)(ii), most candidates were able to calculate the velocity of the waves using the formula $v = f\lambda$ with correct calculation of frequency, f . However, some candidates wrongly substituted the value of wavelength as 10 cm instead of 20 cm.

In part (c)(i), most candidates were able to sketch the stationary wave in the tube for the first loud sound and the second loud sound separately. However, there were also candidates who sketched the stationary wave for the first loud sound and the second loud sound in one diagram. Thus, were not able to differentiate between the first loud sound and second loud sound.

In part (c)(ii), most candidates were not able to give the meaning of end-correction. They thought that end-correction is the distance between the source and the end of the tube, which was wrong. End correction was the distance of the antinode from the end of the tube.

In part (c)(iii), very few candidates were able to determine the velocity of sound and the end-correction for the tube. They knew that they have to add the end-correction to the length of air column when resonance occurs.

Answers: (b)(i) 10.0 cm, (b)(ii) 8.5 m s⁻¹; (c)(iii) 332 m s⁻¹, 0.50 cm

Question 19

In part (a)(i), most candidates were able to sketch a diagram for the formation of Young's two slit interference fringes, but did not obtain marks because they did not describe how the coherent light is produced and the formation of the dark and bright fringes.

In part (a)(ii), most candidates did not use a diagram to aid them in the derivation. All the steps and variables used must either be fully explained in words or accounted for with the aid of a diagram.

In part (a)(iii), most candidates left their answer in ratio, which is not acceptable. Otherwise they gave the ratio of λ_2 to λ_1 , which was also wrong.

In part (b)(i), the candidates need to show clearly and explain the steps taken for them to deduce the condition for destructive interference for the reflected light. Many candidates failed to show the crucial steps in their derivation such as the optical path difference between the rays are $2nt$ or there is a phase change between the two rays that are equivalent to a change of path $\frac{\lambda}{2}$.

In part (b)(ii), most candidates could get the correct answer to explain the function of the thin film in a non-reflecting lens. First, the candidates need to know that the lights are reflected from the upper and lower surfaces of the thin film. These lights are coherent, and therefore the destructive interference that occurs between the lights causes no reflection.

Answers: (a)(ii) $x = \frac{\lambda D}{a}$, (a)(iii) 1.5

Question 20

In part (a), most candidates were not able to give the meaning of random and spontaneous disintegration of unstable nuclei. Random means that every atom has equal chance of disintegration/equal probability, while spontaneous means no external simulation is required.

In part (b)(i), most candidates were able to determine the mass defect and applied the equation $E = \Delta mc^2$ to calculate the energy released in the decay. However, some of them lost marks in the final answer due to incorrect conversion from u to MeV.

In part (b)(ii), most candidates were not able to calculate the velocity of the alpha particle emitted since they did not take the total energy emitted to be the energy of both the thorium and alpha particles.

In part (c)(i), most candidates were not able to calculate the number of carbon-14. Quite a few candidates misinterpreted the ratio of carbon-14 to carbon-12 as mass ratio instead of the number of carbon-14 to carbon-12.

In part (c)(ii), most candidates knew the formula $\frac{dN}{dt} = \lambda N$ and $\lambda = \frac{\ln 2}{t_{1/2}}$ to determine the number of carbon-14.

In part (c)(iii), most candidates knew the formula $N = N_0 e^{-\lambda t}$ to determine the age of the wood. However, some of the candidates were careless in the substitution and also gave the wrong significant figures for the answer.

Answer: (b)(i) 6.87×10^{-13} J, (b)(ii) 1.43×10^7 m s⁻¹; (c)(i) 5.33×10^{11} , (c)(ii) 1.83×10^{11} ,
(c)(iii) 8.8×10^3 years

PAPER 960/5 (WRITTEN PRACTICAL TEST)

Question 1

In part (a), most candidates were able to calculate the cross-sectional area of the test tube using the formula πr^2 .

In part (b), most candidates were able to plot a graph of l against m .

In part (c)(i), most candidates were able to determine the gradient of the graph with a triangle size covering more than $\frac{1}{2}$ of the graph paper. However, some of the candidates were not able to get full marks because they did not give any unit to the answer.

In part (c)(ii), most candidates knew that the gradient is equal to $\frac{1}{A\rho}$ and were able to compute the density of the liquid. However, there were candidates who just substituted the experimental values of l and m and calculated the values of the density.

In part (d)(i), most candidates were able to determine the intercept of the graph on the l -axis. However, some of them lost marks because they did not give the value to the accuracy of the scale.

In part (d)(ii), most candidates who were able to do part (d)(i) were able to determine the mass of the test tube by relating the intercept to the expression $\frac{M}{A\rho}$.

In part (e), most candidates were able to state avoiding parallax error and switching off the fan as the precautions to improve the accuracy of the experiment.

In part (f), only a handful of candidates were able to state that the results will be more accurate or the test tube will sink deeper or it is more stable if a test tube of smaller diameter was used.

Answers: (a) 3.14 cm², (c)(i) 0.288 cm g⁻¹; (c)(ii) 1.10 g cm⁻³, (d)(i) 14.2 cm; (d)(ii) 49.05 g

Question 2

In part (a), not many candidates were able to state the effect of the increased frequency, f , on the reactance, which was increased.

In part (b)(i), most candidates were able to determine the gradient of the graph with triangle size covering more than $\frac{1}{2}$ of the graph paper but did not get full marks because they did not give any unit to the answer.

In part (b)(ii), most candidates realised that the gradient is equal to $2\pi LI_{\text{rms}}$ and were able to compute the self-inductance of the solenoid.

In part (c), almost half of the candidates did not realise that the graph was accurate since the best straight line passed through the origin and the points are close to the best fit line.

In part (d), almost all the candidates were not able to give reasons why the results are more accurate when a higher frequency range of 10 kHz to 50 kHz is used. Higher frequency will give a higher V_{rms} , which leads to bigger readings and thus lower the percentage of error.

In part (e), most candidates were not able to give correctly the step to ensure that the current is constant at 2.0 mA.

In part (f), most candidates were unable to answer that the frequency of the signal generator as one possible source of error in the experiment.

In part (g), almost all the candidates were not able to suggest an alternative method to determine L . One way is to fix the frequency and adjust voltage to the desired value and measure I . Then plot a graph of V against I .

Answers: (b) (i) 2.33×10^{-5} V s; (ii) 1.85×10^{-3} H

Question 3

In part (a), most candidates were able to calculate the average value of the diameter of the round-bottomed flask, d .

In part (b), most candidates were able to calculate the values of the secondary data, $\frac{1}{u}$ and $\frac{1}{v}$, correctly and to the correct significant figures.

In part (c), most candidates were able to plot a graph $\frac{1}{u}$ against $\frac{1}{v}$ correctly.

In part (d), most candidates were able to determine the values of intercept at $\frac{1}{u}$ axis and $\frac{1}{v}$ axis correctly and to the accuracy of the scale.

In part (e), most candidates were not able to deduce the focal length, f from the intercept of the graph.

In part (f), most candidates were confused on the values of r_1 and r_2 and their signs and therefore did not compute the refractive index, n from the lensmaker's equation correctly.

In part (g), most candidates realised that the thickness of the glass is a source of error in the experiment.

Answers: (a) 10.0 cm; (d) $c_1 = 0.0665$, $c_2 = 0.0670$; (e) 15.0 cm, (f) 1.33

Chemistry (962/3)

OVERALL PERFORMANCE

The number of candidates for this subject was 6,054. The percentage of candidates who obtained a full pass was 57.74%.

The achievement of candidates for this subject according to grades is as follows:

Grade	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Percentage	5.93	5.65	4.92	7.93	12.45	9.53	11.33	4.53	2.36	2.15	33.22

RESPONSES OF CANDIDATES

SECTION A: Multiple-Choice

Answer keys

Question number	Key	Question number	Key	Question number	Key
1	B	6	C	11	A
2	C	7	A	12	D
3	C	8	B	13	D
4	A	9	D	14	C
5	A	10	B	15	B

General comments

The performances of the candidates were good. Questions 2 and 9 were easy for the candidates to answer with 73.7% and 77.0% of the candidates obtaining correct answers respectively. There were no difficult questions.

SECTIONS B AND C: Structure and Essay

General comments

The performance of the candidates depends on the centres. It was found out that the candidates from big centres performed better than the candidates from small centres.

Comments on individual questions

Question 16

In part (a), most candidates were able to identify *X* as heptane. Most of them were able to write heptane or benzene or give the chemical formula as C_7H_{16} .

In part (b), most candidates were unable to state the reagent used to convert ethene to ethane-1,2-diol is acidified $KMnO_4$.

In part (c), most candidates were able to write an equation for the conversion of methylbenzene to 2-chloromethylbenzene. Many candidates mistook benzylchloride for benzoyl chloride thus, giving conversion of methylbenzene to benzoyl chloride.

In part (d), most candidates were able to draw the structure of *Z* which is 4-chloro-1-methylbenzene, indicating their good understanding of ortho-and para substitution.

Question 17

In part (a), only very few candidates were able to correctly give the IUPAC name for citric acid. Majority used the term trioic acid in naming the compound.

In part (b)(i), majority of the candidates were able to identify and draw the structure of compound *Q* as a nitrile compound.

In part (b)(ii), most of the candidates were able to state reagent for Step 1 as KCN or NaCN under reflux or heat. Many candidates were able to state the reagent stated as NaOH or KOH to convert it to an alcohol and $KMnO_4/H^+$ as the reagent in Step 2 to convert the alcohol to a carboxylic acid.

In part (c), most of the candidates were able to recognise that citric acid has more $-COOH$ groups compared to ethanoic acid, or citric acid is a tribasic or triprotic acid while ethanoic acid is a monobasic or monoprotic acid. Many of them were unable to explain the strength of citric acid being stronger due to the three carboxyl groups present in the compound compared to one carboxyl group in ethanoic acid. Another common mistake was using the term carboxylic group instead of carboxyl group. Many candidates incorrectly related acidity with formation of H-bonds with water.

In part (d), majority of the candidates were able to state the use of citric acid as food preservative or flavouring.

Question 18

This question covered the free-radical bromination of ethylbenzene and the reaction of haloalkanes with aqueous NaOH.

In part (a), most candidates were able to determine the structural formulae of *P*, *Q*, *R* and *S*.

In part (b), many candidates were able to write the correct mechanism for the free-radical reaction showing initiation, propagation and termination steps but did not show half-headed arrows. Many of them were careless in giving the answer as chlorination instead of bromination.

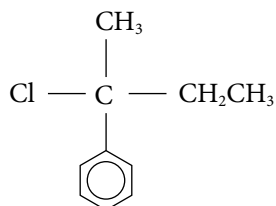
In part (c), many candidates were able to identify that the major product was *P* but they were unable to explain that *P* was the major product as it was formed from a secondary free radical, and that Br radical is more selective.

In part (d), many candidates were able to state the chemical test for R (a secondary alcohol) and S (a primary alcohol), as either Lucas or iodoform test. The candidates also were able to write equation for the chemical test. Although majority of the candidates were able to correctly state the observation for R, many of them used the term “no reaction” for S, instead of “no observable changes”.

Question 19

This question covered the reaction of an optically active haloalkane, X, with aqueous NaOH, formation of Grignard reagent and reaction of Grignard reagent with acetone followed by hydrolysis.

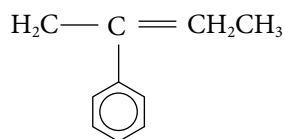
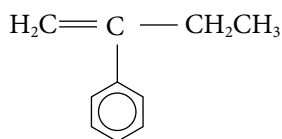
In part (a), many candidates were able to write the structural formula for X. For example:

Some of them did not justify the structure of X due to ratio of C:H is about 1:1 indicating aromatic compound and that Cl is bonded to the side chain as it is a haloalkane. A few of the candidates incorrectly stated that the ratio of C to H about 1. They were able to state that X was optically active due to chiral carbon. Some candidates were unable to write the correct equations for the reactions of the Grignard reagent reaction with acetone, followed by hydrolysis to form Z. Many candidates combined the equation for addition of CH_3COCH_3 and the hydrolysis, thus, losing 2 marks.

In part (b), many candidates were able to write the $\text{S}_{\text{N}}1$ or $\text{S}_{\text{N}}2$ mechanisms but did not use arrows for the $\text{S}_{\text{N}}1$ or $\text{S}_{\text{N}}2$ mechanisms. Some candidates named the mechanism as $\text{S}_{\text{N}}1$ or $\text{S}_{\text{N}}2$ instead of $\text{S}_{\text{N}}1$ or $\text{S}_{\text{N}}2$.

In part (c), most candidates were able to state that the reaction of X with ethanolic KOH was an elimination reaction, and able to write the structural formulae of the products formed, and identify the major product. The examples are:

Major product

Some candidates incorrectly stated that the major product was alkene with more alkyl groups, instead of the more substituted alkene. A few candidates incorrectly spelled the type of reaction of Saytzeff or Zaitzev rule.

Question 20

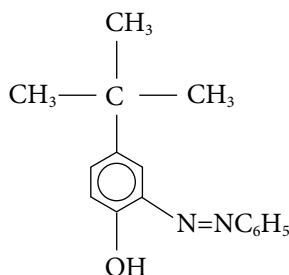
This question covered the dehydration and esterification reactions of a primary alcohol and coupling reaction of a phenol.

In part (a)(i), many candidates were able to draw the structural formula of X and able to state the reagent and condition for step I as concentrated H_2SO_4 under heat or reflux. Some of the candidates were unable to state the reagent and the condition for step II.

In part (a)(ii), many candidates were able to draw the structural formula of Y. They were able to state and write equation for the chemical test for X (a primary alcohol) and Y (a secondary alcohol), as either Lucas or iodoform test. Most of the candidates did not explain that X gave negative Lucas or iodoform test as it is a primary alcohol while Y gave positive Lucas or iodoform test as it is a secondary alcohol or methyl carbinol, respectively.

In part (b)(i), most of the candidates were unable to write IUPAC name for Z as 4-tert-butylphenol or 4-(1,1-dimethylethyl)phenol.

In part (b)(ii), many candidates did not state that the condition for the coupling reaction is medium and cold alkaline. Most candidates were able to write an equation and draw the structural formula for benzenediazonium chloride as $C_6H_5N_2Cl$ and the product formed from its reaction with 4-tert-butylphenol, as below:

Many candidates made mistakes when drawing the structure of benzenediazonium chloride like the '+' charge was indicated on the wrong nitrogen atom and the bond between the nitrogen atoms is drawn as a double bond and instead of a triple bond. Most of the candidates were able to state that the reaction is a coupling reaction and the product is an azo dye.

PAPER 962/5 (WRITTEN PRACTICAL TEST)

General comments

The questions in general were of a good quality. The mean score was 10.81 for the full mark of 45 with a standard deviation of 5.84.

Comments on individual questions

Question 1

In part (a), a few candidates were able to give the correct apparatus to weigh 2.50 g of impure $ZnCO_3$ and transfer 25.0 cm³ of colourless solution to a conical flask.

In part (b), most of candidates were unable to give the indicator used in titration. They were able to state the colour change at the end point of the titration.

In part (c), a few candidates were able to give the correct answer. Most of them gave wrong values and gave one decimal point for the last three values.

In part (d), many candidates were able to calculate the average titre.

In part (e)(i), most of the candidates were unable to write the ionic reaction between HCl and NaOH. They gave molecular equation instead of ionic equation. For example, $Na^+ + Cl^- \rightarrow NaCl$, $Na^+ + OH^- + H^+ + Cl^- \rightarrow NaCl$.

In part (e)(ii), majority of the candidates were unable to calculate the number of moles of HCl in 25.00 cm³ of the colourless solution.

In part (e)(iii), majority of the candidates were unable to determine the number of moles of HCl in 60.00 cm³ of the colourless solution and they also could not relate all the moles involved in their calculations.

In part (f)(i), majority of the candidates were unable to give a correct ionic equation for the reaction between ZnCO₃ and HCl. Most of them gave the incorrect answer by stating an unbalanced equation.

In part (f)(ii), many candidates failed to calculate the number of moles of HCl that has reacted with ZnCO₃. They gave the incorrect answer which was totally illogical or without any understanding to the previous undertakings.

In part (f)(iii), most candidates failed to calculate the mass of ZnCO₃ that has reacted.

In part (f)(iv), most candidates failed to calculate the percentage purity of the sample of impure ZnCO₃. They gave the incorrect answer which was totally illogical or without any understanding to the previous undertakings.

In part (g), most candidates were unable to state an assumption made in the experiment.

Question 2

In part (a), a few candidates were able to complete the table and gave the correct values.

In part (b), a few candidates were able to give the relationship between $\frac{1}{t}$ and rate of reaction. They did not know either that $\frac{1}{t}$ is related to the rate of the reaction.

In part (c), all candidates were unable to give a reason. Most of them gave wrong answers by giving to increase the number of protons, to differ the reactivity or non-sensible reasons.

In part (d), most candidates were unable to give a reason why the colour of the solution disappears after a certain period. They gave H⁺ reacts with iodine ions as a reason instead of iodine reduced to iodide ion.

In part (e)(i), most candidates failed to give the correct answer. They also were unable to give the reason.

In part (e)(ii), most candidates were unable to give the colour observed when the starch solution is added into the mixture.

In part (e)(iii), a few of candidates were able to give the colour of the mixture when the reaction is complete.

In part (f), some of the candidates were able to determine the order of the reactions.

In part (g), many candidates were unable to write the rate equation for the reaction.

Question 3

In part (a), some candidates were able to identify the gases.

In part (b), only a few candidates could give the correct answer.

In part (c), only few candidates could give the correct answer.

In part (d), most of the candidates were unable to identify the reagent W, Y and Z.

In part (e), a few candidates were able to identify V which is copper(I) oxide.

In part (f), some candidates were able to write the structural formulae of P, Q, R and X.

In part (g), a few candidates were able to give the state of R at room temperature. Some of them gave incorrect answers such as aqueous, benzoic acid, amine, 24 carbons instead of liquid state.

In part (h), some candidates were able to give the usage of R in the food industry. Many of them gave food seasoning, food flavouring, food additive or antioxidant as the usage of R. The correct answer is used as preservative.

Biology (964/3)

OVERALL PERFORMANCE

The number of candidates for this subject was 3,545. The percentage of candidates who obtained a full pass was 55.25%.

The achievement of candidates for this subject according to grades is as follows:

Grade	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Percentage	10.04	3.80	2.67	6.02	9.96	11.59	11.17	4.11	3.77	4.02	32.86

RESPONSES OF CANDIDATES

SECTION A: Multiple-Choice

Answer keys

Question number	Key	Question number	Key	Question number	Key
1	C & D	6	D	11	D
2	C	7	C	12	D
3	A	8	A	13	B
4	C	9	A	14	B
5	D	10	A	15	C

General comment

In general, Questions 1, 2, 3, 5, 8, 9, and 10 were in the range of easy questions. More than 60% of the candidates managed to answer correctly. Meanwhile, Questions 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, and 15 were in the range of moderate questions with 30% to 60% answered by the candidates correctly. The easiest question was Questions 2, where 79.6% candidates correctly answered the questions. The most difficult question was Question 14, which were answered correctly by only 37.3% of the candidates.

SECTIONS B AND C: Structure and Essay

General comments

In general, the quality of the questions is good, straight-forward and easily understood by the candidates. The questions were able to test the candidates' knowledge, comprehension and application of facts, concepts and principles in the STPM Biology syllabus. The content validity was good as the questions represented all the topics of the third module and were able to discriminate the weak and good candidates. The level of difficulty of the questions was moderate. The questions ranged from LOTS to HOTS.

However, the quality of the candidates' answer was not very satisfactory. This was due to the lack of in-depth knowledge and understanding of some key terms and concepts indicated in the syllabus. Hence, candidates were not able to present their ideas in an orderly manner. Many of them could only give superficial answers for low-level questions in Bloom's taxonomy. Some candidates were uncertain about their answer, hence providing more choices of answers than requested by the question for the examiner to choose. This resulted in penalty, in form of marks deduction, if any of the optional answers were incorrect.

Question 16

The question was about the five organisms from different phyla.

In part (a), the candidates were required to name the phylum of specific organism. Most candidates were able to identify phylum *P* and *R*, but many of them lost mark due to wrong spelling and also did not begin the answer with the upper case letter; a requirement for writing down the phylum name. Some candidates had misspelt Mollusca as Molluscs, Platyhelminthes as Plathyhelminthes or platyhelminthes.

In part (b) the candidates were required to state the similarities between organisms S and T. Most candidates failed to give the correct answer. Many candidates answered as *being photosynthetic, multicellular, asexual reproduction* and *having spores* instead of *having cell wall* and *sessile*.

In part (c) many candidates correctly stated that organism S and T could be studied using transect, but most of them were not aware that it was also true for organism Q. Some candidates, however, chose to name the organisms such as mucor and flowering plants which were not acceptable according to the marking scheme.

In part (d), most candidates did not give a complete answer to the question. They just wrote *during certain stage of life*, and leaving out the term *dorsal* from *dorsal hollow nerve cord*.

Question 17

The question was on the percentage of energy transferred among the organisms in a coastal area. In order to answer this question, the candidates must have the knowledge and understanding of food web or food chain. The candidates must also have the ability to calculate the energy flow within the given ecosystem and hence, make a deduction from the diagram.

In part (a), most candidates managed to score full marks by giving the correct diagram and labels. Unfortunately, few candidates gave the diagram of an inverted pyramid, which was unacceptable.

In part (b)(i) and (b)(ii), the candidates were required to calculate the energy flow and in part (b)(iii), the candidates were required to explain the differences of energy received between part (b)(i) and (b)(ii). Most candidates managed to calculate the energy received. However, some candidates failed to score any marks because they had wrongly written the unit. The correct unit was kilojoule (kJ). Some candidates had written it as KJ, Kj, or kj. In part (b)(iii), some candidates had used the wrong term such as *more organisms in the food chain* instead of *more trophic levels in the food chain*.

In part (c), the candidates were required to make a deduction on the effect of specific organisms i.e. (i) phytoplankton and (ii) copepods decrease in the food chains. In part (c)(i), most candidates were able to give the correct answer, i.e. *the number of seagull decreases as the number of phytoplankton decrease as the phytoplankton is the producer*. However, in part (c)(ii), many candidates answered that the number of seagull decreases, which was not acceptable. The acceptable answer was *slightly decreased due to copepod involved in alternative food chain*.

Question 18

The question required the candidates to describe (a) allopatric speciation, and (b) post-zygotic isolating mechanisms.

In part (a), the candidates must have an in-depth understanding on the processes and the causes of this type of speciation. Some candidates seemed to get confused about the allopatric speciation with the sympatric speciation. Some candidates responded based on geological isolation, behavioral isolation and gametic isolation, instead of the correct geographical isolation. Many candidates also did not mention a single population is isolated into subpopulations or deme due to geographical isolation, where as many candidates managed to give examples for geographical barriers such as mountains, rivers, ocean or islands. Many candidates just stated *a new species is formed instead of the separated deme/subpopulation becomes a new species*. None of the candidates used the term *divergent evolution* in their answers.

In part (b), the candidates should have an in-depth understanding of post-zygotic mechanism, that it happened after fertilisation. Most candidates failed to explain that this type of isolating mechanism will reduce the viability or fertility of the hybrid zygotes. Each type must include the fact or the isolating mechanism and its consequence. The mark for the consequence depends on the correct fact mentioned in their answer. Although many candidates were able to state the fact as hybrid inviability, hybrid sterility, and hybrid breakdown, some candidates failed to explain the consequences correctly. There were candidates who could not differentiate between hybrid sterility and hybrid breakdown. However, facts such as hybrid viability, hybrid variability, hybrid sterile and hybrid infertility were not acceptable.

Question 19

This is the most challenging question. This question required candidates to have an understanding of the concept of a test-cross, linked and unlinked genes, and crossing-over and its processes.

In part (a), many candidates managed to score full marks. The candidates had a very good understanding and knew how to do a test cross on a dihybrid heterozygous on *Drosophila* whose genes were not linked. However, a few candidates did not understand the term *heterozygous*, and some of them did not use the given symbol. Most candidates were able to use the Punnett square or the genetic diagram to predict the outcome of the test cross.

In part (b), many candidates failed to give a complete meaning of (i) gene linkage, and (ii) crossing-over. The candidates just answered as *the genes that are located on the same chromosome* without mentioning *will be inherited together*. Many candidates were also using the wrong term when they defined crossing-over such as change instead of *exchange of genetic material*, while others wrongly described it as *the exchange of genetic material between sister chromatids* instead of *non-sister chromatids*. Most candidates failed to mention that crossing-over process occurs during meiosis or prophase I.

In part (c), majority of the candidates were confused of what was being asked. The question required the candidates to draw a diagram of crossing-over between homologous chromosomes but most candidates drew genetic diagrams of dihybrid inheritance. The candidates ironically drew crosses between parents to produce F₁ and F₂ instead.

Question 20

The question required the candidates to have the knowledge on (a) the application of biotechnology in improving the quality of (a)(i) agricultural products and, (a)(ii) medical field. The basic knowledge of gene therapy was also required.

In part (a)(i), most candidates obtained more marks from this section. The candidates were able to state the production of herbicide resistant plants, plant resistance to diseases or pests. Some candidates however, just mentioned *biotechnology improves the quality of ...* without giving a specific example, where this type of answer is not acceptable.

In part (a)(ii), many candidates were able to state the production of insulin or growth hormones and genetic screening. Some even explained how amniocentesis was done, which was not required by the question. The question required candidates to state various examples of the application of biotechnology in agriculture and medical fields. Hence, the marks were awarded only for the example but not to the description.

In part (b) the questions required candidates to describe the basic steps in gene therapy. However, majority of the candidates explained the process of DNA cloning. Some even mentioned the use of restriction enzyme and the involvement of plasmid. Most candidates failed to mention that the engineered cells were introduced into the bone marrow but they just mentioned as reintroduced into the blood stream or into the body which were not acceptable. This indicated that many candidates had a very little knowledge of gene therapy.

BIOLOGY (964/5) (WRITTEN PRACTICAL TEST)

RESPONSES OF CANDIDATES

General comments

In general, very few candidates answered reasonably well. Most candidates answered poorly, with a few candidates answered totally out of context, and a few candidates could not answer the questions at all.

Question 1

The question was on microscopic images of human blood and plant tissue. Many candidates could not obtain full marks in part (a)(ii) due to the incorrect way of answering. The candidates should have differentiated the two items in order to score full marks. In part (b), the candidates should answer how the magnification of light microscope operates but they did not seem to understand the concept well. There was only a student who scored marks in this part. In part (e), the question required the candidates to draw a plan diagram. However, many candidates did not follow the instructions to draw the plan diagram.

Question 2

The question was on embryogenesis, and it was based on an experiment. The candidates could not answer the question well. They did not have the understanding on embryogenesis. In part (a) and (c), the question required candidates to identify the stages and the structures involved in embryogenesis respectively, but majority of the candidates could not identify the stages and the structures involved. Only in part (b) the candidates managed to score marks.

Question 3

The question was on ecology but without involving calculation. The candidates were required to identify the different types of insects and their basic biology. In part (a) many candidates did not know the appropriate methods to sample insect E (ant). They should have answered by using *aspirator* or *forceps* instead of *sugar* or *honey*. In part (c), it was disappointing because few candidates were not able to identify the fly/housefly and beetle while in part (g), the candidates did not know the diet of different insects. Hence, they could not score marks.

Sains Sukan (966/3)

PRESTASI KESELURUHAN

Pada penggal ini, sebanyak 2,372 orang calon telah menduduki peperiksaan bagi mata pelajaran ini. Peratusan calon yang lulus penuh ialah 78.16%.

Prestasi calon bagi mata pelajaran ini mengikut gred adalah seperti yang berikut:

Gred	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D+	D	F
Peratusan	14.25	10.54	12.61	13.49	8.39	11.97	6.91	6.07	4.81	3.33	7.63

RESPONS CALON

Komen am

Pada keseluruhannya, aras kesukaran soalan disusun dengan baik seperti soalan 1 dan soalan 5, iaitu pada aras kesukaran yang rendah. Soalan 2 dan soalan 7 berada pada aras kesukaran yang sederhana. Soalan 3, soalan 4, dan soalan 6 pada aras kesukaran tinggi yang sesuai untuk menguji kemampuan calon untuk menjawab soalan berkenaan. Soalan 3, soalan 4, dan soalan 6 akan menentukan kategori pelajar yang cemerlang, manakala soalan 1, dan soalan 5 dapat dijawab oleh calon kerana berada pada tahap pengetahuan dan kefahaman mereka.

Komen soalan demi soalan

BAHAGIAN A: Struktur

Soalan 1

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menyatakan faktor perbezaan individu yang perlu diambil kira oleh seseorang jurulatih semasa menjalani latihan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan dengan tepat untuk bahagian ini, iaitu umur, jantina, keupayaan individu, tahap kecergasan individu, beban latihan dan kadar pemulihan, dan saiz tubuh badan.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon menyatakan tujuan utama seseorang jurulatih mengaplikasikan prinsip ansur maju dalam latihan kecergasan fizikal. Kebanyakan calon tidak mendapat markah penuh untuk soalan bahagian ini kerana calon tidak dapat mengaitkan prinsip ansur maju untuk diaplikasikan dalam latihan kecergasan fizikal. Jawapan yang tepat ialah untuk mengelakkan kecederaan, mengadaptasikan intensiti latihan, menguasai kemahiran dari mudah ke kompleks, meningkatkan keyakinan atlet, dan memudahkan penguasaan kemahiran.

Soalan 2

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menyatakan tanggungjawab ahli psikologi sukan. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan dengan tepat untuk bahagian ini, iaitu mengajar, memberi ceramah, membantu dalam pengendalian masalah emosi dan personaliti atlet yang bermasalah.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon memberikan sebab mengapa seorang guru Pendidikan Jasmani yang mempunyai pengetahuan asas psikologi sukan tidak boleh menyelesaikan masalah psikologi murid yang kronik seperti kemurungan. Kebanyakan calon tidak mendapat markah penuh untuk soalan bahagian ini kerana soalan ini berbentuk aplikasi, iaitu calon dikehendaki mengaitkan isi jawapan dengan pre-ample soalan yang dikemukakan. Jawapan calon yang sepatutnya ialah seseorang guru Pendidikan Jasmani itu tidak mempunyai pengetahuan dalam bidang klinikal, tidak berkelayakan, dan tidak mempunyai rekod kesihatan pelajarannya pada masa lampau.

Soalan 3

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menyatakan fasa perkembangan motor dari perspektif kematangan fizikal. Kebanyakan calon dapat menjawab dengan baik untuk soalan bahagian ini, iaitu fasa refleks, fasa rudimentari, fasa fundamental, fasa spesifik, dan fasa regresi.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon menyatakan sebab mengapa perkembangan motor dibahagikan kepada fasa yang berbeza. Kebanyakan calon gagal menjawab dengan baik soalan untuk bahagian ini kerana calon tidak mengaitkan setiap fasa yang telah dinyatakan dalam soalan 3(a). Oleh yang demikian, jawapan calon tidak spesifik dan tidak menepati kehendak skema pemarkahan. Jawapan yang sepatutnya dikemukakan oleh calon ialah dapat menyediakan satu skop perlakuan yang mudah untuk dianalisis. Selain itu, pengaruh semula jadi dengan pengalaman seseorang dapat dibezakan dan dapat menilai peranan kepelbagaian pergerakan yang berkaitan dengan perkembangan motor.

Soalan 4

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menyatakan tanda kontusi pada bahagian anggota badan yang cedera akibat permainan ragbi. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan dengan tepat untuk bahagian ini iaitu, bengkak, lebam, kemerahan, dan perubahan haba pada bahagian yang cedera.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon menyatakan jenis rawatan awal yang perlu diberikan pada bahagian anggota badan yang cedera itu. Kebanyakan calon tidak memahami konsep rawatan awal dalam pengurusan kecederaan sukan. Kebanyakan calon memberikan jawapan berdasarkan kepada pengalaman mereka dan tidak mengikut prosedur rawatan awal kepada anggota yang cedera. Jenis rawatan awal yang diberikan ialah keadah RICE iaitu, dengan merehatkan anggota yang cedera, menggunakan ais untuk tuaman sejuk, melakukan tekanan ke atas kecederaan, dan meninggikan anggota yang cedera.

BAHAGIAN B: Esei

Soalan 5

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menjelaskan jenis keagresifan yang berlaku dalam sukan futsal dengan memberikan contoh yang sesuai. Kebanyakan calon dapat menjawab dengan tepat untuk soalan bahagian ini. Terdapat juga calon yang tidak dapat mengaitkan jenis keagresifan dengan sukan futsal dan memberikan contoh sukan lain seperti tinju dan ragbi. Oleh yang demikian, calon kehilangan banyak

markah untuk soalan bahagian ini. Jenis keagresifan yang berlaku dalam sukan futsal ialah keagresifan ketara. Keagresifan ketara berpunca daripada perkataan marah dengan matlamat untuk mencederakan individu lain serta berniat untuk melihat individu mengalami kesakitan. Pemain juga dengan sengaja mencederakan pemain utama pasukan lawan. Keagresifan instrumental ialah pemain melakukan tindakan dengan niat mencederakan pemain lain dan matlamat kecederaan pemain itu akan memberi faedah kepada pasukannya. Pemain juga dengan sengaja mencederakan pemain utama untuk melumpuhkan strategi pasukan lawan. Keagresifan asertif pula dilihat sebagai taktikal dan dibenarkan dalam undang-undang permainan sebuah pasukan, namun disalah tafsir sebagai mencederakan dengan niat. Pemain juga bertindak agresif sebagai taktikal perlawanan itu semasa menyerang dan bukan berniat mencederakan pihak lawan.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon memerihalkan faktor luaran yang menjadi sebab berlakunya keagresifan dalam sukan futsal. Kebanyakan calon dapat menjawab soalan dengan tepat untuk bahagian ini iaitu, faktor cuaca, lokasi perlawanan, desakan jurulatih, dan perbezaan mata jaringan.

Soalan 6

Soalan bahagian (a) menghendaki calon memerihalkan faktor kestabilan persekitaran dalam kemahiran terbuka dan kemahiran tertutup dalam sukan bola sepak. Kebanyakan calon tidak dapat menjawab dengan tepat untuk soalan bahagian ini. Fakta yang diberikan oleh calon tidak tepat dan calon juga gagal untuk memberikan contoh bagi setiap kemahiran terbuka dan kemahiran tertutup. Jawapan yang sepatutnya bagi kemahiran terbuka ialah kemahiran yang dilakukan sering berubah, dipengaruhi oleh faktor persekitaran yang sering berubah, dan pergerakan lebih cenderung mengikut rangsangan luaran. Bagi kemahiran tertutup pula ialah kemahiran dilakukan dalam persekitaran yang stabil bergantung kepada pelaku dan mengikut corak pergerakan yang tetap.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon memberikan contoh kemahiran terbuka dan kemahiran tertutup dalam sukan futsal. Kebanyakan calon dapat menjawab dengan tepat soalan untuk bahagian ini iaitu, menggelecek bola, menjaga gol, dan menanduk bola bagi kemahiran terbuka. Bagi kemahiran tertutup pula ialah sepakan penalti, sepakan percuma, sepakan sudut, dan hantaran bola ke dalam gelanggang.

Soalan 7

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menyatakan maksud pemulihan kecederaan dalam sukan. Kebanyakan jawapan calon tidak spesifik apabila memberikan maksudnya sebagai tempoh rawatan dan merawat kecederaan tanpa merujuk khusus kepada proses rehabilitasi. Sepatutnya jawapan calon ialah satu proses yang sistematik untuk memperbaiki bahagian anggota tubuh badan yang cedera supaya boleh berfungsi seperti keadaan asal.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon menyatakan tujuan pemulihan kecederaan dalam sukan. Kebanyakan calon memberikan jawapan yang tidak tepat, iaitu mengelakkan kecederaan menjadi bertambah teruk dan membolehkan atlet untuk beraksi semula dalam permainan. Jawapan yang tepat ialah memulihkan kecederaan ke tahap sebelum cedera, mempercepatkan masa kembali ke latihan, mengurangkan rasa sakit, dan mengembalikan julat pergerakan ke tahap asal.

Soalan bahagian (c) menghendaki calon menjelaskan faktor yang mempengaruhi tempoh masa pemulihan kecederaan sukan. Kebanyakan calon dapat memberikan jawapan yang tepat soalan untuk bahagian ini, iaitu jenis kecederaan, tahap kecederaan, umur, status kesihatan, kesediaan psikologikal, lokasi kecederaan, dan pemakanan.

KERTAS 966/5 (ALTERNATIF BERTULIS)

Soalan 1

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menyatakan perkara yang perlu dilakukan oleh pengerusi jawatan kuasa teknikal dan pertandingan hoki. Kebanyakan calon dapat memberikan jawapan yang tepat soalan untuk bahagian ini, iaitu mengenalpasti bilangan pasukan, bilangan padang, dan spesifikasi padang dan alatan mengikut piawai.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon menyatakan bilangan *bye* dalam pertandingan yang disertai. Kebanyakan calon dapat memberikan jawapan yang tepat soalan untuk bahagian ini, iaitu dengan menggunakan rumus seperti yang berikut:

$$\text{Rumus: } 2^n - N$$

$$n = 4 \text{ terhampir}$$

$$2^4 - 15 = 16 - 15$$

$$= 1$$

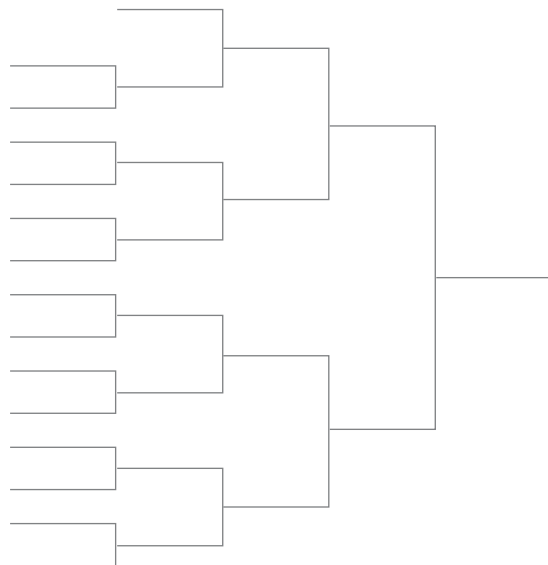
Soalan bahagian (c) menghendaki calon menyatakan kriteria bagi memilih pasukan yang mendapat *bye*. Kebanyakan calon dapat menjawab dengan tepat soalan dalam bahagian ini, iaitu berdasarkan ranking, undi, dan johan pada tahun lepas.

Soalan bahagian (d) menghendaki calon mengira bilangan perlawanan keseluruhan tanpa mengira perlawanan tempat ketiga dan keempat. Kebanyakan calon gagal menjawab soalan dalam bahagian ini. Jawapan yang sepatutnya ialah berdasarkan rumus seperti yang berikut:

$$N-1 \qquad N = \text{Bilangan pasukan}$$

$$= 14 \text{ perlawanan keseluruhan}$$

Soalan bahagian (e) menghendaki calon melakarkan dengan jelas jadual pertandingan. Kebanyakan calon dapat menjawab dengan tepat soalan dalam bahagian ini. Lakaran jadual pertandingan adalah seperti yang berikut:

Soalan bahagian (f) menghendaki calon menyatakan perkara yang harus anda berikan perhatian semasa membuat post-mortem tentang pengendalian pertandingan. Kebanyakan calon dapat menjawab dengan tepat soalan dalam bahagian ini. Semasa membuat post-mortem tentang pengendalian pertandingan, perkara yang harus diberi perhatian ialah mengenal pasti kelemahan dan kekuatan, mencari penca kelemahan, dan memberi maklum balas kepada peserta.

Soalan 2

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menyatakan perkara penting yang perlu dilakukan semasa ikhtiar hidup. Perkara penting yang perlu dilakukan ialah mencari kawasan yang selamat untuk menunggu bantuan, menyediakan isyarat untuk memudahkan pasukan penyelamat memberi bantuan, dan mencari sumber makanan dan minuman. Kebanyakan calon dapat menjawab dengan tepat soalan dalam bahagian ini.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon menyatakan cara untuk menyalakan unggun api selain menggunakan mancis dan menggesek. Cara menyalakan unggun api ialah dengan menyediakan bahan umpan api seperti lalang kering. Bahan bakar mesti disusun di celah ranting untuk pengudaraan yang baik. Bahan mudah terbakar seperti ranting dan kayu mengikut susunan dan tambah bahan bakar dari masa ke masa. Kebanyakan calon gagal menjawab dengan baik soalan dalam bahagian ini kerana calon gagal menyenaraikan bahan mudah bakar yang boleh digunakan semasa menyalakan unggun api.

Soalan bahagian (c) menghendaki calon memerihalkan kaedah membuat pengusung untuk mengangkat rakan yang cedera menggunakan empat helai *T-shirt*, dua batang kayu dan lima utas tali pinggang. Kaedah yang digunakan ialah meletakkan kayu selari di sebelah kiri dan kanan. Masukkan *T-shirt* di kayu itu. Setelah itu ikat tali pinggang di sepanjang kayu mengikut kesesuaian pesakit. Pastikan pengusung selamat digunakan. Kebanyakan calon dapat menjawab dengan tepat soalan dalam bahagian ini.

Soalan bahagian (d) menghendaki calon menyatakan sumber air yang boleh diperoleh dari persekitaran bagi memastikan tahap hidrasi yang baik. Sumber air yang boleh diperoleh dari persekitaran ialah sumber air sungai, air takungan, air hujan, air embun, dan air mata air. Kebanyakan calon dapat menjawab dengan tepat soalan dalam bahagian ini.

Soalan bahagian (e) menghendaki calon menyatakan alasan untuk bergerak mencari jalan keluar apabila kumpulan aktiviti *jungle tracking* telah tersasar dan sesat. Alasan yang boleh digunakan untuk bergerak mencari jalan keluar ialah apabila ahli kumpulan memerlukan rawatan segera, bekalan air dan makanan telah habis, dan kawasan yang didiami tidak selamat. Kebanyakan calon dapat menjawab dengan tepat soalan dalam bahagian ini.

Soalan 3

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menyatakan alat utama yang diperlukan untuk menghitung IJT. Alat untuk menghitung IJT ialah pita pengukur dan alat penimbang. Kebanyakan calon gagal menyatakan alat untuk menghitung IJT kerana calon tidak mempunyai pengetahuan berkenaan IJT.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon memerihalkan prosedur untuk menghitung IJT. Prosedur yang digunakan untuk menghitung IJT ialah mengukur ketinggian, menimbang berat badan, menghitung IJT dengan menggunakan rumus, dan merujuk norma untuk mengenal pasti klasifikasi. Kebanyakan calon gagal memerihalkan prosedur untuk menghitung IJT kerana calon tidak mempunyai pengetahuan berkenaan IJT.

Soalan bahagian (c) menghendaki calon menghitung dan mengklasifikasi IJT bagi maklumat individu seperti di bawah. Penghitungan dan klasifikasi IJT juga adalah seperti di bawah.

<i>Nama</i>	<i>Berat (kg)</i>	<i>Tinggi (m)</i>	<i>IJT</i>	<i>Klasifikasi</i>
Hafiz	75	1.78	23.67	Lebih berat
Chia	89	1.62	33.91	Obes
Munir	65	1.85	18.99	Normal
Hisham	56	1.82	16.91	Kurang berat

Kebanyakan calon gagal membuat penghitungan dan klasifikasi IJT kerana calon tidak mempunyai pengetahuan berkenaan IJT.

Soalan bahagian (d) menghendaki calon menyatakan tindakan yang perlu diambil oleh individu yang obes untuk mencapai klasifikasi berat normal. Tindakan yang perlu diambil oleh individu yang obes untuk mencapai klasifikasi berat normal ialah mengamalkan tabiat pemakanan yang betul, melakukan senaman yang berterusan, dan mengamalkan gaya hidup sihat. Walaupun calon tidak mempunyai pengetahuan berkenaan IJT, tetapi soalan bahagian ini adalah umum berkenaan kaedah bagaimana individu yang obes untuk mencapai klasifikasi berat badan yang normal. Kebanyakan calon dapat menjawab dengan tepat soalan dalam bahagian ini.

Soalan bahagian (e) menghendaki calon memberikan penyakit kronik yang akan dialami oleh individu yang obes. Penyakit kronik itu ialah darah tinggi, kencing manis, dan masalah jantung. Kebanyakan calon dapat menjawab dengan tepat soalan dalam bahagian ini.

Soalan 4

Soalan bahagian (a) menghendaki calon menamakan kaedah latihan yang digunakan oleh jurulatih berdasarkan gambarajah. Kaedah latihan yang digunakan ialah latihan pliometrik. Kebanyakan calon gagal menamakan kaedah latihan yang digunakan kerana calon tidak mempunyai pengetahuan tentang latihan pliometrik.

Soalan bahagian (b) menghendaki calon menyatakan kesan latihan pliometrik ke atas kesan fisiologi tubuh atlet. Kesan latihan pliometrik ke atas kesan fisiologi tubuh atlet ialah menambahkan kekuatan otot, meningkatkan fleksibiliti, membina ketangkasan, dan memantapkan koordinasi sistem saraf dan pergerakan otot. Kebanyakan calon gagal menamakan kaedah latihan yang digunakan kerana calon tidak mempunyai pengetahuan tentang latihan pliometrik.

Soalan bahagian (c) menghendaki calon menyatakan cara yang boleh diaplikasikan untuk meningkatkan intensiti latihan bagi kaedah latihan itu. Cara yang boleh diaplikasikan untuk meningkatkan intensiti latihan ialah menjarakkan halangan, meninggikan halangan, dan mempercepatkan pergerakan. Kebanyakan calon gagal menamakan kaedah latihan yang digunakan kerana calon tidak mempunyai pengetahuan tentang latihan pliometrik.

Soalan bahagian (d) menghendaki calon menyatakan aspek keselamatan yang perlu dititikberatkan sebelum menjalani kaedah latihan itu. Aspek keselamatan yang perlu dititikberatkan ialah melakukan pemanasan badan yang mencukupi. Beban latihan ditingkatkan secara berperingkat sesuai dengan tahap latihan bersesuaian dengan kemampuan individu. Atlet juga mestilah membina komponen kekuatan terlebih dahulu. Kebanyakan calon gagal menyatakan aspek keselamatan yang perlu dititikberatkan sebelum menjalani kaedah latihan kerana jawapan calon tidak saintifik. Calon juga tidak mempunyai pengetahuan tentang latihan pliometrik.

Soalan bahagian (e) menghendaki calon menyatakan kelemahan kaedah latihan pliometrik. Kelemahan latihan pliometrik ialah meningkatkan risiko kecederaan dan kebosanan. Kebanyakan calon gagal menyatakan kelemahan latihan pliometrik kerana calon tidak mempunyai pengetahuan tentang latihan pliometrik.